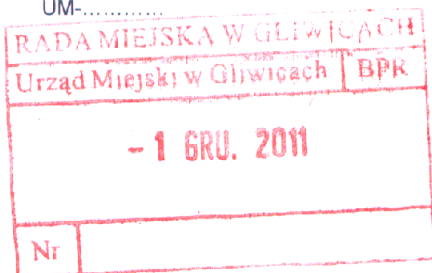

Nr korespondencji SOD
UM-.....

- PROJEKT -

Uchwała Nr .....
Rady Miejskiej w Gliwicach

z dnia.....

w sprawie zmian w Uchwale Nr XII/368/2007 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 22 listopada 2007 r. z późniejszymi zmianami, w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt.6 i pkt. 9 lit. E ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miejska w Gliwicach
uchwała:**

§ 1

W związku z aktualizacją treści Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do Roku 2022 dokonać zmian Uchwały nr XII/368/2007 z dnia 22 listopada 2007r. z późniejszymi zmianami, w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022 poprzez nadanie nowego brzmienia treści załącznika.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

p.o. Zastępcy Naczelnika
Biuro Rozwoju Miasta

RADCA PRAWNY
Marcin Łazowski
MAREK OWCZARSKI
KT 1615

PREZYDENT MIASTA
Zygmunt Frankiewicz

Uzasadnienie

Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Nr XII/368/2007 z dnia 22 listopada 2007 roku rozpoczęto wdrażanie strategii. Wynikający z niej proces monitorowania wykazał potrzebę naniesienia zmian w dokumencie. Zmiany te związane są ze zgłoszeniem przez koordynatorów nowych projektów, modyfikacją istniejących, zakończeniem realizacji oraz usunięciem kilku projektów. Brak możliwości pozyskania niektórych mierników realizacji celów strategicznych spowodował konieczność wprowadzenia wśród nich modyfikacji. Zmiany struktur organizacyjnych oraz związane z tym zmiany personalne wpłynęły również na zmianę koordynatorów projektów. Jednocześnie został dopisany rozdział dotyczący oceny ryzyka realizacji projektów i celów strategicznych wraz z załącznikiem 3c Karta oceny ryzyka realizacji projektu. Wprowadzenie w/w zmian pozwoli na dostosowanie dokumentu do aktualnego stanu wdrażania strategii.

p.o. Zastępcy Naczelnika
Biuro Rozwoju Miasta

Marcin Łazowski

24/11/2011

Zastępca Prezydenta Miasta
Adam NEUMANN

ZALĄCZNIK DO WGLĄDU
W BIURZE RADY MIEJSKIEJ

Załącznik
do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Gliwicach
z dnia ..... r.

SAMORZĄD MIASTA GLIWICE

STRATEGIA ZINTEGROWANEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA GLIWICE DO ROKU 2022

AKTUALIZACJA

Gliwice 2011

ISBN 978-83-.....

Kontakt: BIURO ROZWOJU MIASTA
URZĄD MIEJSKI W GLIWICACH
ul. Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice
Tel. (032) 239-11-00, Fax (032) 335-40-14
e-mail: brm@um.gliwice.pl
adres internetowy: www.gliwice.eu

Wydawca: URZĄD MIEJSKI GLIWICE

**Projekt okładki,
skład i druk:** .....
.....
Tel. ...., Fax .....
e-mail: .....
adres internetowy: .....

Zdjęcia na okładkę: .....

Wizualizacje: .....
.....

SPIS TREŚCI:

	Numery stron	Numery akapitów
1. Założenia do aktualizacji strategii	2	1 - 11
2. Diagnoza sytuacji strategicznej miasta Gliwice	10	12 - 18
3. Wizja rozwoju miasta Gliwice do roku 2022	15	19 - 26
4. Priorytety strategiczne miasta Gliwice	20	27 - 33
5. Cele strategiczne miasta Gliwice	22	34 - 40
6. Analiza SWOT	32	41 - 56
7. Programy operacyjne	49	57 - 123
8. Proces zarządzania strategicznego	66	124 - 140
ZAŁĄCZNIKI		
Załącznik 1. Gliwice w liczbach		II
Załącznik 2. Karta projektu		XXIV
Załącznik 3. a. Plan wykonania projektu na rok budżetowy b. Raport z wykonania projektu w roku budżetowym		XXVII
Załącznik 4. Korelacja strategii rozwoju miasta ze strategiami krajowymi i regionalnymi		XXIX
Załącznik 5. Lista osób zaproszonych do prac nad strategią rozwoju miasta		XXXVIII
Załącznik 6. Orientacyjne rozmieszczenie projektów inwestycyjnych w mieście wraz z legendą		XLI

1.

ZAŁOŻENIA DO AKTUALIZACJI STRATEGII

- Istota strategii
- Strategia w zarządzaniu rozwojem miasta
- Przesłanki aktualizacji strategii
- Partnerstwo w formułowaniu i wdrażaniu strategii
- Tryb prac nad aktualizacją strategii
- Struktura strategii

ISTOTA STRATEGII

Strategia rozwoju miasta jest podstawowym dokumentem planistycznym organizującym myślenie o rozwoju lokalnym, jego celach oraz sposobach ich osiągnięcia. 1.

Zakładane efekty procesu formułowania i wdrażania strategii dotyczą kontekstu wewnętrznego i zewnętrznego. W ujęciu wewnętrznym realizacja strategii winna prowadzić do następujących efektów:

- zwiększenie poziomu zadowolenia mieszkańców z warunków życia w mieście,
- poszerzanie przestrzeni szans dla mieszkańców miasta oraz ograniczanie ryzyka w podejmowanych decyzjach,
- rozwijanie partnerstwa między podmiotami w mieście,
- zwiększanie spójności miasta: skoordynowanie różnych funkcji i osiągnięcie synergii między nimi,
- wyzwolenie potencjału kreatywnego i przedsiębiorczego miasta.

W kontekście zewnętrznym strategia powinna prowadzić do takich efektów jak:

- zajęcie przez miasto właściwego miejsca w otoczeniu (pozycja oraz rodzaj i siła relacji łączących miasto z otoczeniem),
- poprawa konkurencyjności miasta i atrakcyjności oferty miasta dla podmiotów zewnętrznych (potencjalnych mieszkańców, inwestorów, odwiedzających),
- otwartość na nowe szanse pojawiające się w otoczeniu miasta i zdolność do ich absorbowania.

Punktem startu dla prac nad aktualizacją strategii rozwoju miasta Gliwice stała się „Strategia rozwoju miasta Gliwice na lata 2002-2022” przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach w dniu 10 października 2002 roku wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach w dniu 26 lutego i 2 grudnia 2004 roku. Do głównych założeń, które wyznaczały treść dokumentu źródłowego, a jednocześnie zostały zachowane jako fundamenty aktualizacji należy zaliczyć

dążenie do wzmocnienia Gliwic jako miasta:

- aktywnego,
- nowoczesnego,
- odgrywającego znaczącą rolę w życiu regionu i kraju.

STRATEGIA W ZARZĄDZANIU ROZWOJEM MIASTA

Znaczenie strategii dla rozwoju miasta przejawia się w dostarczaniu 2.
odpowiedzi na następujące pytania:

- Pytania diagnostyczne:
  - Jakie są najważniejsze potencjały i funkcje Gliwic? Co stanowi najważniejsze atuty miasta?
  - Jaka jest aktualna pozycja miasta?
  - Jakie procesy występują w mieście w ostatnich latach?
  - Jaki jest wpływ otoczenia na rozwój miasta?
- Pytania aksjologiczne:
  - Jakie cechy miasta są najbardziej oczekiwane przez mieszkańców?
  - Jaka wizja rozwoju Gliwic może trwale związać mieszkańców z miastem i motywować ich do podejmowania działań społecznych i ekonomicznych?
  - Jaką pozycję powinny zająć Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, województwie, kraju i Europie? Jakie potencjały i funkcje będą dynamizowały rozwój miasta oraz będą wyróżniały miasto w otoczeniu?
- Pytania wdrożeniowe:
  - W jaki sposób przekształcać miasto, aby stało się ono przyjaznym środowiskiem dla aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców?
  - Jak kształtować rozwój miasta, aby stawało się ono miejscem atrakcyjnym dla podmiotów w otoczeniu?
  - W jakich kierunkach i w jaki sposób Gliwice powinny kooperować ze swoim otoczeniem?
  - W jakim kierunku powinno się miasto rozwijać w wyznaczonym horyzoncie czasowym, aby zrealizować założoną wizję, jakie należy przyjąć priorytety, w których punktach kontynuować dotychczasowy model rozwoju, a gdzie wprowadzić zmiany i innowacje?
  - Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele?
  - Jakie projekty realizować i w jakiej kolejności? Kto będzie partnerem wdrażania strategii?

- Jakiej przyjąć zasady wdrażania dokumentu? Jaki powinien być harmonogram jego realizacji?

PRZESŁANKI AKTUALIZACJI STRATEGII

O konieczności aktualizacji strategii zdecydowało kilka istotnych czynników, które można podzielić na dwie grupy. Wewnętrzne przesłanki aktualizacji, mające swoje źródło w procesach zachodzących w mieście obejmują: 3.

- rosnącą dynamikę wewnętrznych procesów rozwoju,
- zmiany zachodzące w oczekiwaniach, aspiracjach i zachowaniach mieszkańców,
- zrealizowanie części dotychczasowej strategii.

Wśród najważniejszych przesłanek zewnętrznych warto wymienić:

- zaktualizowanie Strategii rozwoju województwa śląskiego i nadanie jej nowego horyzontu czasowego,
- opracowanie Regionalnego Programu Operacyjnego województwa śląskiego,
- wejście w nowy okres programowania w Unii Europejskiej do roku 2013,
- zmiany zachodzące w otoczeniu konkurencyjnym i kooperacyjnym miasta, ze szczególnym uwzględnieniem procesów metropolizacji w ramach Aglomeracji Górnośląskiej oraz integracji europejskiej.

Wobec tego, główne cele procesu aktualizacji sprowadzają się do:

- doskonalenia dotychczasowych procesów rozwoju,
- kreatywnego kontynuowania zarządzania rozwojem miasta,
- rozszerzania zakresu dostępnych potencjałów rozwojowych,
- zwiększania liczby podmiotów zaangażowanych w rozwój miasta.

PARTNERSTWO W FORMUŁOWANIU I WDRAŻANIU STRATEGII

Współcześnie, rozwój lokalny traktowany jest jako proces, którego przebieg i siła zależą przede wszystkim od aktywności społeczności lokalnej, uruchamiania potencjałów, którymi dysponują różne podmioty lokalne, łączenia ich działalności w projektach wyzwalających efekty pozytywnej synergii. Również ostateczna ocena strategii oraz uzyskiwanych rezultatów związanych z jej wdrażaniem należy do użytkowników miasta. W związku z tym, rozwiązując problemy lokalne i planując strategiczny rozwój miasta należy kierować się następującymi wymaganiami: 4.

- rozwój lokalny to proces zachodzący zarówno w wymiarze ekonomicznym jak i społecznym; dynamizacja tego procesu nie może wyrażać się w pomnażaniu wskaźników statystycznych, lecz powinna być oceniana przede wszystkim przez

pryzmat poprawy warunków życia możliwie dużej liczby mieszkańców oraz polepszenia warunków funkcjonowania wszystkich podmiotów i organizacji na terenie miasta;

- ❑ w myśleniu o rozwoju miasta zachowane muszą być zasady samorządności i demokracji; na co dzień wyrażają się one w zarządzaniu miastem przez reprezentantów społeczności lokalnej, zaś w kontekście rozwoju strategicznego powinny prowadzić do zapewniania możliwości samorealizacji przez członków wspólnoty lokalnej, a w szerszym ujęciu do brania przez mieszkańców odpowiedzialności za siebie i swoje miasto;
- ❑ rolą władz lokalnych jest tworzenie warunków do rozwoju mieszkańców, a w szczególności wspieranie aktywności różnych podmiotów w rozwiązywaniu występujących problemów; władze lokalne mając ograniczone możliwości działania (organizacyjne, ludzkie, finansowe, prawne) muszą zwracać uwagę na uruchamianie partnerstwa publiczno-prywatnego; szczególny nacisk w tym zakresie powinien być położony przede wszystkim na tworzenie warunków do prowadzenia działalności przez podmioty prywatne oraz organizacje obywatelskie uzupełniające ofertę o charakterze rynkowym.

Formułowanie i wdrażanie strategii powinno być wynikiem partnerstwa strategicznego zawiązywanego pomiędzy podmiotami trzech sektorów: 5.

- ❑ sektora publiczno-samorządowego,
- ❑ sektora biznesu,
- ❑ sektora obywatelskiego.

Zawartość strategii oraz sposoby jej implementacji powinny wynikać z oczekiwań i poziomu aktywności lokalnych podmiotów. Z drugiej strony, strategia powinna być formułą tworzącą i wzmacniającą partnerstwo międzysektorowe w mieście.

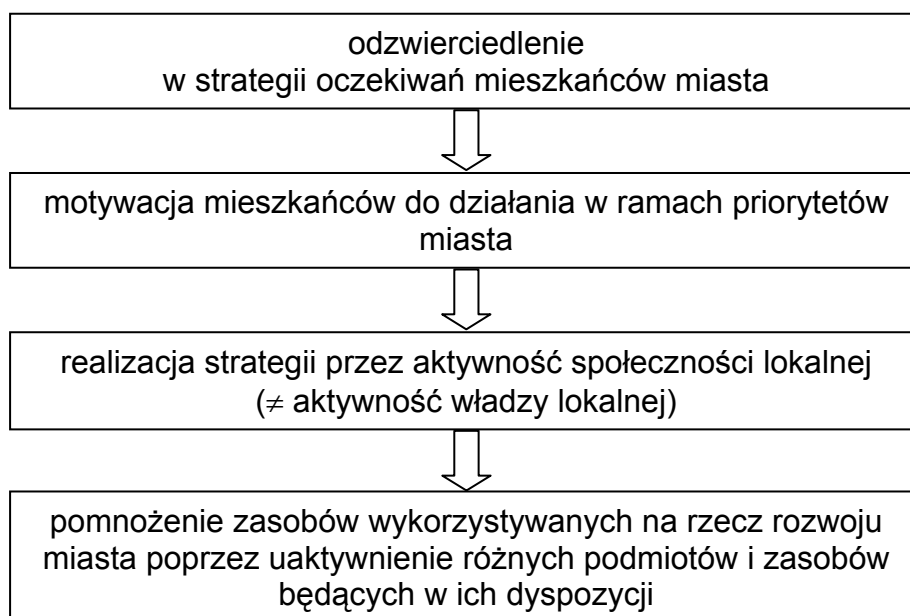
Zaktualizowana strategia rozwoju Gliwic jest opracowaniem, którego zawartość merytoryczna, jak też przyjęta metodologia formułowania i wdrażania tworzą podstawy dla uruchomienia partnerskich działań podmiotów lokalnych na rzecz rozwoju miasta. Wartość tego dokumentu nie ogranicza się jedynie do jego treści, ale dotyczy także zawiązania – w trakcie realizacji warsztatów strategicznych z udziałem różnych środowisk – forum dyskusji o mieście, jego problemach i przyszłości. W tym kontekście, strategia jest nie tyle planem działania, ale raczej podstawą komunikacji społecznej i swoistym zaproszeniem do współpracy dla wszystkich podmiotów lokalnych. Zdefiniowane w strategii cele sugerują w jakim zakresie konieczne jest kreowanie instrumentów wsparcia dla działalności społecznej i ekonomicznej 6.

użytkowników miasta, a w konsekwencji do podnoszenia poziomu ich aktywności. Przyjęcie określonej organizacji prac nad formułowaniem dokumentu miało na celu stworzenie punktu startu dla zawiązywania i wzmacniania partnerstwa strategicznego, którego uczestnikami są, bądź mogą stać się podmioty wiążące swoją przyszłość z Gliwicami. Mowa tutaj zarówno o tych podmiotach, które obecnie funkcjonują w mieście, jak i o tych, które mogą zostać do miasta przyciągnięte. Wielopodmiotowy charakter powinien również cechować proces wdrażania strategii. Opierać się on będzie na współpracy różnych użytkowników miasta oraz na realizacji projektów łączących aktywności i zasoby podmiotów lokalnych. Zakłada się, że rezultatem takiego podejścia będzie zawiązanie szerokiej koalicji na rzecz stałego doskonalenia dokumentu i jego partnerskiego wdrażania. Takie ujęcie powoduje, że strategia przekracza ramy sformalizowanego dokumentu i staje się płaszczyzną permanentnego dialogu na temat przyszłości miasta. Podejmowane w oparciu o zapisy strategii działania będą adekwatne do oczekiwań mieszkańców, a wprowadzane w mieście zmiany będą akceptowane przez społeczność lokalną.

7.

Rys. 1 Efekty partnerstwa w zarządzaniu strategicznym rozwojem miasta

TRYB PAC NAD AKTUALIZACJĄ STRATEGII

Prace nad aktualizacją strategii zrealizowano w kilku etapach obejmujących 8. następującą sekwencję działań:

- określenie przesłanek aktualizacji strategii i oczekiwanych efektów tego procesu,
- przyjęcie założeń dotyczących formy i zakresu dokumentu oraz jego miejsca w systemie zarządzania miastem,
- przygotowanie i uzgodnienie metodologii aktualizacji strategii,
- przeprowadzenie analizy sytuacji wyjściowej i perspektyw rozwojowych miasta w oparciu o materiały źródłowe*,
- wyłonienie szerokiej grupy liderów rozwoju lokalnego reprezentujących najważniejsze środowiska decydujące o rozwoju miasta,
- weryfikacja diagnozy uwarunkowań rozwojowych miasta przez podmioty lokalne,
- zidentyfikowanie wyróżniających potencjałów rozwojowych miasta,
- opracowanie scenariuszy rozwoju miasta odzwierciedlających przyszłość przewidywaną i pożądaną wraz ze sformułowaniem prognoz odnoszących się do zmian pozycji miasta w otoczeniu,
- porównanie oczekiwań mieszkańców miasta, innych podmiotów lokalnych oraz podmiotów z otoczenia z przewidywaną przyszłością o charakterze ewolucyjnym,
- uzgodnienie wizji rozwoju miasta odzwierciedlającej oczekiwania podmiotów lokalnych,
- określenie różnicy pomiędzy scenariuszem ewolucyjnym a ustaloną wizją rozwoju,
- wyselekcjonowanie i hierarchizacja strategicznych problemów rozwojowych,
- zidentyfikowanie priorytetów strategicznych,
- sformułowanie celów strategicznych,
- stworzenie bilansu strategicznego dla poszczególnych celów strategicznych w oparciu o analizę SWOT,
- wskazanie kierunków rozwoju wraz z podstawowymi działaniami umożliwiającymi realizację wizji i celów,
- przeprowadzenie przygotowań do opracowania strategicznych projektów: określenie procedury tworzenia projektów strategicznych i sformułowanie propozycji pomysłów na projekty,

---

* Diagnoza została opracowana w oparciu o dane statystyczne zamieszczone w załączniku numer 1 a także „Raport o stanie Miasta Gliwice za okres 2002 – 30.06.2006” z załącznikiem „Sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i kierunkowych za lata 2002 - 2005” oraz z „Uzupełnieniem Raportu o stanie miasta Gliwice o dane na koniec 2006 roku”.

- uporządkowanie projektów w spójne zbiory (programy) wraz z nadaniem im odpowiednich rang,
- opracowanie systemu zarządzania strategią obejmującego zagadnienia wdrażania i aktualizacji (projektowe i organizacyjne podstawy wdrażania strategii, elementy monitoringu, procedury modyfikacji strategii).

Większa część opracowania została przygotowana poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych, które powinny być kontynuowane także w fazie wdrożeniowej.

Aktualizacja strategii została zrealizowana przy wykorzystaniu grupowych metod twórczego myślenia. Diagnozę, cele strategiczne oraz projekty strategiczne wypracowano w trakcie czterech warsztatów z udziałem środowisk liderek miasta. W części diagnostycznej warsztatów określono sytuację wyjściową miasta, wraz z jego pozycją w otoczeniu oraz zidentyfikowano przewidywane ewolucyjne kierunki rozwoju. W części kreatywnej sformułowano wizję rozwoju miasta oraz cele i kierunki jego rozwoju. 9.

Warsztaty, realizowane interaktywnymi metodami, miały na celu osiągnięcie kilku ważkich efektów, do których zaliczyć należy:

- stworzenie możliwości do wymiany informacji i konsolidacji wiedzy o mieście,
- skonfrontowanie różnych poglądów na temat sytuacji i pożądanego kierunku rozwoju miasta,
- uzgodnienie wizji rozwoju miasta,
- wykreowanie płaszczyzn współpracy lokalnych podmiotów,
- edukacja w zakresie zarządzania strategicznego i zarządzania projektami.

Konsekwencją aktywnego udziału podmiotów lokalnych w pracach nad strategią jest grupowe autorstwo wypracowanych rozwiązań. Każda z propozycji indywidualnych została przedstawiona i przedyskutowana na warsztatach, a następnie zmodyfikowana, zaakceptowana bądź odrzucona przez wszystkich uczestników. Grupowe autorstwo rozwiązań związane jest także ze wspólną odpowiedzialnością za efekty, jakich oczekuje się od strategii. Przyjęte założenia metodologiczne opierające proces formułowania i wdrażania strategii na zasadach partnerstwa stanowią podstawę dla stworzenia trwałej, stojącej ponad podziałami politycznymi koalicji na rzecz rozwoju miasta Gliwice. 10.

STRUKTURA STRATEGII

Strategia rozwoju miasta Gliwice została zorganizowana według następującej struktury: 11.

- założenia do strategii wyznaczające sens użyteczny strategii oraz jej konstrukcję merytoryczną,
- diagnoza uwarunkowań wewnętrznych i otoczenia miasta w ujęciu statycznym i dynamicznym (stan wyjściowy i prognoza rozwoju),
- ukierunkowanie rozwoju miasta obejmujące sformułowanie wizji, priorytetów, celów strategicznych i operacyjnych,
- podstawy wdrażania strategii z głównymi projektami, działaniami,
- założenia organizacyjne, zarządzanie strategią oraz harmonogram jej wdrożenia.

2.

DIAGNOZA SYTUACJI STRATEGICZNEJ MIASTA GLIWICE

- Wyznaczniki konkurencyjności i atrakcyjności miasta Gliwice
- Procesy rozwojowe zachodzące w mieście
- Oddziaływanie otoczenia na rozwój miasta
- Scenariusz ewolucyjnego rozwoju miasta

WYZNACZNIKI KONKURENCYJNOŚCI I ATRAKCYJNOŚCI MIASTA GLIWICE

Gliwice są miastem o złożonej sytuacji rozwojowej. Wiele wskaźników – chociażby 12. dotyczących sytuacji na rynku pracy, atrakcyjności inwestycyjnej, rozwoju funkcji akademickich, naukowych czy kulturalnych – plasuje to miasto w czołówce miast Aglomeracji Górnośląskiej. Z drugiej strony, należy mieć na uwadze fakt, że Gliwice są miastem, które wyróżnia wysoka jakość kapitału ludzkiego. Jest to zjawisko o niewątpliwie pozytywnym charakterze, wiążące się jednak z wysokimi aspiracjami mieszkańców, ich znaczącą mobilnością i zwiększonymi możliwościami poszukiwania szans w otoczeniu. To z kolei powoduje, że oczekiwania mieszkańców względem swojego miasta są wysokie oraz stwarza szereg wyzwań strategicznych o różnym charakterze.

O pozycji konkurencyjnej miasta Gliwice oraz jego atrakcyjności dla aktualnych 13. i potencjalnych użytkowników decydują następujące wyróżniające potencjały:

- wysoka wartość kapitału ludzkiego – wraz z infrastrukturą sprzyjającą jego doskonaleniu – przejawiająca się:
  - wysokim poziomem wykształcenia mieszkańców,
  - koncentracją zasobów ludzkich o wysokich kwalifikacjach technicznych,
  - potencjałem ludzkim atrakcyjnym dla firm innowacyjnych,
- rozwinięte funkcje naukowe i akademickie, koncentracja kadry naukowej i badawczej, silna pozycja wśród krajowych ośrodków badań i wiedzy technicznej,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjna związana z:
  - doświadczeniami w pozyskiwaniu nowych inwestycji,
  - dobrze funkcjonującą Specjalną Strefą Ekonomiczną,
  - stosunkowo wysokim nasyceniem w instytucje otoczenia biznesu,
  - korzystnym położeniem komunikacyjnym (przecięcie szlaków drogowych o europejskiej randze (A-1 i A4), Kanał Gliwicki i port, kolej),

- warunki życia w mieście wyróżniające miasto na tle innych ośrodków Aglomeracji Górnośląskiej:
  - lokalizacja miasta w zielonej strefie Aglomeracji,
  - zabytkowe centrum miasta i układ urbanistyczny,
  - poprawiające się bezpieczeństwo,
  - interesująca oferta kulturalna miasta,
- wielowiekowa historia miasta i miejsce ważnych wydarzeń historycznych (1939),
- dobrze kojarzący się wizerunek miasta,
- pełnienie przez miasto ważnych funkcji w strukturach Kościoła Rzymsko-Katolickiego (Diecezja Gliwicka).

PROCESY ROZWOJOWE ZACHODZĄCE W MIEŚCIE

O sytuacji aktualnej oraz o rozwoju miasta decyduje szereg procesów, z których część niesie konsekwencje pozytywne, inne zaś mają charakter negatywny. 14.

Do procesów pozytywnych zaliczyć można:

- rozwój rynku pracy: powstawanie nowych miejsc pracy oraz poprawa ich atrakcyjności,
- wykorzystywanie środków UE do finansowania inwestycji lokalnych,
- poprawę atrakcyjności inwestycyjnej miasta wiążącą się z:
  - tworzeniem nowych terenów inwestycyjnych i komercyjnych,
  - stopniowym rozwojem podmiotów otoczenia biznesu,
- poprawę estetyki miasta, której sprzyja:
  - renowacja zabytków,
  - rewitalizacja terenów i obiektów przemysłowych,
  - poprawa stanu środowiska naturalnego,
- poprawę jakości życia związaną z:
  - rozwojem infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
  - rozwojem budownictwa mieszkaniowego,
  - poprawą funkcjonowania oświaty,
  - wzrostem poczucia bezpieczeństwa,
- wzmocnienie pozycji miasta w otoczeniu poprzez:
  - poszerzanie oferty kulturalnej oraz działalność instytucji kulturalnych o znaczeniu regionalnym,
  - rozwijanie funkcji akademickich miasta,
  - wzrost znaczenia Gliwic dla sytuacji na rynku pracy w Aglomeracji Górnośląskiej,

- wzrost aktywności społecznej i rozwijające się organizacje pozarządowe,
- poprawę jakości zarządzania miastem.

Wśród negatywnych procesów oddziałujących na rozwój miasta wskazać należy: 15.

- rosnące uciążliwości związane z ruchem drogowym w centrum miasta i niewystarczający postęp w modernizacji infrastruktury drogowej,
- regres funkcjonalny centrum miasta i ograniczone możliwości rozwijania w mieście nowoczesnych funkcji,
- regres demograficzny i nasilająca się emigracja zarobkowa,
- relatywny spadek atrakcyjności oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- problemy społeczne i wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną; polaryzacja społeczna na tle ekonomicznym,
- wzrost patologii wśród młodzieży,
- dokuczliwość zagrożeń ekologicznych (Kłodnica, niska świadomość ekologiczna mieszkańców),
- braki w funkcjonowaniu usług społecznych.

ODDZIAŁYWANIE OTOCZENIA NA ROZWÓJ MIASTA

Do najważniejszych procesów zachodzących w otoczeniu, a wpływających 16.
pozytywnie na sytuację i przyszłość miasta należą:

- dostępność funduszy UE umożliwiająca realizację inwestycji lokalnych oraz wspieranie rozwoju funkcji społecznych i gospodarczych miasta,
- rosnąca atrakcyjność rekreacyjna i turystyczna terenów otaczających miasto poprawiająca jakość życia mieszkańców,
- inwestycje w infrastrukturę drogową poprawiające położenie komunikacyjne miasta oraz jego atrakcyjność mieszkaniową i inwestycyjną,
- zacieśnianie współpracy między samorządami w kraju na świecie, kooperacja przy realizowaniu projektów o znaczeniu ponadlokalnym, wspólne formułowanie i wdrażanie polityk w kluczowych obszarach działalności samorządów,
- rozwój różnych uczelni w Aglomeracji Górnośląskiej sprzyjający doskonaleniu kapitału ludzkiego i nawiązywaniu współpracy pomiędzy uczelniami,
- rozwój Aglomeracji pozwalający na funkcjonowanie miasta w sieciach współpracy, korzystanie z potencjału innych miast, wzmacnianie pozycji w kraju i Europie, budowanie konkurencyjności w wymiarze międzynarodowym.

17.

Wśród zasadniczych negatywnych procesów zachodzących w otoczeniu można wskazać:

- niestabilność prawa rzutująca na podejmowanie decyzji przez podmioty rozwoju lokalnego,
- nadmierna biurokracja utrudniająca pozyskiwanie inwestorów oraz codzienne funkcjonowanie podmiotów rozwoju lokalnego,
- rosnąca atrakcyjność i dostępność rynku pracy w UE stwarzająca zagrożenie emigracji mieszkańców o najwyższych kwalifikacjach i potencjale przedsiębiorczości,
- niesprawny system zarządzania i finansowania ochrony zdrowia oraz nieokreślony kierunek reformy służby zdrowia,
- opóźnienia w realizacji inwestycji w ramach programu budowy autostrad,
- niekorzystne oddziaływania środowiskowe i brak współpracy z innymi miastami przy rozwiązywaniu problemów ekologicznych (dotyczy zwłaszcza oczyszczania rzeki Kłodnicy).

SCENARIUSZ EWOLUCYJNEGO ROZWOJU MIASTA

18.

Biorąc pod uwagę aktualną sytuację rozwojową miasta oraz procesy, które kształtują jego przyszłość można sformułować scenariusz prawdopodobnego, ewolucyjnego rozwoju Gliwic. Scenariusz taki został opracowany w czasie prac warsztatowych z uwzględnieniem horyzontu następnych pięciu lat. Przewidywana przyszłość miasta może być opisana przez następujące – pozytywne lub negatywne – stwierdzenia:

Scenariusz optymistyczny	Scenariusz pesymistyczny
<ul style="list-style-type: none"> ↑ wzmocnienie Gliwic jako kluczowego miasta Aglomeracji Górnośląskiej w dziedzinie rozwoju funkcji gospodarczych i naukowych, ↑ wzmocnianie przedsiębiorczości mieszkańców, ↑ rozwój oferty edukacyjnej miasta na wszystkich szczeblach, ↑ poprawa położenia komunikacyjnego miasta na skutek realizacji kolejnych etapów programu budowy autostrad, ↑ usunięcie większości problemów w funkcjonowaniu wewnętrznego układu komunikacyjnego, ↑ dalsza poprawa estetyki miasta, zwłaszcza jego centralnych części, ↑ zrównoważenie sytuacji na lokalnym rynku pracy, ↑ rozwój budownictwa mieszkaniowego, 	<ul style="list-style-type: none"> ↓ wyraźnie odczuwalne osłabienie potencjału demograficznego miasta wiążące się ze zjawiskami: <ul style="list-style-type: none"> ▪ emigracji zarobkowej, ▪ suburbanizacji, ↓ funkcjonalne osłabienie centrum miasta rzutujące na zmiany struktury przestrzennej miasta, ↓ niezadowolające tempo poprawy warunków życia w mieście, zwłaszcza oferty spędzania wolnego czasu, ↓ deficyt, w stosunku do potrzeb konkurencyjnych, innowacyjnych podmiotów i działalności gospodarczych, ↓ zjawiska polaryzacji społecznej zwiększające potrzeby pomocy społecznej,
	<ul style="list-style-type: none"> ↓ niewystarczające tempo rozwoju współpracy miast w ramach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, oraz wiążące się z tym osłabienie pozycji Aglomeracji Górnośląskiej w stosunku do innych aglomeracji w kraju i utrata szeregu szans rozwojowych, ↓ brak rozwiązania problemu zanieczyszczenia rzeki Kłodnicy w związku ze słabą współpracą w tym zakresie z samorządami innych miast.

3.

WIZJA ROZWOJU MIASTA GLIWICE

Istota wizji i jej znaczenie strategiczne
Wizja rozwoju miasta Gliwice do roku 2022

ISTOTA WIZJI ROZWOJU I JEJ ZNACZENIE STRATEGICZNE

Wizja rozwoju ma charakter scenariusza antycypacyjnego, to znaczy, że wyraża 19.
życzenia i oczekiwania dotyczące rozwoju miasta. Jako horyzont docelowy przyjęto
w wizji rok 2022. Wizja stanowi główną oś strategii i podstawę dla sformułowania
celów, a w dalszej kolejności rozwiązań strategicznych.

Formułując wizję rozwoju miasta Gliwice dołożono starań, aby była to formuła:

- odzwierciedlająca stany i procesy pożądane w rozwoju miasta,
- pełniąca funkcje motywacyjne wobec podmiotów lokalnych, stymulująca do aktywności,
- wewnętrznie synergiczna, składająca się z elementów wzajemnie się wspomagających (lub co najmniej niekolidujących),
- nie będąca utopią czy zbiorem wyidealizowanych życzeń, lecz obrazem przyszłości realnej do osiągnięcia w wyniku działań podejmowanych przez podmioty lokalne,
- stanowiąca dobrą bazę dla wypracowania priorytetów oraz struktury celów.

Praca nad wizją rozwoju miasta Gliwice została zrealizowana poprzez 20.
przeprowadzenie analizy w pięciu płaszczyznach dotyczących:

- struktur miasta,
- spójność miasta,
- podmiotów rozwoju lokalnego i relacji między nimi,
- wyróżników i przewag miasta,
- pozycji i wizerunku miasta w otoczeniu.

Kształtowanie pożądanych struktur miasta Gliwice w ramach wizji i wynikającej z niej 21.
strategii zostało zorientowane na myślenie o:

- sektorach gospodarki,
- kształtowaniu perspektywicznych branż,
- kierunkach rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,

- charakterze inwestycji wspomagających rozwój lokalny,
- rozwoju otoczenia biznesu,
- tworzeniu sieci współpracy gospodarczej,
- generowaniu innowacji.

Kształtowanie spójności miasta związane jest z poszukiwaniem równowagi w ujęciu: 22.

- przestrzennym – rozwój wszystkich części miasta,
- społecznym – tworzenie szans rozwoju dla całej społeczności lokalnej,
- komunikacyjnym – włączanie miasta w zewnętrzny system transportowy oraz usuwanie barier w wewnętrznym systemie komunikacyjnym,
- funkcjonalnym – integrowanie funkcji realizowanych w mieście,
- ekorozwoju – eliminowanie kolizji między gospodarką, osadnictwem a środowiskiem (świadome gospodarowanie przyrodą i przestrzenią, w tym procesy ochrony i procesy rewitalizacji).

Realizacja strategii zależy przede wszystkim od zaangażowania w ten proces 23.

szerego podmiotów. Dlatego w pracach nad wizją położono silny nacisk na różne przejawy aktywności podmiotów oraz kształtowanie sieci relacji pomiędzy nimi, a w szczególności na kwestie dotyczące:

- kapitału ludzkiego i związanych z nim kwalifikacji i postaw,
- kapitału społecznego, relacji łączących podmioty lokalne oraz poziomu zaufania determinującego możliwości zawiązywania lokalnej współpracy,
- płaszczyzn i przejawów partnerstwa strategicznego oraz siły wewnętrznych sieci współpracy,
- samoorganizacji społeczności lokalnej,
- współpracy międzysektorowej w układzie:
  - biznes – samorząd lokalny – organizacje obywatelskie,
  - nauka i badania – biznes,
  - biznes – kultura,
- pozycja władzy lokalnej we wspieraniu aktywności podmiotów lokalnych.

W przypadku każdej jednostki samorządowej konieczne jest myślenie o kreowaniu 24.

i stałym wzmocnieniu pozycji konkurencyjnej. W tym celu konieczne jest tworzenie wyróżników i przewag miasta. W pracy nad wizją zwrócono uwagę na:

- postrzeganie miasta jako środowiska funkcjonowania podmiotów wewnętrznych i zewnętrznych, a w tym:

- kształtowanie atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej oraz wzmacnianie jej źródeł,
- podnoszenie jakości życia,
- poprawę estetyki miasta i urządzenie przestrzeni publicznych,
- kreowanie symboli miasta,
- pielęgnowanie i wykorzystywanie historii miasta i jego dziedzictwa kulturowego.

Ranga miasta Gliwice wymaga zwrócenia uwagi na budowanie odpowiedniej pozycji w otoczeniu oraz wzmacnianie wizerunku miasta, a w szczególności na: 25.

- rozwój metropolitalnych funkcji miasta,
- animowanie przez miasto procesów współpracy w Aglomeracji Górnośląskiej i otoczeniu ponadregionalnym,
- udział miasta w zawiązywaniu zewnętrznych sieci współpracy.

WIZJA ROZWOJU MIASTA GLIWICE DO ROKU 2022

Gliwice w roku 2022 to miasto: 26.

- dynamicznego rozwoju gospodarczego; podstawą dla utrzymania szybkiego tempa tego rozwoju będzie:
  - wysoki, stale podnoszony i dostosowywany do potrzeb rynku pracy poziom i zakres kwalifikacji mieszkańców,
  - dobrze funkcjonujące otoczenie biznesu,
  - dogodne położenie komunikacyjne, pozwalające na rozwój transportu multimodalnego – drogowego, kolejowego i żeglugi śródlądowej – w wymiarze europejskim;
- będące krajowym liderem w dziedzinie wdrażania do gospodarki innowacji; wysoki poziom innowacyjności lokalnej gospodarki będzie możliwy dzięki:
  - rozwojowi współpracy pomiędzy nauką a biznesem,
  - przyciąganiu inwestycji będących nośnikami nowoczesnych technologii,
  - rozwojowi lokalnych sieci kooperacji gospodarczej umożliwiających dyfuzję innowacji,
  - wysokiemu poziomowi kompetencji technicznych mieszkańców;
- wykorzystujące potencjał przedsiębiorczości mieszkańców dla tworzenia nowych miejsc pracy, zagospodarowywania lokalnych potencjałów, tworzenia lokalnej sieci kooperacji, zwiększania dostępności mieszkańców do usług;
- będące ważnym ośrodkiem akademickim i najważniejszym w kraju ośrodkiem w dziedzinie nauk technicznych; naukowa pozycja miasta będzie budowana

przede wszystkim dzięki współpracy Politechniki Śląskiej z innymi uczelniami w kraju i na świecie, udziałowi w międzynarodowych projektach badawczych, realizacji badań na zamówienie biznesu, partycypacji w działaniach koncepcyjnych związanych z rozwojem lokalnym i regionalnym; absolwenci gliwickich uczelni będą posiadali wysokie kwalifikacje pozwalające na podejmowanie atrakcyjnej pracy lub zakładanie własnej działalności gospodarczej; uczelnie wyższe i środowiska naukowe będą ważnym partnerem w kształtowaniu rozwoju miasta;

- ❑ będące biegunem kultury Aglomeracji Górnośląskiej; rozwój kultury i działalność instytucji oraz środowisk kulturalnych będzie tworzyć klimat miasta, eksponować jego walory i czynić miasto bardziej atrakcyjnym dla jego mieszkańców i odwiedzających; ze względu na siłę środowiska akademickiego Gliwice staną się ważnym centrum kultury studenckiej; kultura będzie stanowiła dopełnienie technicznego profilu miasta;
- ❑ pełniące ważną rolę duchową dzięki funkcjonowaniu na jego terenie Kurii Biskupiej Diecezji Gliwickiej, Studium Muzyki Kościelnej oraz Centrum Edukacyjnego im. Jana Pawła II; obok znaczenia religijnego, fakt ten będzie wpływał na rozwój funkcji społecznych oraz będzie oddziaływał kulturotwórczo;
- ❑ o rynku pracy zaspokajającym oczekiwania mieszkańców, a także atrakcyjnym dla dobrze wykwalifikowanych i przedsiębiorczych mieszkańców spoza miasta; tak funkcjonujący rynek pracy stanie się ważnym czynnikiem wzrostu demograficznego miasta i wzmacniania jego kapitału ludzkiego;
- ❑ będące ważnym ośrodkiem konsolidacji Aglomeracji Górnośląskiej, inicjujące projekty o znaczeniu aglomeracyjnym i regionalnym, realizowane wspólnie z gminami sąsiednimi; miasto będzie umiejętnie korzystało z zasobów i pozytywnych procesów w swoim najbliższym otoczeniu, a jednocześnie będzie podejmowało działania wzmacniające zarówno potencjał własny, jak i potencjał Aglomeracji Górnośląskiej;
- ❑ o dobrze kojarzącym się wizerunku – miasta nowoczesnego, otwartego, atrakcyjnego, o silnej wewnętrznej energii rozwoju;
- ❑ łączące wielokulturowe tradycje i historię;
- ❑ wyróżniające się swoją estetyką, funkcjonalnością zagospodarowania, ładem, zielenią, dobrze zorganizowanymi przestrzeniami publicznymi; dbałości o zabytki towarzyszyć będzie kreowanie nowych obiektów o wysokiej wartości architektonicznej;
- ❑ silnych więzi społecznych przejawiających się w odpowiedzialności mieszkańców

za swoje miasto i za innych członków społeczności lokalnej; mieszkańcy będą się angażowali w działalność społeczną, a miasto będzie kreowało instrumenty wspierające nowe inicjatywy społeczne;

- ❑ realnego dialogu pomiędzy władzą lokalną, a mieszkańcami; w mieście wdrażane będą mechanizmy współzarządzania umożliwiające mieszkańcom aktywne włączenie się w realizację projektów na rzecz rozwoju lokalnego;
- ❑ dostarczające swoim mieszkańcom szans rozwoju zgodnych z ich aspiracjami; podstawą dla realizacji tego założenia będzie rozwijanie funkcji edukacyjnych, wspieranie przedsiębiorczości gospodarczej i społecznej, stwarzanie możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych;
- ❑ gwarantujące dostęp do usług społecznych na odpowiednim poziomie, w szczególności grupom społecznym narażonym na marginalizację;
- ❑ z atrakcyjną ofertą spędzania wolnego czasu, na którą składać się będzie dostęp do rekreacji, sportu, kultury, rozrywki, a także możliwość podejmowania działań prospołecznych;
- ❑ zapewniające mieszkańcom wysoki poziom bezpieczeństwa;
- ❑ w którym procesy rozwoju podporządkowane są zasadom rozwoju zrównoważonego; procesy rozwoju nie będą prowadziły do nadmiernego eksploataowania, a w konsekwencji degradowania nieodnawialnych zasobów miasta; stale będą podejmowane wysiłki na rzecz ochrony istniejących lub regeneracji wykorzystywanych zasobów; wartości środowiskowo-przestrzenne i kulturowe będą stanowiły ważne kryterium decyzyjne przy wyborze projektów strategicznych;
- ❑ rozwijające się w sposób harmonijny; procesy rozwoju nie będą miały względem siebie charakteru konfliktowego, a przypadki trwałego zawłaszczania przestrzeni na potrzeby pojedynczych funkcji będą ograniczane do niezbędnego minimum;
- ❑ w którym pozytywne efekty rozwoju są widoczne i odczuwalne dla wszystkich mieszkańców we wszystkich częściach miasta; usuwane będą bariery utrudniające przepływ korzystnych zjawisk, w szczególności bariery transportowe i informacyjne.

4.

PRIORYTETY STRATEGICZNE MIASTA GLIWICE

Priorytety strategiczne
Treść priorytetów

PRIORYTETY STRATEGICZNE

Realizacja wizji rozwoju miasta Gliwice sprowadza się do skoncentrowania uwagi na pięciu priorytetach: 27.

1. Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych.
2. Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście.
3. Rozwijanie funkcji metropolitalnych.
4. Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej.
5. Budowa społeczeństwa obywatelskiego.

TREŚĆ PRIORYTETÓW

Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych wymaga kształtowania innowacyjnych produktów, wzbogacania struktur gospodarczych przez rozwój lokalnej przedsiębiorczości i napływ nowych inwestycji, włączania w procesy rozwoju gospodarczego instytucji edukacyjnych, badawczych i naukowych, rozwój szeroko rozumianego otoczenia biznesu. 28.

Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście, w podstawowym zakresie związane jest z dostępem do usług społecznych, jakością środowiska zarówno przyrodniczego, jak i antropogenicznego, możliwościami aktywnego spędzania wolnego czasu. W ujęciu bardziej aktywnym, priorytet ten powinien być postrzegany jako dostarczanie mieszkańcom możliwości samorealizacji oraz doskonalenia własnych kwalifikacji. 29.

Dla Gliwic ważnym priorytetem jest rozwijanie funkcji metropolitalnych. Miasto powinno pełnić lideryskie funkcje w Aglomeracji Górnośląskiej zwłaszcza, jeżeli chodzi o funkcje naukowe, kulturalne, rozrywkowe, czy rekreacyjne. Potencjał Gliwic pozwala na rozwój turystyki metropolitalnej. Równie istotne jest w tym kontekście zajmowanie przez miasto wiodącej pozycji w animowaniu współpracy samorządów lokalnych, w szczególności w ramach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego oraz w relacji 30.

z gminami powiatu gliwickiego.

Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej to priorytet, którego realizacja jest 31.
niezbędna zarówno dla poprawy warunków życia w mieście, jak też kształtowania
jego wizerunku. Właściwa realizacja tego priorytetu jest również związana
z respektowaniem zasad rozwoju zrównoważonego.

Rozwój miasta zależy przede wszystkim od postaw mieszkańców i ich aktywności. 32.
Budowanie społeczeństwa obywatelskiego jest sposobem na włączanie mieszkańców
w proces zarządzania rozwojem miasta, zacieśnianie ich związków z miastem,
ograniczenie zjawiska emigracji o charakterze trwałym. Aktywność obywatelska
sprzyja wypełnianiu luk w funkcjonowaniu mechanizmu rynkowego poprzez rozwój
wolontariatu i działalności charytatywnej.

Wymienione priorytety nie mają charakteru rozłącznego. Działania podejmowane 33.
w ich ramach powinny wzajemnie się wspomagać. Należy też zaznaczyć,
że wprowadzona numeracja nie ma charakteru hierarchicznego, a jedynie
porządkujący. Każdy z priorytetów ma taką samą wartość dla rozwoju miasta.

5.

CELE STRATEGICZNE MIASTA GLIWICE

Cele strategiczne i ich zawartość
 Mierniki realizacji celów strategicznych

CELE STRATEGICZNE I ICH ZAWARTOŚĆ

W odniesieniu do kolejnych priorytetów zostały sformułowane cele strategiczne. Cele strategiczne odzwierciedlają konkretne wartości lub procesy jakie należy osiągnąć dla realizacji wizji rozwoju miasta Gliwice. 34.

Priorytet strategiczny	Cele strategiczne	Zawartość celu	35.
Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych	1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.	<ul style="list-style-type: none"> - zindywidualizowana obsługa inwestorów, - oferta terenów inwestycyjnych, - stworzenie centrum biurowo-usługowego, - podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, - nowe przestrzenie dla innowacyjnych aktywności gospodarczych, 	
	1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.	<ul style="list-style-type: none"> - wysokiej jakości obsługa podmiotów gospodarczych, - przyjazne otoczenie biznesu, - udział placówek edukacyjnych, uczelni i ośrodków badawczo-rozwojowych w rozwoju gospodarczym, - zacieśnianie współpracy podmiotów gospodarczych, 	
	1.3. Rozwijające się – w oparciu o dogodne położenie komunikacyjne – funkcje logistyczne.	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie przecięcia autostrad, portu i kolei dla rozwoju funkcji logistycznych i transportu multimodalnego 	

<p>1.4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta przekładający się na tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia w mieście.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, - kształtowanie przedsiębiorczych postaw wśród młodych mieszkańców, edukacja przedsiębiorczości, - pomoc w rozwijaniu mikro firm, przekształcaniu ich w firmy małe, - rozwój mentoringu (współpracy i opieki dużych przedsiębiorstw nad mikro i małymi firmami)
---	---

<p>Priorytet strategiczny</p>	<p>Cele strategiczne</p>	<p>Zawartość celu</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście</p>	<p>2.1. Wysoki standard życia, wyróżniający pozytywnie Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, odpowiadający poziomowi występującemu w miastach europejskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - materialne warunki bytowe, - dostępność do usług społecznych, - bezpieczeństwo publiczne - rozwój systemu komunikacji zbiorowej
	<p>2.2. Miasto przyjazne dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie udziału w rozwoju miasta wszystkim grupom społecznym, - usuwanie barier dla osób starszych i niepełnosprawnych, - ograniczanie patologii i marginalizacji
	<p>2.3. Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ekologiczna świadomość użytkowników miasta, - dostarczanie możliwości zachowań proekologicznych, - kryteria ekologiczne w podejmowaniu decyzji,

36.

Priorytet strategiczny	Cele strategiczne	Zawartość celu	37.
Rozwijanie funkcji metropolitalnych	3.1. Miasto będące znaczącym w kraju ośrodkiem naukowo-akademickim.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój nauki, - procesy kształcenia na najwyższym poziomie, - współpraca nauki i biznesu, 	
	3.2. Wysoki poziom dostępnej w mieście oferty kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój środowisk twórczych, - bogata oferta spędzania wolnego czasu, 	
	3.3. Rozwijająca się w mieście turystyka metropolitalna wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - zasoby o wartości turystycznej i historycznej, - rozwinięta infrastruktura turystyczna, - atrakcyjne i kierowane do różnych grup imprezy i wydarzenia, - liczba osób korzystających z usług przewodników, informacji turystycznej 	
	3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej	<ul style="list-style-type: none"> - udział we wzmacnianiu Aglomeracji Górnośląskiej, - wspieranie i inicjowanie projektów ponadlokalnych, - tworzenie nowej całości z sąsiednimi, mniejszymi gminami, 	
Priorytet strategiczny	Cele strategiczne	Zawartość celu	38.
Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	4.1. Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ładu, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług.	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie zabytków, - nowe obiekty, - mała architektura, - zieleń urządzonej, - eliminowanie uciążliwości cywilizacyjnych, 	

<p>4.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowane tereny dla budownictwa mieszkaniowego i inwestycji, - rozwiązanie problemów transportowych, - ograniczenie zjawisk ekstensywnego wykorzystywania przestrzeni miasta, - rewitalizacja przestrzeni i obiektów,
--	--

<p>Priorytet strategiczny</p>	<p>Cele strategiczne</p>	<p>Zawartość celu</p>
<p>Budowa społeczeństwa obywatelskiego</p>	<p>5.1. Wysoki poziom zainteresowania mieszkańców doskonaleniem własnych kwalifikacji i dostarczanie przez miasto możliwości kształtowania przez mieszkańców karier zawodowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój systemu edukacji nakierowany na łączenie kompetencji profesjonalnych z odpowiedzialnością społeczną, - wzmacnianie samodzielności członków społeczności lokalnej, - eliminowanie postaw roszczeniowych poprzez rozszerzanie możliwości rozwoju, - promowanie odpowiedzialnych postaw mieszkańców,
	<p>5.2. Miasto zapewniające możliwości profesjonalnych działań wszystkich podmiotów życia społecznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współdecydowanie o kierunkach rozwoju miasta, - partycypacja w realizacji projektów lokalnych, - aktywność społeczna, - działalność charytatywna, - pielęgnowanie spuścizny historycznej,

39.

MIERNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

40.

Cel strategiczny	Mierniki realizacji
1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo powstałych firm innowacyjnych (KSSE, Inkubator, Technopark) (↗), - wartość inwestycji realizowanych na terenie miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca (↗), - liczba przygotowanych działek inwestycyjnych (↗), - nowo powstające firmy B+R (↗), - zatrudnienie w sektorze B+R (↗), - liczba zwolnień grupowych a liczba zgłoszonych w PUP miejsc pracy (↘)
1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba firm współpracujących z Politechniką Śląską i innymi uczelniami w mieście (↗), - liczba wynalazków zgłoszonych do urzędu patentowego RP (↗),
1.3. Rozwijające się – w oparciu o dogodne położenie komunikacyjne – funkcje logistyczne.	<ul style="list-style-type: none"> - długość w km nowo powstałych i zmodernizowanych dróg (↗), - liczba nowo powstałych firm logistycznych (↗), - zatrudnienie w firmach logistycznych (↗), - przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów firm z branży logistycznych (↗),
1.4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta przekładający się na tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście (↗), - liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych w ciągu roku (↗), - liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON , które określiły stan aktywności prawnej i ekonomicznej jako podmioty w stanie upadłości (↘), - wpływy z podatku od osób fizycznych (↗), - liczba firm określanych jako MŚP (↗), - liczba firm w stosunku do liczby osób aktywnych zawodowo - liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych w ciągu roku powstałych dzięki wsparciu finansowemu Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach (↗),

<p>2.1. Wysoki standard życia, wyróżniający pozytywnie Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, odpowiadający poziomowi występującemu w miastach europejskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poziom przeciętnego wynagrodzenia (↗) - przeciętny dochód per capita w mieście w stosunku do miast Aglomeracji Górnośląskiej i innych ośrodków metropolitalnych w kraju (↗), - wskaźnik bezrobocia (↘), - poziom zróżnicowania ekonomicznego mieszkańców w stosunku do średniej krajowej – struktura wynagrodzeń wg grup dochodowych (↘ odsetek osób i rodzin o dochodach poniżej minimum socjalnego), - wskaźnik przestępczości (↘), - liczba nowych domów/mieszkań oddanych do użytku w mieście (↗), - liczba i powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto (↗), - liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne (↘), - warunki zamieszkania wyrażone wyposażeniem infrastrukturalnym mieszkań, powierzchnią mieszkania na osobę (↗), - wysokość kontraktów gliwickich placówek służby zdrowia z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca - proporcja między emigracją a imigracją o charakterze stałym (↔lub ↘), w tym saldo migracji, - liczba zrealizowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych, parametry techniczne obiektów (np. kubatura obiektów, powierzchnia zabudowy, długość ścieżek rowerowych) (↗), - migracje z podziałem na migracje w kraju i za granicę,
<p>2.2. Miasto przyjazne dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy społecznej (stale i doraźnie) (↘), - liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z form aktywizacji zawodowej do liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP (↗), - liczba miejsc pracy dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności (↗), - liczba dzieci objętych nieinstytucjonalnymi formami opieki zastępczej (↗), - liczba różnorodnych form opieki nad osobami starszymi i liczba osób objętych tymi formami (↗),

<p>2.3. Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procent pokrycia miasta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (↗), - ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (dot. tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p) (↘), - liczba obiektów poddanych termomodernizacji oraz % oszczędności zużycia energii cieplnej po termomodernizacji (↗), - liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska(↗), - poziom zanieczyszczeń powietrza (↘), - poziom natężenia hałasu w centrum miasta (↘), - liczba i powierzchnia zlikwidowanych dzikich wysypisk (↘).
<p>3.1. Miasto będące znaczącym w kraju ośrodkiem naukowo-akademickim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach wyższych (↗), - liczba uczelni (↗), - pozycja uczelni w rankingach (↗), - liczba studentów (↗), - liczba studentów spoza terenu miasta studiujących w Gliwicach (↗), - liczba absolwentów uczelni wyższych (↗).

3.2. Wysoki poziom dostępnej w mieście oferty kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych realizowanych na terenie miasta (↗), - liczba wydarzeń kulturalnych i artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym (↗), - liczba przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu regionalnym i lokalnym (w tym festiwale, koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, przeglądy oraz organizowane w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych) (↗), - liczba wystaw, plenerów, warsztatów plastycznych (↗), - liczba projektów z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej i artystycznej (↗), - liczba premier teatralnych, przedstawień teatralnych, seansów filmowych, wystaw muzealnych, projektów i programów edukacyjno- kulturalnych, projektów promujących literaturę i czytelnictwo oferowanych przez miejskie instytucje kultury (↗), - liczba imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym (↗), - liczba wydanych publikacji, czasopism, książek, katalogów, periodyków, opracowań multimedialnych, filmowych, muzycznych (↗), - liczba zespołów sportowych w najwyższych ligach rozrywkowych (↗), - liczba klubów (↗), - liczba sekcji sportowych (↗), - liczba uprawiających sport w klubach (↗), - liczba obiektów sportowych dostosowanych do realizacji rozgrywek ligowych (↗), - liczba i powierzchnia wybudowanych obiektów sportowych (zarządzanych przez TUR) - liczba i powierzchnia zmodernizowanych obiektów sportowych, (zarządzanych przez TUR) (↗), - liczba i powierzchnia zmodernizowanych szkolnych obiektów sportowych (↗).
--	---

<p>3.3. Rozwijająca się w mieście turystyka metropolitalna wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba hoteli (↗), - liczba miejsc noclegowych (↗), - liczba odwiedzających korzystających z bazy noclegowej o różnym charakterze i standardzie, liczba noclegów (↗), - liczba uczestników imprez biletowanych do wybranych placówek turystycznych i kulturalnych w mieście (↗), - liczba realizowanych przedsięwzięć służących rozwojowi turystyki metropolitalnej (↗), - liczba konferencji (zjazdy, spotkania) poświęcone rozwojowi i upowszechnianiu turystyki (↗), - liczba przedsięwzięć w dziedzinie promocji turystyki w mieście (↗), - liczba odwiedzających palmiarnię miejską w ciągu roku (↗), - odsetek pracujących w turystyce (↗),
<p>3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i wartość projektów realizowanych przez samorządy w subregionie i regionie z udziałem Gliwic (↗), - liczba i wartość projektów międzynarodowych realizowanych z udziałem Gliwic (↗), - liczba partnerów w projektach (↗), - liczba stowarzyszeń, fundacji i związków międzygminnych z udziałem Gliwic (↗)
<p>4.1. Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ładu, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zgłoszeń i pozwoleń na budowę wydanych dla obiektów chronionych m.p.z.p. pod względem konserwatorskim (↗), - powierzchnia terenów zielonych (↗), - poziom zanieczyszczeń powietrza (↘), - poziom natężenia hałasu w centrum miasta (↘), - liczba i powierzchnia zlikwidowanych dzikich wysypisk (↘), - powierzchnia i rodzaj zmodernizowanych przestrzeni publicznych (↗), - liczba obiektów poddanych termomodernizacji, parametry techniczne obiektów (np. kubatura obiektów, powierzchnia zabudowy) (↗), - liczba dostępnych sal konferencyjnych, naukowych, koncertowych (↗),
<p>4.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje (↗), - długość sieci infrastrukturalnej (↗), - długość nowych i zmodernizowanych dróg (↘),

<p>5.1. Wysoki poziom zainteresowania mieszkańców doskonaleniem własnych kwalifikacji i dostarczanie przez miasto możliwości kształtowania przez mieszkańców karier zawodowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba absolwentów określonych typów szkół (↗ - kierunki perspektywiczne, ↘ - kierunki niedostosowane do rynku pracy) – w odniesieniu do danych z PUP-u, - liczba osób, które odbyły przygotowanie zawodowe (dane z PUP) (↗), - liczba osób, które odbyły staże absolwenckie (dane z PUP) (↗), - liczba studiujących na terenie miasta (↗), - liczba mieszkańców korzystających z kształcenia ustawicznego za pośrednictwem PUP(↗),
<p>5.2. Miasto zapewniające możliwości profesjonalnych działań wszystkich podmiotów życia społecznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie miasta (↗), - Liczba szkoleń dla wolontariuszy (↗), - liczba wolontariuszy zgłoszonych przy obchodach dnia wolontariusza (↗), - liczba szkoleń organizowanych przez GCOP lub przy jego współudziale (↗), - liczba konsultacji dla organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych (↗), - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie (↗), - liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób (↗), - frekwencja wyborcza, zwłaszcza w wyborach samorządowych (↗), - liczba i wartość projektów międzysektorowych inicjowanych przez sektor biznesu i NGO's (w tym także zgłoszeń na partnera biznesowego)(↗), - liczba i wartość konkursów inicjowanych przez samorząd lokalny (↗), - liczba poprawnych formalnie wniosków złożonych w konkursach miejskich (↗),

6. ANALIZA SWOT

Istota czynników w analizie SWOT
Analiza SWOT

ISTOTA CZYNNIKÓW W ANALIZIE SWOT

Konfiguracja uwarunkowań wpływających na realizację różnych celów strategicznych jest tak odmienna jak treść tych celów. Dlatego, analiza SWOT została wykonana odrębnie dla każdego z celów. Propozycje czynników odnoszące się do kolejnych celów zostały wypracowane w trakcie warsztatów przez środowiska związane z tymi celami. 41.

Czynniki w analizie SWOT zostały podzielone i oznaczone w następujący sposób:

S – SIŁY (Strengths):

wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój miasta, wyróżniające miasto w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jego przyszłego rozwoju, podnoszące jego atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających

W – SŁABOŚCI (Weaknesses):

wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój miasta, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń; braki w potencjałach, obniżające pozycję miasta zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych

O – SZANSE (Opportunities):

czynniki w otoczeniu sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi miasta, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju

T – ZAGROŻENIA (Threats):

czynniki w otoczeniu utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój miasta, stanowiące bariery w przełamywaniu aktualnych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta dziedzinach.

ANALIZA SWOT

1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.

42.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Silne zaplecze naukowo-badawcze na czele z Politechniką Śląską oraz proinnowacyjne instytucje – Technopark i Inkubator.</p> <p>S2 Rozwój gliwickiej podstrefy KSSE, a poprzez ulokowanie w niej światowych koncernów uwiarygodniającej miasto jako korzystną lokalizację.</p> <p>S3 Odpowiednie zapisy w planie zagospodarowania przestrzennego określające konkretne obszary dla lokalizacji inwestycji innowacyjnych.</p> <p>S4 Dobre położenie komunikacyjne na przecięciu międzynarodowych korytarzy transportowych – autostrady, DTŚ, kolej, lotnisko, port.</p> <p>S5 Ciągła rozbudowa systemu komunikacyjnego, przede wszystkim w celu poprawy dostępności komunikacyjnej z otoczeniem.</p> <p>S6 Wysoka świadomość władz miasta na temat istotności innowacyjnych inwestycji i planowane projekty rozwojowe w tym zakresie.</p> <p>S7 Dostęp w mieście do urzędów i instytucji, w tym ponadlokalnych – np.; sądy, Urząd Celnny.</p>	<p>W1 Brak planu zagospodarowania przestrzennego dla niektórych części miasta skutkujący ograniczeniem możliwości inwestycyjnych.</p> <p>W2 Zbyt niska sprawność wewnętrznego systemu komunikacyjnego oraz niewystarczająca ilość parkingów i miejsc parkingowych.</p> <p>W3 Brak pełnego uzbrojenia terenów przeznaczonych pod inwestycje.</p> <p>W4 Niewystarczająca ilość przestrzeni biurowych wysokiej jakości (w tym przede wszystkim biurowce klasy „A”).</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Utworzenie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego umożliwiającego sprawniejszą realizację części projektów ponadlokalnych.</p> <p>O2 Bardzo duży potencjał ludzki, organizacyjny i infrastrukturalny całej Aglomeracji Górnośląskiej, posiadającej stosunkowo wysoką siłę przyciągania inwestycji.</p> <p>O3 Możliwości dofinansowania projektów z Unii Europejskiej, w kontekście stosunkowo wysokich kwot przeznaczonych na lata 2007-2013</p>	<p>T1 Wzrost biurokracji, skomplikowane i niejednoznaczne przepisy oraz częste zmiany w systemie prawnym.</p> <p>T2 Zbyt wysokie koszty pracy w połączeniu z niewystarczającymi rozwiązaniami tego problemu w bieżącej polityce państwa.</p> <p>T3 Nasilająca się emigracja zagraniczna młodych, często dobrze wykształconych osób, skutkująca większymi trudnościami w znalezieniu wykwalifikowanych pracowników ze specjalistycznymi kompetencjami.</p> <p>T4 Narastająca konkurencja ze strony innych ośrodków krajowych i zagranicznych w pozyskiwaniu innowacyjnych inwestycji.</p>

1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii. 43.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Wysokie kwalifikacje lokalnej kadry, w szczególności naukowo-technicznej.</p> <p>S2 Wysoka jakość części zasobów infrastrukturalnych niezbędnych do prowadzenia badań.</p> <p>S3 Doświadczenia merytoryczne i organizacyjne części środowisk badawczo-naukowych i biznesowych z realizacji projektów nakierowanych na kreowanie sieci współpracy i komercjalizacji technologii.</p> <p>S4 Pozytywny wizerunek miasta w kontekście stosunkowo wysokiej renomy Politechniki Śląskiej.</p> <p>S5 Sprawna realizacja projektu Nowe Gliwice, zawierającego elementy systemu wsparcia dla nawiązania współpracy środowisk badawczo-naukowych i biznesowych.</p>	<p>W1 Niewystarczająca liczba kadry, wynikająca głównie z braku możliwości tworzenia nowych etatów, przede wszystkim dla pracowników naukowo-badawczych.</p> <p>W2 Niski poziom wyposażenia części laboratoriów, wymagających pilnej i znaczącej modernizacji.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Zainteresowanie firm zagranicznych inwestowaniem w Gliwicach, a poprzez to wzrost ilości potencjalnych podmiotów skłonnych do udziału w tworzeniu klastrów i komercjalizacji technologii.</p> <p>O2 Rosnąca świadomość znaczenia współpracy biznesowo-badawczej i zawiązywania klastrów jako czynnika sprzyjającego nowoczesnemu rozwojowi gospodarczemu.</p> <p>O3 Uchwalenie oraz wdrażanie w województwie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013.</p> <p>O4 Nowe możliwości współfinansowania współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów w kontekście nowego okresu programowania w Unii Europejskiej na lata 2007-2013.</p> <p>O5 Wysoka konkurencja jako siła sprawcza, zachęcająca do rozwoju współpracy-biznesowo badawczej i klasteringu.</p>	<p>T1 Brak właściwego systemu dofinansowania szkół wyższych, w szczególności w kontekście współpracy biznesowo-badawczej i zawiązywania klastrów.</p> <p>T2 Korzystne oferty pracy/współpracy dla rodzimej kadry z zagranicznych ośrodków naukowo badawczych i podmiotów już funkcjonujących w klastrach.</p> <p>T3 Niedoskonałości w polskim systemie prawnym przede wszystkim w zakresie niektórych zapisów prawa patentowego.</p> <p>T4 Brak właściwego systemu zachęt dla przedsiębiorstw skłaniających ich do rozwoju współpracy biznesowo-badawczej i zawiązywania klastrów.</p> <p>T5 Stosunkowo wysoka konkurencja podmiotów zagranicznych i ich potencjału naukowo-badawczego oraz doświadczeń w zawiązywaniu i funkcjonowaniu klastrów w kontekście konkurowania na rynku europejskim lub globalnym.</p>

1.3. Rozwijające się w oparciu o dogodne położenie komunikacyjne funkcje logistyczne. 44.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Dobre położenie komunikacyjne na przecięciu międzynarodowych korytarzy transportowych – autostrady, DTŚ, kolej, lotnisko, port.</p> <p>S2 Funkcjonowanie już obecnie w mieście firm logistycznych o znaczącej pozycji na rynku lokalnym i regionalnym.</p> <p>S3 Istniejące konkretne plany rozwoju połączeń infrastruktury transportowej o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym szczególnie w układzie północ – południe, wschód – zachód.</p> <p>S4 Wzrost atrakcyjności terenów przyległych do węzłów komunikacyjnych.</p>	<p>W1 Brak uchwalonych planów zagospodarowania przestrzennego dla niektórych części miasta.</p> <p>W2 Zbyt mała ilość połączeń i niewystarczająca przepustowość komunikacyjna pomiędzy niektórymi dzielnicami miasta, istotnymi w kontekście rozwoju funkcji logistycznych.</p> <p>W3 Brak obwodnicy.</p> <p>W4 Działalność niewielkich środowisk społecznych przeciwnych realizacji obecnych planów rozwoju infrastruktury transportowej – między innymi w odniesieniu do przebiegu Drogowej Trasy Średnicowej.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Planowane zmiany w systemie prawnym mające na celu między innymi usprawnienie realizacji inwestycji infrastrukturalnych (np. budowy autostrad).</p> <p>O2 Wzrost popytu na krajowy i międzynarodowy „mały” transport lotniczy.</p> <p>O3 Przyznanie Polsce współorganizacji Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 wymuszające poprawę infrastruktury komunikacyjnej oraz skutkujące wzrostem popytu na usługi logistyczne.</p> <p>O4 Planowane przystąpienie Polski w 2008 roku do układu z Schengen, eliminującego kontrole graniczne pomiędzy krajami – sygnatariuszami układu.</p>	<p>T1 Część obowiązujących przepisów prawnych – między innymi prawo zamówień publicznych – utrudniające sprawny rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej dla rozwoju funkcji logistycznych.</p> <p>T2 Niedrożność szlaku rzeczny na Odrze na niemal całej jej długości ograniczająca rozwój funkcji logistycznych z wykorzystaniem gliwickiego portu.</p> <p>T3 Znacznie niewystarczająca ilość i nie zawsze wysoka jakość infrastruktury okołologistycznej (parkingi, motele, zajazdy, toalety), głównie dla transportu samochodowego.</p> <p>T4 Potencjalna konkurencja ze strony nowych lub nowotworzonych centrów logistycznych np. w Sławkowie lub Chorzowie.</p> <p>T5 Nasilająca się emigracja zagraniczna skutkująca większymi trudnościami w znalezieniu doświadczonych pracowników ze specjalistycznymi kompetencjami.</p> <p>T6 Planowane przystąpienie Polski w 2008 roku do układu z Schengen, zaostrzające kontrole graniczne pomiędzy Polską a krajami, które nie są sygnatariuszami układu.</p>

1.4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta przekładający się na tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia w mieście. 45.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Stosunkowo wysokie dochody mieszkańców <i>per capita</i> w porównaniu do pozostałych miast Aglomeracji Górnośląskiej.</p> <p>S2 Malejący wskaźnik bezrobocia i jego dość niski poziom na tle pozostałych miast Aglomeracji Górnośląskiej.</p> <p>S3 Realizacja na terenie miasta wielu projektów nakierowanych na tworzenie nowych miejsc pracy - np. prowadzone szkolenia na temat zakładania działalności gospodarczej.</p> <p>S4 Dobrze funkcjonujący system informacji gospodarczej.</p> <p>S5 Poprawiające się warunki dla tworzenia się nowych firm (między innymi utworzenie Inkubatora, funkcjonowanie w mieście uczelni wyższych i rozwój ich oferty edukacyjnej).</p> <p>S6 Stawki podatków i opłat lokalnych niższe niż w sąsiednich miastach.</p> <p>S7 Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.</p>	<p>W1 Zbyt wysokie stawki podatków i opłat lokalnych, mogące zniechęcać przedsiębiorców do działania.</p> <p>W2 Brak planów zagospodarowania przestrzennego dla pewnych dzielnic miasta.</p> <p>W3 Niewystarczająca promocja dobrych praktyk w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców i tworzenia nowych miejsc pracy, która mogłaby pełnić funkcje motywujące i zachęcające inne osoby do działania.</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Preferencje dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w polityce Unii Europejskiej.</p> <p>O2 Przygotowywane zmiany legislacyjne mające na celu przyspieszenie i usprawnienie procedur rejestracji działalności gospodarczej.</p> <p>O3 Przygotowywane zmiany legislacyjne mające na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej między innymi poprzez ograniczenie zakresu kontroli przedsiębiorców i jednoznaczność interpretacji przepisów np. skarbowych.</p>	<p>T1 Otwarcie nowych rynków pracy w krajach Unii Europejskiej przyczyniający się do emigracji, dotyczącej przede wszystkim osób przedsiębiorczych.</p> <p>T2 Znaczne różnice w poziomie życia i dysproporcje w wynagrodzeniach w krajach Unii Europejskiej skutkujące coraz bardziej trwałym charakterem emigracji.</p> <p>T3 Zbyt wysokie koszty pracy w połączeniu z niewystarczającymi rozwiązaniami tego problemu w bieżącej polityce państwa.</p> <p>T4 Zbyt wysokie stawki podatków na poziomie całego kraju, mogące zniechęcać przedsiębiorców do działania.</p> <p>T5 Wysoki poziom biurokracji skutkujący czasochłonnością związaną z rejestracją firmy.</p> <p>T6 Niewystarczające tempo rozwoju e-administracji, w tym brak powszechnego funkcjonowania podpisu elektronicznego.</p>

2.1. Wysoki standard życia, wyróżniający pozytywnie Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, odpowiadający poziomowi występującemu w miastach europejskich. 46.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Szeroka, dobrze rozwijająca się oferta edukacyjna odzwierciedlająca znacząco obecne i antycypowane potrzeby rynku pracy.</p> <p>S2 Wysoki potencjał edukacyjny mieszkańców i ich wysokie aspiracje w tym zakresie.</p> <p>S3 Funkcjonowanie i rozwój gliwickiej podstrefy KSSE, zapewniającej znaczną ilość miejsc pracy, w tym także i tych z dość wysokimi wynagrodzeniami.</p> <p>S4 Rozwój form budownictwa komunalnego i prywatnego.</p> <p>S5 Sprywatyzowana podstawowa służba zdrowia oraz ośrodki medyczne o znaczeniu ponadlokalnym – np. Instytut Onkologii.</p> <p>S6 Zauważalne funkcjonowanie instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie opieki paliatywno-hospicyjnej.</p> <p>S7 Duża sprawność działania samorządu lokalnego.</p>	<p>W1 Duża liczba osób o niskich lub bardzo niskich dochodach na członka rodziny.</p> <p>W2 Niewystarczająca dostępność przyszkolnych obiektów sportowych i rekreacyjnych.</p> <p>W3 Niewystarczająca liczba obiektów kulturalnych oraz oferta kulturalna wymagająca poprawy w zgodzie z metropolitalnymi aspiracjami miasta.</p> <p>W4 Organizacja szpitali nieodpowiadająca nowoczesnym systemom świadczeń z zakresu bezpośredniego ratowania życia.</p> <p>W5 Środki finansowe niepozwalające realizować skutecznie zadań instytucjom działającym na rzecz niepełnosprawnych.</p> <p>W6 Niewystarczająca opieka paliatywno-hospicyjna w domu chorego.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 W wyniku rozbudowy międzynarodowych i ponadlokalnych korytarzy transportowych poprawiająca się dostępność komunikacyjna miasta.</p> <p>O2 Możliwości pozyskiwania funduszy unijnych w znacznie większej skali niż obecnie.</p> <p>O3 Możliwy napływ znaczącego kapitału zagranicznego – nowi inwestorzy.</p> <p>O4 Rejestracja Górnośląskiego Związku Metropolitalnego umożliwiającego sprawniejszą realizację części projektów ponadlokalnych.</p> <p>O5 Możliwość wymiany dobrych praktyk między miastami partnerskimi i innymi samorządami.</p>	<p>T1 Wysoki poziom zanieczyszczenie środowiska, pomimo sukcesywnego ograniczenia emisji zanieczyszczeń.</p> <p>T2 Niewłaściwe systemowe rozwiązania w ochronie zdrowia (niedopracowana polityka zdrowotna, niskie nakłady finansowe).</p> <p>T3 Zauważalny wzrost zachorowalności na choroby cywilizacyjne.</p> <p>T4 Skomplikowane i niejednoznaczne przepisy oraz częste zmiany w systemie prawnym.</p> <p>T5 Słaba dostępność do specjalistycznej opieki medycznej i długi czas oczekiwania na wizytę.</p>

2.2. Miasto przyjazne dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju 47.

SIŁY	SŁABOŚCI
S1 Różnorodność instytucji pomocy dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.	W1 Brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla dzieci i młodzieży.
S2 Wysoko wykwalifikowana kadra specjalistów w wielu instytucjach pomocy.	W2 Niewystarczająca i niewyprofilowana oferta edukacyjna, zdrowotna, pomocowa, kulturalna dla osób o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.
S3 Prężna działalność organizacji pozarządowych, także w zakresie dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.	W3 Zbyt mała ilość ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.
S4 Instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem.	W4 Wykluczenie społeczne mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.
S5 Stacjonarne formy opieki nad osobami starszymi i chorymi.	W5 Bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej.
	W6 Brak zintegrowanego systemu informacyjnego dotyczącego osób o ograniczonych możliwościach rozwojowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1 Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych.	T1 Brak skutecznych uregulowań prawnych w zakresie pomocy dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.
O2 Możliwość wymiany „dobrych praktyk” z innymi instytucjami w kraju jak i za granicą.	T2 Dezintegracja rozwiązań na poziomie krajowej polityki międzyresortowej.
O2 Budowa społeczeństwa obywatelskiego, w tym także pomoc mieszkańcom o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.	T3 Konsumpcyjny model życia i obojętność na drugiego człowieka.
	T4 Występujący zanik tradycyjnych wartości, w tym solidarności społecznej i pomocy sąsiedzkiej.

2.3. Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju. 48.

SIŁY	SŁABOŚCI
S1 Liczne kadry oraz instytucje proekologiczne funkcjonujące w mieście.	W1 Niedrożny system komunikacyjny oraz wciąż istniejący ruch tranzytowy w centrum miasta.
S2 Znaczna ilość projektów i programów proekologicznych realizowanych na terenie miasta.	W2 Niekłó wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i brak systemu wsparcia w tym zakresie.
S3 Stosunkowo duża ilość terenów zielonych oraz obszarów o walorach rekreacyjnych.	W3 Nie w pełni zmodernizowany i proekologiczny tabor komunikacji autobusowej i tramwajowej.
S4 Sprawny system kanalizacyjny wraz z funkcjonującą oczyszczalnią ścieków.	W4 Zanieczyszczona Kłodnica zniechęcająca do spacerów i wypoczynku nad wodą.
S5 Wydzielona gliwicka podstrefa KSSE i związane z nią nowe miejsca pracy, nowe mieszkania itp.	W5 Zły stan techniczny znacznej części budynków mieszkalnych oraz stare, nieekologiczne systemy grzewcze.
	W6 Brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych, szczególnie w okolicach centrum miasta.
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1 Możliwość pozyskania funduszy unijnych.	T1 Duża presja na zajmowanie kolejnych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
O2 Bardzo duże zainteresowanie osiedleniem się w Gliwicach w kontekście dobrego klimatu do mieszkania i nauki, biznesu, czy pracy.	T2 Preferowanie przez inwestorów terenów zielonych i łączenia lub bliskiego sąsiedztwa terenów z funkcjami rekreacyjnymi oraz mieszkaniowymi.
O3 W wyniku modernizacja przemysłu i promocji proekologicznych technologii następuje sukcesywne ograniczanie zanieczyszczeń.	T3 Dość liberalne przepisy prawa budowlanego i prawa lokalnego utrudniające zachowanie ładu architektoniczno-urbanistycznego.

3.1. Miasto będące znaczącym w kraju ośrodkiem naukowo-akademickim.

49.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Renoma Politechniki Śląskiej, jej potencjał kadrowy i instytucjonalny oraz osiągnięcia pracowników i studentów na skalę międzynarodową.</p> <p>S2 Rozwój Gliwickiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości w połączeniu z rewitalizacją terenów przemysłowych i tworzeniem inkubatora przedsiębiorczości.</p> <p>S3 Istniejące silne powiązania pomiędzy środowiskiem naukowym a różnymi Instytutami i ośrodkami badawczymi.</p> <p>S4 Funkcjonowanie oraz rozwój Technoparku.</p>	<p>W1 Zbyt mała różnorodność oferty kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego - dominacja kierunków technicznych.</p> <p>W2 Skromne możliwości rozwoju naukowego dla młodych pracowników (ilość wolnych etatów, wysokość zarobków).</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Coraz powszechniejsza świadomość konieczności lepszej współpracy środowisk naukowych z biznesem i NGO.</p> <p>O2 Nowe możliwości i większa skala finansowania projektów w horyzoncie 2007-2013 - środki unijne.</p> <p>O3 Coraz bardziej powszechna konieczność ukończenia studiów wyższych jako podstawa sukcesu na rynku pracy – minimalizacja negatywnych trendów demograficznych.</p>	<p>T1 Niż demograficzny obecnie najsilniej zauważany na poziomie studiów wyższych.</p> <p>T2 Emigracja (głównie zarobkowa) młodych ludzi za granicę.</p> <p>T3 Trudności w komercjalizacji projektów naukowych.</p> <p>T4 Zdecydowanie za niskie środki publiczne na badania naukowe – szczególnie w porównaniu do krajów „starej unii” - % PKB</p>

3.2. Wysoki poziom dostępnej w mieście oferty kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej. 50.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Prężna działalność Gliwickiego Teatru Muzycznego.</p> <p>S2 Miasto młodych ludzi – tysiące studentów i środowiska artystyczne, rozrywkowe, sportowe związane z uczelniami.</p> <p>S3 Funkcjonowanie Gliwickiej Agencji Turystycznej.</p> <p>S4 Działalność szkół artystycznych w mieście – m. in., szkoły muzyczne, plastyczne, studium wokalne baletowe i szkoła baletowa.</p> <p>S5 Istnienie Kanału Gliwickiego i „reaktywacja” funkcji turystycznych z nim związanych.</p>	<p>W1 Brak znaczących imprez kulturalnych (szczególnie cyklicznych) o zasięgu krajowym i międzynarodowym.</p> <p>W2 Brak „gliwickich” sukcesów sportowych na skalę międzynarodową lub krajową i niskie uczestnictwo gliwickich klubów w rozgrywkach pierwszoligowych.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Realizacja projektu budowy hali widowiskowo sportowej „Podium”.</p> <p>O2 Wzrost, choć w bardzo wolnym tempie, świadomości społecznej w zakresie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej.</p> <p>O3 Bogacenie się części społeczeństwa skutkujące wzrostem wydatków na dobra wyższego rzędu, usługi – w tym i na kulturę i rekreację.</p> <p>O4 Rozwój nowoczesnych technologii i łatwiejszy, szybszy dostęp, do informacji, możliwości komunikacji itp.</p>	<p>T1 Konkurencyjna oferta innych miast Aglomeracji Górnośląskiej.</p> <p>T2 W ujęciu ponadregionalnym konkurencyjna oferta innych miast południowej Polski.</p> <p>T3 Negatywny (choć niesłuszny) wizerunek Śląska jako „pustyni kulturalnej”.</p>

3.3. Rozwijająca się w mieście turystyka metropolitalna wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta. 51.

SIŁY	SŁABOŚCI
S1 Stosunkowo liczne atrakcje turystyczne np. Radiostacja, muzeum, palmiarnia.	W1 Ograniczona ilość atrakcji turystycznych, szczególnie tych o najwyższej randze.
S2 Kulturalna działalność Domu Współpracy Polsko Niemieckiej.	W2 Znikoma oferta sal konferencyjnych, w szczególności dużych.
S3 Bardzo korzystna lokalizacja w połączeniu z dobrą dostępnością komunikacyjną.	W3 Słabe zaplecze hotelowo restauracyjne.
S4 Wielowiekowa tradycja miasta i zachowany średniowieczny układ urbanistyczny centrum miasta.	W4 Niewystarczające lub nie zawsze skoordynowane działania promocyjne.
	W5 Zbyt wolny proces restauracji obiektów historycznych i niewystarczające środki finansowe na te działania.
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1 Rosnący popyt na wysokiej klasy obiekty konferencyjne, hotelarskie i gastronomiczne.	T1 Silna konkurencja i większy potencjał turystyczny miast - Kraków, Wrocław.
O2 Możliwość udroźnienia kanału gliwickiego i rozwój funkcji turystycznej.	T2 Wizerunek Śląska jak regionu niezbyt ciekawego turystycznie, kojarzonego głównie z funkcjami gospodarczymi i restrukturyzacją.
O3 Organizacja przez Polskę i Ukrainę Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r.	
O4 Plany silnej promocji (w tym turystycznej) regionu na skalę krajową i za granicą.	

3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej. 52.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Istniejąca sieć współpracy miast partnerskich.</p> <p>S2 Znaczący udział Gliwic w tworzeniu Górnośląskiego Związku Metropolitalnego.</p> <p>S3 Realizowane i planowane projekty ponadlokalne.</p> <p>S4 SEKT – sieć efektywnej komercjalizacji technologii.</p> <p>S5 Rozwinięte środowisko kulturalne oraz wielowiekowe tradycje i bogate dziedzictwo historyczne.</p>	<p>W1 Niewystarczająco efektywna współpraca z miastami partnerskimi.</p> <p>W2 Brak właściwej promocji dobrych praktyk w zakresie współpracy lokalnej.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Utworzenie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego umożliwiającego sprawniejszą realizację części projektów ponadlokalnych.</p> <p>O2 Możliwe do pozyskania znaczące środki zewnętrzne w kontekście nowego okresu programowania w Unii Europejskiej w latach 2007-2012</p> <p>O3 Zapowiedzi dotyczące uchwalenie „ustawy aglomeracyjnej”.</p> <p>O4 Rosnąca świadomość konieczności współpracy samorządów w relacjach z otoczeniem – np. wnioski z oceny oferty Stadionu Śląskiego na Euro 2012.</p>	<p>T1 Bardzo silna konkurencja o środki unijne oraz o pozyskanie znaczących imprez czy inwestorów.</p> <p>T2 Skomplikowane i często zmieniające się przepisy prawa.</p> <p>T3 Absorpcja części negatywnych wzorców zachowań z otoczenia – konsumpcjonizm, zmiana wartości.</p>

4.1. Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ładu, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług. 53.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Systematyczne powiększanie obszarów pokrytych planem zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>S2 Atrakcyjny pod względem architektonicznym i historycznym układ urbanistyczny miasta, szczególności z zachowanym w centrum miasta średniowiecznym układem ulic i rynkiem.</p> <p>S3 Korzystne położenie ulicy Zwycięstwa jako traktu reprezentacyjnego pomiędzy Starówką a dworcem kolejowym.</p> <p>S4 Wprowadzenie lub utrzymanie funkcji obiektów dostępnych publicznie dla niektórych nieruchomości zabytkowych, np. budynek poczty, jeden z budynków Wydziału Chemii Politechniki Śląskiej.</p> <p>S5 Duża liczba terenów zielonych w centrum miasta jak i na jego obrzeżach oraz położenie Gliwic na skraju Aglomeracji Górnośląskiej ułatwiające dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych i wiejskich.</p> <p>S6 Koncepcja wykreowania reprezentacyjnej przestrzeni publicznej wzdłuż Kłodnicy po jej oczyszczeniu – „Bulwary Kłodnicy”.</p>	<p>W1 Brak planów zagospodarowania przestrzennego na terenie całego miasta oraz niedoskonałość zapisów planu.</p> <p>W2 Niewystarczające środki możliwe do przeznaczenia na kreowanie i utrzymanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w stosunku do potrzeb.</p> <p>W3 Zaległości remontowe Starówki, obniżające atrakcyjność przestrzeni w centrum i jakości dostępnych tam usług.</p> <p>W4 Nieuregulowane stany prawne części nieruchomości w centrum miasta znacząco utrudniające zarządzanie nieruchomością lub przywrócenie bądź wykreowanie pożądanых funkcji.</p> <p>W5 Brak wpływu lub niewielki wpływ na funkcje wykorzystania lokali przy głównej ulicy miasta.</p> <p>W6 Zbyt niska aktywność społeczna mieszkańców w zakresie ładu i estetyki przestrzeni publicznych.</p> <p>W7 Zanieczyszczenia środowiskowe w postaci funkcjonowania dzikich wysypisk śmieci oraz brudnej rzeki Kłodnicy.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Możliwości pozyskiwania dopłat do remontów nieruchomości.</p> <p>O2 Rosnąca presja i świadomość społeczna dotycząca wykorzystania proekologicznych technologii.</p> <p>O3 Modernizacja przemysłu – skutkująca ograniczeniem negatywnego wpływu dla środowiska.</p> <p>O4 Możliwości pozyskiwania zewnętrznych funduszy na inwestycje.</p> <p>O5 Współpraca partnerska przy rewitalizacji rzeki Kłodnicy z gminami zainteresowanymi tym problemem.</p>	<p>T1 Wzrost biurokracji, skomplikowane i niejednoznaczne przepisy oraz częste zmiany w systemie prawnym.</p> <p>T2 Silna presja części inwestorów nastawiona na maksymalizację zysku z inwestycji czasem kosztem atrakcyjności przestrzeni publicznej lub pożądanego w mieście układu funkcjonalnego.</p> <p>T3 Dość istotny i powszechny problem wandalizmu, także w odniesieniu do przestrzeni publicznych (graffiti, kradzieże części metalowych itp.).</p>

4.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej. 54.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Wykorzystanie doświadczeń gliwickiej podstrefy KSSE na potrzeby przygotowania bardzo dobrej oferty inwestycyjnej w kontekście zagospodarowania przestrzeni.</p> <p>S2 Efektywne wykorzystanie środków unijnych na budowę i modernizację kanalizacji.</p> <p>S3 Sukcesywne zmniejszanie zanieczyszczeń powietrza – rozbudowa sieci ciepłowniczej.</p> <p>S4 Funkcjonowanie nowoczesnej oczyszczalni ścieków.</p> <p>S5 Bardzo dobra lokalizacja na przecięciu międzynarodowych korytarzy transportowych – autostrady, DTŚ, kolej, lotnisko, port.</p> <p>S6 Przykłady realizowanych z sukcesem projektów rewitalizacyjnych zarówno w odniesieniu do wymiaru przestrzennego jak i funkcjonalnego.</p>	<p>W1 Brak dużych terenów miejskich wyposażonych w kompletny dostęp do infrastruktury technicznej dostępnych „od zaraz” pod inwestycje.</p> <p>W2 Tereny zdegradowane obciążone wysokimi kosztami ich rewitalizacji.</p> <p>W3 Niewystarczająca, w odniesieniu do potrzeb i możliwości miasta infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Rozwój nowoczesnych technologii zarówno w budownictwie jak i transporcie oraz w odniesieniu do całej infrastruktury technicznej.</p> <p>O2 Włączenie miasta w system regionalnych rozwiązań komunikacyjnych w połączeniu z konsekwentną realizacją planów budowy autostrad.</p> <p>O3 Możliwości pozyskiwania dodatkowych funduszy na inwestycje ze środków unijnych.</p> <p>O4 Spójność strategii miasta z koncepcjami rozwoju województwa śląskiego i innymi dokumentami na poziomie regionu i kraju.</p>	<p>T1 Nasilająca się konkurencja o inwestorów, przedsiębiorców, mieszkańców ze strony sąsiednich miast, gmin, ale i innych ośrodków w kraju.</p> <p>T2 Rosnące wymagania inwestorów w zakresie przestrzeni i jej wyposażenia.</p> <p>T3 Konieczność spełniania wymogów unijnych w odniesieniu do gospodarowania przestrzenią i infrastrukturą techniczną.</p>

5.1. Wysoki poziom zainteresowania mieszkańców doskonaleniem własnych kwalifikacji i dostarczanie przez miasto możliwości kształtowania przez mieszkańców karier zawodowych. 55.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Różnorodny i komplementarny system oświatowy zapewniający możliwości rozwoju osobowego zarówno na poziomie średnim jak i wyższym.</p> <p>S2 Stosunkowo wysoki poziom wykształcenia mieszkańców miasta.</p> <p>S3 Współpraca z miastami partnerskimi skutkująca wymianą doświadczeń oraz możliwościami realizacji wspólnych projektów.</p> <p>S4 Dobra samoorganizacja społeczna wyrażająca się między innymi w funkcjonowaniu rad osiedlowych.</p> <p>S5 Dosyć dobra organizacja przestrzeni miejskiej i dostępności do usług w połączeniu ze znaczącą liczbą terenów zielonych.</p> <p>S6 Działalność na terenie miasta renomowanych uczelni wyższych o znaczeniu ponadregionalnym..</p>	<p>W1 Zdecydowanie za słaby przepływ informacji pomiędzy uczestnikami życia społecznego i brak efektywnych kanałów przekazu informacji.</p> <p>W2 Ograniczony zakres kształcenia postaw obywatelskich przede wszystkim w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych.</p> <p>W3 Zróżnicowany poziom zainteresowania aktywną działalnością i samoorganizacją społeczną skutkujący niepełną siecią rad osiedlowych.</p> <p>W4 Trudności z precyzyjną diagnozą wzajemnych oczekiwań w układzie władza miasta – społeczność lokalna.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Możliwości pozyskiwania dodatkowych funduszy na działalność większości podmiotów ze środków unijnych.</p> <p>O2 Rosnąca w społeczeństwie świadomość dotycząca kształtowania właściwych postaw obywatelskich oraz budowania podstaw społeczeństwa obywatelskiego.</p>	<p>T1 Odpływ części aktywnych mieszkańców, w tym także emigracja zagraniczna.</p> <p>T2 Komerccjalizacja jako dominująca postawa w odniesieniu do większości działalności, w tym z zakresu aktywności społecznej i obywatelskiej.</p> <p>T3 Niewystarczające w odniesieniu do potrzeb i realizacji zadań własnych środki przeznaczone dla samorządów.</p> <p>T4 Zniechęcenie do polityki przejawiające się zniechęceniem do zaangażowania w sprawy społeczności lokalnej.</p>

5.2. Miasto zapewniające możliwości profesjonalnych działań wszystkich podmiotów życia społecznego. 56.

SIŁY	SŁABOŚCI
<p>S1 Duża liczba wykształconych emerytów silnie związanych z miastem zazwyczaj dysponujących dużą ilością wolnego czasu i znacznym doświadczeniem gotowych zaangażować się w aktywizację działalność społeczności lokalnej.</p> <p>S2 Zwiększająca się liczba organizacji pozarządowych, w ramach których funkcjonują już silne i doświadczone organizacje ze znaczącą siecią kontaktów.</p> <p>S3 Duże potrzeby społeczne (w tym także nisze rynkowe) stwarzające możliwości zaangażowania osób chętnych do podjęcia działalności społecznej lub biznesowej.</p> <p>S4 Wielokulturowe i ekumeniczne dziedzictwo miasta w połączeniu z obecnymi w mieście mniejszościami etnicznymi, narodowymi czy wyznaniowymi wzbogacające i mogące aktywizować społeczność lokalną.</p> <p>S5 Prężna działalność Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych.</p> <p>S6 Otwartość władz miasta na nowe pomysły i koncepcje rozwojowe ze strony społeczności lokalnej wraz z możliwością wspierania niektórych inicjatyw w zakresie dostępnych zasobów.</p>	<p>W1 Silna apatia i niechęć do działań społecznych znacznej części społeczności lokalnej.</p> <p>W2 Dość niska samoocena i wiara w sukces części społeczności w połączeniu słabą znajomością przysługujących jej praw.</p> <p>W3 Zbyt słaba promocja dobrych wzorców – zarówno w odniesieniu do działań lokalnych jak i do transferu dobrych praktyk z zewnątrz.</p> <p>W4 Niewystarczająca ilość liderów społecznych – silnych osobowości potrafiących skupić wokół siebie część społeczności lokalnej i zorganizować ją do działania.</p> <p>W5 Znaczna liczba osób biednych w mieście nie zainteresowanych aktywnością w społeczności lokalnej.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 Możliwości wsparcia finansowego poprzez przekazanie 1% ze swojego podatku na organizacje pożytku publicznego.</p> <p>O2 Rozwój i dostępność narzędzi komunikacji usprawniająca pozyskiwanie oraz przekazywanie informacji.</p> <p>O3 Rozwój turystyki w połączeniu z wymianą międzynarodową jako sposobność na poznanie oraz adaptację dobrych, sprawdzonych wzorców – między innymi ze społeczeństw zachodnich.</p>	<p>T1 Wzrost biurokracji, skomplikowane i niejednoznaczne przepisy oraz częste zmiany w systemie prawnym.</p> <p>T2 Niemal codzienne konflikty polityczne, w szczególności na poziomie krajowym powodujące zniechęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu i wdrażaniu polityki lokalnej.</p>

7. PROGRAMY OPERACYJNE

Istota i struktura programów operacyjnych
Programy strategiczne

ISTOTA I STRUKTURA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Programy operacyjne stanowią zbiory uporządkowanych merytorycznie projektów pozwalających na osiągnięcie sformułowanej wizji i celów strategicznych miasta. Zawarte w prezentowanych programach projekty wdrożeniowe nie wyczerpują potrzeb rozwojowych miasta. Należy je traktować jako wstępną listę przedsięwzięć do realizacji wymagającą sukcesywnego uzupełniania i rozbudowywania. Strategia powinna pozostawać otwarta na kolejne pomysły, zwłaszcza zaś te, które będą zgłaszane przez podmioty lokalne. Do uporządkowania projektów zostały wykorzystane następujące, realizowane obecnie w mieście programy: 57.

1. Przedsiębiorcze Gliwice.
2. Dobra szkoła – lepsza praca.
3. Gliwice po godzinach.
4. Bezpieczne Gliwice.
5. Gliwice – wspierające potrzebujących.
6. Przyjazna administracja.
7. Gliwice – nowe oblicze.
8. Wszystkie drogi prowadzą do Gliwic.
9. Gliwice – w zgodzie z przyrodą.
10. Mieszkaj w Gliwicach.

Przedstawione projekty zostały opracowane w oparciu o analizę SWOT i opisane według kilku najważniejszych kryteriów. Projekty są rozumiane jako przedsięwzięcia pozwalające na zrealizowanie celów strategicznych poprzez:

- wykorzystanie sił miasta i szans tkwiących w jego otoczeniu,
- przezwyciężenie słabości miasta i zagrożeń w jego otoczeniu,
- wzmocnienie korzystnych lub osłabienie niekorzystnych relacji pomiędzy czynnikami wnętrza i otoczenia,
- zbudowanie nowych wartości (innowacyjność).

58.

Projekty zostały sklasyfikowane zgodnie z ich rangą i chronologią realizacji według następujących oznaczeń:

- A. wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii;
- B. podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim;
- C. działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym;
- D. działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię;
- E. działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych.

Zastosowana struktura opisu projektów strategicznych przedstawia się następująco: 59.

- i. nazwa projektu,
- ii. główny cel strategiczny realizowany dzięki wdrożeniu projektu,
- iii. inne cele strategiczne realizowane dzięki wdrożeniu projektu,
- iv. charakter projektu:
  - K – koncepcyjny,
  - INF – infrastrukturalno-przestrzenny,
  - INST – instytucjonalny,
  - I-P – informacyjno-promocyjny,
  - A-B – analityczno-badawczy,
  - E – edukacyjny,
  - F – finansowy,
  - W – akcje, imprezy i wydarzenia,
- v. sektory zaangażowane w realizację projektu:
  - s – samorządowy,
  - b – biznes,
  - o – organizacje obywatelskie,
  - n – nauka,
- vi. główny miernik realizacji projektu (mierniki związane wprost z celami projektów, lub technicznym charakterem projektów),
- vii. ranga projektu – oceniona za pomocą skali od A do E.

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]		
Program operacyjny 1: PRZEDSIĘBIORCZE GLIWICE									60.
1.1. <i>Strefa Przemysłowa „Nowe Gliwice” plus:</i> 1.1.1. etap I: Studium przestrzenno – funkcjonalne terenów przemysłowych i przemysłowych (rewitalizacja techniczna) w dzielnicy Ligota Zabrska 1.1.2. etap II Utworzenie Strefy Przemysłowej „Nowe Gliwice Plus	CS1.1.	CS1.2.	K, INF	Samorząd Biznes	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej	Prezes Agencji Rozwoju Lokalnego sp. z o.o. w Gliwicach	Zrealizowany w 2010 roku	B	61.
1.2. <i>CGŚ - City Górnego Śląska - przygotowanie terenów pod City (biura o najwyższej klasie)</i>	CS1.1.	CS1.2.	K, INF, I-P	Samorząd Biznes	Przygotowana powierzchnia biurowa klasy A	Naczelnik Biura Rozwoju Miasta	C	C	62.
1.3. <i>Centrum Logistyczne w Gliwicach:</i> 1.3.1. Centrum Logistyczne Pole Wschód – rewitalizacja terenów przemysłowych Kopalni Sośnica na centrum logistyczne w Gliwicach – Sośnicy, 1.3.2. Modernizacja i rozbudowa centrum logistycznego w Gliwicach Porcie 1.3.3. Rewitalizacja terenów PKP (stacji rozrządowych, Gliwice Port, Gliwice, Gliwice Sośnica) na centrum logistyczne	CS1.3.	-	INF	Biznes Samorząd	Powierzchnia przygotowanych terenów pod działalność firm logistycznych Zrealizowane elementy infrastruktury logistycznej	podprojekty 1.3.1., 1.3.2. – Prezes Śląskiego Centrum Logistyki S.A. podprojekt 1.3.3. - Prezes Zarządu CARGOSPED Sp. z o.o.	C	C	63.
1.4. <i>Mój wolny czas – mój kapitał - intensyfikacja szkoleń osób bezrobotnych w zakresie podstaw prowadzenia własnej działalności gospodarczej</i>	CS1.4.	CS5.1.	E	Samorząd	Liczba bezrobotnych zakładających firmy	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach	B	B	64.

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia,

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]	
1.5. <i>Ulga dla biznesu</i> – system preferencji w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz udzielanie pomocy publicznej przedsiębiorcom, elastyczna polityka podatkowa w ramach budowy nowoczesnych struktur gospodarczych	CS1.4	CS1.1.	F*	Samorząd	Liczba podmiotów korzystających z preferencji (zwolnień) w zakresie elastycznej polityki w podatkach i opłatach lokalnych (w danych kresach)	Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat	B*	65.
1.6. <i>Klaster przemysłów IT</i> – skupienie instytucjonalno–infrastrukturalne środowisk naukowo-badawczych i biznesowych w ramach budowy nowoczesnych struktur gospodarczych	CS1.2	CS1.1. CS3.1.	A-B, INST, INF	Nauka, Biznes, Samorząd	Liczba podmiotów gospodarczych tworzących klaster	Politechnika Śląska - osoba wskazana przez Rektora PŚI	B	66.
1.7. Prywatyzacja przedsiębiorstw komunalnych dla ich unowocześnienia i poprawy efektywności ekonomicznej	CS1.1	-	INST	Biznes, Samorząd	Liczba sprywatyzowanych podmiotów	Naczelnik Wydziału Nadzoru Właścicielskiego	E	67.
1.8. <i>Spoleczna ofensywa</i> – system wsparcia działalności społecznej	CS5.2	-	-	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba osób aktywnych społecznie	-	A, B +D	68.
1.8.1. Powołanie <i>Rady Liderów Lokalnych</i> – gremium podmiotów (sektor biznesowy i obywatelski) konsultujące zmiany w strategii i promujące strategię w środowiskach lokalnych	CS5.2	-	-	Samorząd, Organizacje obywatelskie Biznes	Liczba uczestników RLL aktywnie biorących udział w jej pracach	Naczelnik Biura Rozwoju Miasta jako organ zapraszający na spotkania konstytuujące Radę	A+D	
1.8.3. Centra Aktywności Społecznej (CAS) - Sieć centrów aktywizacji społecznej	CS5.2	-	INST	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba osób aktywnych społecznie	Kierownik Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych	B	
1.8.4. Akademia Działaczy Lokalnych	CS5.2	-	E	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba przeszkolonych działaczy społecznych	Centrum Kształcenia i Dialogu THEOTOKOS	B+D	

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia,

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]
1.9. EduAkcja Obywatelska – rozwijanie edukacji obywatelskiej w szkołach oraz rozwój wolontariatu	CS5.2.	-	E*	Samorząd	Liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w akcjach społecznych	Kierownik Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych	A*
1.10. Wypracowanie form współpracy i współdziałania samorządu na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego	CS2.1.	-	K	Samorząd NGO's Biznes	Powstanie koncepcji	Naczelnik Wydziału Nadzoru Właścicielskiego	E
Program operacyjny 2: DOBRA SZKOŁA – LEPSZA PRACA							
2.1 Gliwicka szkoła – wysokie kwalifikacje	CS5.1.	CS1.1., CS1.2., CS1.4.,	E	Samorząd	Wskaźniki porównujące wyniki kształcenia w szkołach	-	B+D
2.1.1. Gliwicka szkoła multimedialna - utworzenie systemu wspomagania oświaty za pomocą najnowszych technik teleinformatycznych	CS5.1.	CS1.1., CS1.2., CS1.4.,	INF	Samorząd	Parametry wyposażenia informatycznego szkół	Naczelnik Wydziału Edukacji	B
2.1.2. Racjonalizacja i modernizacja sieci szkół i placówek oświatowych odpowiadających potrzebom i aspiracjom mieszkańców miasta	CS5.1.	CS1.1., CS1.2., CS1.4.,	INF	Samorząd	Wskaźniki porównujące potencjał szkół do potrzeb lokalnych	Naczelnik Wydziału Edukacji	C
2.1.3. Gliwickie Forum Oświatowe - utworzenie forum obywatelskiego mającego wpływ na realizację zadań oświaty i wychowania w Gliwicach	CS5.1.	-	INST	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba członków aktywnych w ramach lobby	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	C

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia,

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]	
2.2. Poszerzenie oferty edukacyjnej na poziomie wyższym	CS3.1.	-	E, K*	Nauka, Samorząd,	Liczba specjalności studiów	Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości - osoba wskazana przez Rektora GWSP	C*	73.
Program operacyjny 3: GLIWICE PO GODZINACH								
3.1. <i>Gliwickie hale i stadiony</i> – rozwój bazy sportu wyczynowego i profesjonalnych widowisk:	CS2.1.	CS4.1. CS3.2.	INF	Samorząd, Biznes, Org. obywatelskie	Liczba widzów na imprezach sportowych i rozrywkowych	-	C	75.
3.1.1. Przebudowa i rozbudowa stadionu przy ul. Okrzei w Gliwicach.	CS2.1.	CS4.1. CS3.2.	INF	Samorząd, Biznes, Org. obywatelskie	Liczba widzów na imprezach sportowych i rozrywkowych	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	C	
3.1.2. Budowa hali widowiskowo- sportowej „Podium”	CS2.1.	CS4.1. CS3.2.	INF	Samorząd, Biznes, Org. obywatelskie	Parametry techniczne wybudowanego obiektu	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	C	
3.1.4. Budowa Centrum Sportowo-Kulturalnego w Gliwicach - Łabędach	CS2.1.	CS4.1. CS3.2.	INF	Samorząd, Biznes, Org. obywatelskie	Liczba widzów na imprezach sportowych i rozrywkowych	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	C	
3.2. <i>Gliwiczanie w ruchu</i> – rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na potrzeby mieszkańców:	CS2.1.	CS3.2.	INF	Samorząd, Biznes,	Parametry techniczne infrastruktury	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	B, C	76.
3.2.1. wyposażenie dzielnic miasta w podstawową infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (boiska, hale sportowe, baseny)	"	"	"	"	Parametry techniczne infrastruktury	"	B, C	
3.2.2. rozbudowa sieci dróg rowerowych	"	"	"	"	Parametry techniczne infrastruktury	"	B, C	

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]
3.4. <i>Gliwickie szlaki</i> - stworzenie tematycznych szlaków turystycznych (spacerowych, rowerowych, samochodowych) łączących atrakcje miasta	CS3.3.	CS2.1. CS3.2.	I-P, INF, E*	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba turystów odwiedzających miasto	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	B*
3.4.1. szlak zabytków inżynierskich	"	"	"	"	Długość szlaku i liczba obiektów na szlaku	"	B
3.4.2. szlak zabytków sakralnych	"	"	"	"	Długość szlaku i liczba obiektów na szlaku	"	B
3.4.3. szlak nekropolii gliwickich	"	"	"	"	Długość szlaku i liczba obiektów na szlaku	"	B
3.4.4. szlaki edukacyjne np. w edukacji regionalnej,	"	"	"	"	"	"	B
3.5. <i>Czas wolny – czas wyboru</i> - dostosowywanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta do potrzeb i upodobań mieszkańców	CS2.1.	CS3.3., CS3.2.	W, I-P	Samorząd, Organizacje obywatelskie Biznes,	Liczba uczestników wydarzeń	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	B
3.6. <i>Z kulturą przez miasto</i>	CS2.1.	CS3.3., CS3.2.	INF, W, I-P	Samorząd, Organizacje obywatelskie Biznes,	Liczba wydarzeń i liczba uczestników wydarzeń		B+D
3.6.2. Giełda sztuki - Gliwice miejscem kreacji, prezentacji, sprzedaży szeroko pojętej sztuki oraz organizatorem cyklicznych przeglądów artystycznych, warsztatów muzycznych i plastycznych	"	"	W*	"	Liczba uczestników giełdy	Dyrektor Gliwickiego Teatru Muzycznego	B+D*

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]	
3.7. <i>Galeria Zieleni</i> – rozbudowa Palmiarni Miejskiej wraz z zapleczem oraz remont istniejących obiektów Palmiarni	CS3.3.	CS2.1. CS3.2.	INF*	Samorząd,	Liczba odwiedzających	Dyrektor Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych	E*	80.
3.8. <i>Ekumeniczny Festiwal Muzyki Sakralnej</i>	CS3.3.	CS3.2. CS3.4.	W, I-P	Samorząd Organizacje obywatelskie	Liczba i ranga uczestników festiwalu (artyści i publiczność)	Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta	Projekt zakończony w 2010r.	81.
3.9. Promocja aktywnego i zdrowego trybu życia	CS3.2.	CS2.1., CS4.1.	E, W, INF	Samorząd Organizacje obywatelskie	Liczba imprez masowych o charakterze prozdrowotnym / liczba uczestników” Liczba realizowanych w szkołach / plac. oświatowych programów prozdrowotnych	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	B+D	82.
Program operacyjny 4: BEZPIECZNE GLIWICE								83.
4.1. <i>Zintegrowany System Ratownictwa Regionalnego (ZSRR)</i>	CS2.1.	-	K, INF, INST,*	Samorząd,	Średni czas dotarcia do wypadku,	-	B*	84.
4.1.1. rozbudowa zintegrowanego systemu reagowania służb ratowniczych, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz organów administracji publicznej	"	"	"	"	"	Komendant Centrum Ratownictwa Gliwice	B	
4.1.2. budowa szpitalnego oddziału ratunkowego	"	"	"	"	"	Dyrektor Szpitala Miejskiego Nr 1 Sp. z o.o.	B	

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]		
4.1.3. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	"	"	"*	"	"	Dyrektor Szpitala Miejskiego Nr 1 Sp. z o.o.	B* ^o		
4.2. <i>Monitoring wizyjny miasta</i> - modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego	CS2.1.	-	INF	Samorząd,	Poziom przestępczości w mieście	Prezes Śląskiej Sieci Metropolitalnej sp. z o.o.	C	85.	
4.3. <i>Realizacja programu „Bezpieczne Gliwice”</i>	CS2.1.	CS2.2.	E	Samorząd,	Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców – liczba (odsetek) mieszkańców czujących się bezpiecznie	Komendant Centrum Ratownictwa Gliwice	B+D	86.	
Program operacyjny 5: GLIWICE – WSPIERAJĄCE POTRZEBUJĄCYCH									87.
5.1. <i>Infrastruktura dla potrzebujących</i>	CS2.2.	-	INF	Samorząd Organizacje obywatelskie		-	C	88.	
5.1.1. Zabezpieczenie lokali socjalnych zgodnie z potrzebami	"	"	"	"	Liczba i powierzchnia lokali socjalnych	Dyrektor Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej	C		
5.1.2. Dom św. Brata Alberta w Gliwicach – dom dla bezdomnych (w rozumieniu Ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych)	"	"	"	"	Liczba osób (w tym długotrwale) korzystających z pomocy socjalnej,	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Gliwickie	C		

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]
5.1.3. Budowa budynków komunalnych	CS2.2.	CS2.1.	INF	Samorząd	Liczba i powierzchnia lokali komunalnych	Dyrektor Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej	C
5.2. <i>Równy start, równe szanse</i>	CS2.2.	-	E, INST, W*	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Liczba wcześniej diagnozowanych i rehabilitowanych dzieci Liczba niepełnosprawnych podejmujących pracę Liczba dzieci objętych programem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci/liczba szkół/placówek oświatowych realizujących program wczesnego wspomagania rozwoju dzieci, Liczba specjalistów zatrudnionych w gliwickich jednostkach do realizacji programu wczesnego wspomagania rozwoju dzieci	Dyrektor Gliwickiego Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjnego, Społeczny Komitet Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Komisja ds. Rodziny Rady Miejskiej w Gliwicach	B+D*
5.2.1. Wczesna interwencja w zapobieganiu rozwojowi niepełnosprawności u dzieci (usprawnianie systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych)	"	"	"	"	"	"	B

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]	
5.2.2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych	"	"	"*	"	"	"	B+D*	
5.2.3. Niepełnosprawny - kompletne wsparcie - doskonalenie metod pomocy osobom niepełnosprawnym	"	"	"	"	Odsetek osób objętych pomocą do osób wymagających takiej pomocy	"	B+D	
5.2.4. Bliżej potrzebujących - doskonalenie systemu pomocy społecznej	"	"	"	"	Odsetek osób objętych pomocą do osób wymagających takiej pomocy	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach	B+D	
5.2.5. Wyjść na prostą - zapobieganie wykluczeniu społecznemu	"	"	"	"	Odsetek osób objętych pomocą do osób wymagających takiej pomocy	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach		
5.2.6. Szczęśliwa rodzina -bezpieczna przyszłość - tworzenie systemu wsparcia dla funkcjonowania rodziny	"	"	"	"	Odsetek osób objętych pomocą do osób wymagających takiej pomocy	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach		
5.3. Rozszerzenie systemu opieki paliatywno-hospicyjnej	CS2.2.	-	K, F, W	Samorząd, Organizacje obywatelskie	Odsetek osób objętych pomocą do osób wymagających takiej pomocy	Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych	B	90.
Program operacyjny 6: PRZYJAZNA ADMINISTRACJA								91.
6.1. <i>Sprawną administracją</i> - doskonalenie metod zarządzania administracją samorządową w oparciu o normy międzynarodowe	CS2.1.	CS1.1. CS5.2.	K, I-P	Samorząd,	Szybkość obsługi petentów, Uzyskiwane certyfikaty, nagrody.	Pełnomocnik ds. systemu jakości	A+D	92.
6.2. Wdrażanie Informatycznego Systemu Zarządzania Miastem	CS2.1.	CS1.1. CS5.2.	K	Samorząd,	Szybkość obsługi petentów	Naczelnik Wydziału Informatyki	B+D	93.

*charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]		
6.4. Polityka informacji o mieście	CS2.1.	CS1.1. CS5.2.	K, I-P*	Samorząd,	Liczba odwiedzin stron miasta (w tym liczba odwiedzin podmiotów zagranicznych)	Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta	Zakończony w 2010 roku	94.	
6.4.1. Multimedialna strona internetowa miasta	"	"	"	"	"	Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta	Zakończony w 2008 roku		
6.4.2. Rozbudowa Miejskiego Serwisu Informacyjnego	"	"	"	"	"	Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta	Zakończony w 2009 roku		
Program operacyjny 7: GLIWICE – NOWE OBLICZE									95.
7.1. <i>Gliwice welcome to.</i> – jednolity system informacyjno – promocyjny w punktach pierwszego kontaktu przyjezdnych z Gliwicami, (dworce, główne drogi, lotnisko, internet)	CS1.1.	CS1.3.	I-P, K,	Samorząd,	Liczba odwiedzających, w tym turystów korzystających z noclegów	Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta	Zakończony w 2008 roku	96.	
7.2. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zielonych w mieście	CS4.1.	CS2.1. CS4.2.	INF	Samorząd, Biznes	Powierzchnia zrehabilitowanych terenów	Dyrektor Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych	B+D*	97.	
7.3. Nowa Starówka – aktywizacja funkcjonalna Centrum Miasta	CS4.1.	CS1.1. CS2.1. CS4.2.	K, INST, F	Samorząd, Biznes	Udział % na danym obszarze działalności pożądanej do działalności ogółem	Naczelnik Biura Rozwoju Miasta,	A+D	98.	
7.4. Nowa Starówka- rewitalizacja Starówki i ul. Zwycięstwa	CS4.1.	CS1.1. CS2.1. CS4.2.	INF, I-P	Samorząd, Biznes	-	-	A+D	99.	
7.4.1. Przebudowa nawierzchni ulic Starego Miasta	"	"	INF	"	Powierzchnia przebudowanych nawierzchni	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	B		

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Strategia Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]	
7.4.2. „W przyszłość z przeszłością” - sukcesywna ochrona zabytków	"	"	INF*	"	Liczba odrestaurowanych zabytków, liczbowe charakterystyki dotyczące restaurowanych obiektów	Miejski Konserwator Zabytków	B+D*	
7.4.3. Ochrona, promocja i upowszechnianie zabytków kultury i sztuki	"	"	I-P	"	Liczba osób odwiedzających zabytki	Dyrektor Muzeum w Gliwicach	B+D	
7.7. Wyeksponowanie istniejących atrakcji turystycznych	CS3.3.	CS4.1.	INF, I-P	Samorząd, Organizacje obywatelskie Biznes	Liczba odwiedzających,	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	B+D	100.
7.8. Rewaloryzacja Ruin Teatru Miejskiego	CS3.3.	CS2.1. CS4.1.	INF, W	Samorząd, Biznes	Liczba widzów, liczba spektakli	Dyrektor Gliwickiego Teatru Muzycznego	B	101.
7.9. Rewitalizacja Radiostacji - Gliwice.eu	CS3.3.	CS3.2.	I-P,	Samorząd, Biznes	Liczba odwiedzających, w tym z zagranicy	Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta	B	102.
7.10. Realizacja projektów wskazywanych w obszarowych programach rewitalizacji.	CS4.2.	CS1.1. CS3.3. CS4.1.	INF	Samorząd, Biznes	Liczba realizowanych i zrealizowanych projektów	Naczelnik Biura Rozwoju Miasta	B+D	103.
7.11. Zagospodarowanie terenów przemysłowo - składowych na południowych obrzeżach miasta	CS4.2.	CS1.1. CS4.1.	K, INF	Samorząd, Biznes	Powierzchnia terenu przywróconego pod realizację nowych funkcji	Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami	zrealizowany w 2009 roku	104.
7.12. Zagospodarowanie obszarów zlokalizowanych w centrum Gliwic, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego	CS4.2.	CS4.1.	K, INF	Samorząd, Biznes	Powierzchnia terenu przywróconego pod realizację nowych funkcji	Naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego	B	105.

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]		
Program operacyjny 8: WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO GLIWIC									106.
8.1. <i>Obwodnice miasta:</i>	CS4.2.	CS1.3.	INF*	Samorząd,	Czasy przejazdu między kluczowymi punktami miasta i otoczenia	Dyrektor Zarządu Dróg Miejskich	B*	107.	
8.1.1. Zachodnia i Południowa Obwodnica Miasta - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G 2/2 dla obciążenia ruchem KR 5 w południowo - zachodniej części miasta.									
8.1.2. Obwodnica Centrum - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G2/2, dla obciążenia ruchem KR5.									
8.1.3. Obwodnica dzielnicy Ostropa - połączenie autostrady A4 z Zachodnią obwodnicą miasta w Gliwicach.									
8.2. Monitorowanie włączenia dróg miejskich do Drogowej Trasy Średnicowej	CS4.2.	CS1.3.	INF	Samorząd,	Monitoring realizowanych prac w odniesieniu do harmonogramów	Dyrektor Zarządu Dróg Miejskich	A+D	108.	
8.3. Rozbudowa układu komunikacyjnego miasta Gliwice	CS4.2.	CS1.3.	INF	Samorząd,	Przepustowość układu komunikacyjnego	Dyrektor Zarządu Dróg Miejskich	B	109.	
8.4. Nowoczesny transport zbiorowy	CS2.1.	CS2.2.	K, INF	Samorząd	Liczba pasażerów	Prezes Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej	B	110.	
8.5. Budowa miejsc parkingowych na terenie miasta	CS4.2.	CS1.3.	INF	Samorząd, Biznes	Liczba miejsc parkingowych w centrum	Dyrektor Zarządu Dróg Miejskich	B	111.	
8.6. Budowa pasa startowego o nawierzchni sztucznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	CS1.3.	CS1.1., CS2.1., CS3.3.,	INF	Samorząd, Biznes	Liczba połączeń samolotowych (dla małych samolotów)	Prezes Aeroklubu Gliwickiego	E	112.	

*charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]
Program operacyjny 9: GLIWICE – W ZGODZIE Z PRZYRODĄ							
9.1. <i>Infrastruktura dla ludzi i przyrody:</i>	CS2.3.	CS2.1.	INF	Samorząd,	-	-	
9.1.1. Nowa jakość w gospodarce wodno-ściekowej:	"	"	*"	"	Długość nowej lub zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	B*
9.1.1.1. poprawa jakości wody pitnej do poziomów standardów Unii Europejskiej i racjonalizacji jej zużycia,					Osiągnięcie założonej wydajności studni		
9.1.1.2. modernizacja gospodarki ściekowej w Gliwicach,							
9.1.1.3. skanalizowanie dzielnic peryferyjnych miasta dotychczas nie objętych kanalizacją,							
9.1.1.4. modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w Gliwicach -II etap							
9.1.2. Stworzenie sprawnego systemu oczyszczania i odprowadzania wód opadowych	"	"	"	"	Poziom zanieczyszczeń wód powierzchniowych	Naczelnik Wydziału Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych	B
9.1.3. Poprawa gospodarki odpadami: - budowa sortowni odpadów, - budowa kompostowni, - zamknięcie I- komory składowiska odpadów,	"	"	"	"	Ilość odpadów podlegających sortowaniu, utylizacji, składowaniu	Prezes Przedsiębiorstwa Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	B
9.2. <i>Nowa energia dla miasta:</i> wykorzystanie energii ciepłej z elektrowni biogazowej	CS2.3.	-	INF	Samorząd,	Odsetek energii wytwarzanej w procesach pro-ekologicznych	Prezes Przedsiębiorstwa Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	E

113.

114.

115.

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa projektu/działania	Główny realizowany cel strategiczny	Inne realizowane cele strategiczne	Charakter projektu [†]	Sektory zaangażowane w realizację projektu	Główny miernik realizacji projektu	Koordynator projektu	Klasyfikacja projektu [‡]		
9.3. Ograniczenie źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza	CS2.3.	-	INF*	Samorząd,	Liczba termomodernizowanych placówek komunalnych	Naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów	C*	116.	
9.4. Rewitalizacja rzeki Kłodnicy	CS2.3.	CS3.4.	INF	Samorząd,	Klasa czystości wód w rzece	Naczelnik Wydziału Środowiska	E	117.	
9.5. Edukacja ekologiczna	CS2.3.	-	E	Samorząd,	Liczba os.do których „dotarła” edukacja ekologiczna Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, imprezach proekologicznych Liczba ulotek, Liczba dzieci biorących udział w „Sprzątaniu Świata”,	Naczelnik Wydziału Środowiska	B	118.	
9.6. Opracowanie Mapy Akustycznej Gliwic	CS2.3.	-	A-B	Samorząd,	Powierzchnia miasta objęta mapą	Naczelnik Wydziału Środowiska	A	119.	
Program operacyjny 10: MIESZKAJ W GLIWICACH									120.
10.1. Przygotowywanie terenów atrakcyjnych pod budownictwo mieszkaniowe (wielo- i jednorodzinne) oraz usługowe.	CS4.2.		INF	Samorząd,	Liczba (powierzchnia) nowooddanych mieszkań Liczba pozwoleń na budowę	Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami	B	121.	
10.2. Budowa mieszkań pod wynajem w ramach Towarzystw Budownictwa Społecznego	CS2.1.	CS2.3.	INF	Samorząd	Liczba (pow.) nowooddanych mieszkań	Naczelnik Wydziału Nadzoru Właścicielskiego	E	122.	

* charakter projektu: K – koncepcyjny, INF – infrastrukturalno-przestrzenny, INST – instytucjonalny, I-P – informacyjno-promocyjny, A-B – analityczno-badawczy, E – edukacyjny, F – finansowy, W – akcje, imprezy i wydarzenia

* A- wstępna faza wdrażania, natychmiastowe podjęcie działania i możliwie szybkie wdrożenie; działanie warunkujące uruchomienie innych działań i sukces wdrożenia całej strategii; B - podjęcie działania w drugiej fazie wdrażania strategii, w horyzoncie krótkim; C - działania możliwe do podjęcia w horyzoncie dłuższym; D - działania, które powinny być realizowane permanentnie, w całym horyzoncie objętym przez strategię; E - działania fakultatywne, które mogą zostać podjęte wraz z pojawieniem się rezerw ludzkich, finansowych, organizacyjnych

Nazwa celu	Projekty realizujące cel
CS1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.	1.1., 1.2., 1.5., 1.6., 1.7., 2.1., 6.1., 6.2., 6.4.*, 7.1., 7.3, 7.4., 7.10., 7.11., 8.6.
CS1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.	1.1., 1.2., 1.6., 2.1.
CS1.3. Rozwijające się w oparciu o dogodny położenie komunikacyjne funkcje logistyczne.	1.3., 7.1., 8.1., 8.2., 8.3., 8.5., 8.6.
CS1.4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta przekładający się na tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia w mieście.	1.4., 1.5., 2.1.
CS2.1. Wysoki standard życia, wyróżniający pozytywnie Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, odpowiadający poziomowi występującemu w miastach europejskich.	1.10., 3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.9., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 6.1., 6.2., 6.4., 7.2., 7.3., 7.4., 7.8., 8.4., 8.6., 9.1., 10.2.,
CS2.2. Miasto przyjazne dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju.	4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 8.4.,
CS2.3. Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju	9.1., 9.2., 9.3., 9.4., 9.5., 9.6., 10.2.,
CS3.1. Miasto będące znaczącym w kraju ośrodkiem naukowo-akademickim.	1.6., 2.2.
CS3.2. Wysoki poziom dostępnej w mieście oferty kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej.	3.1., 3.2., 3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.8., 3.9., 7.9.,
CS3.3. Rozwijająca się w mieście turystyka metropolitalna wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta.	3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.8., 7.7., 7.8., 7.9., 7.10., 8.6.,
CS3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej.	3.8., 9.4.,
CS4.1. Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ład, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług.	3.1., 3.9., 7.2., 7.3., 7.4., 7.7., 7.8., 7.10., 7.11., 7.12.
CS4.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej.	7.2., 7.3., 7.4., 7.10., 7.11., 7.12., 8.1., 8.2., 8.3., 8.5., 10.1.
CS5.1. Wysoki poziom zainteresowania mieszkańców doskonaleniem własnych kwalifikacji i dostarczanie przez miasto możliwości kształtowania przez mieszkańców karier zawodowych.	1.4., 2.1.,
CS5.2. Miasto zapewnia możliwości profesjonalnych działań wszystkich podmiotów życia społecznego.	1.8., 1.9., 6.1., 6.2., 6.4.,

* wyróżnienie oznacza, iż projekt jest zrealizowany

8. PROCES ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

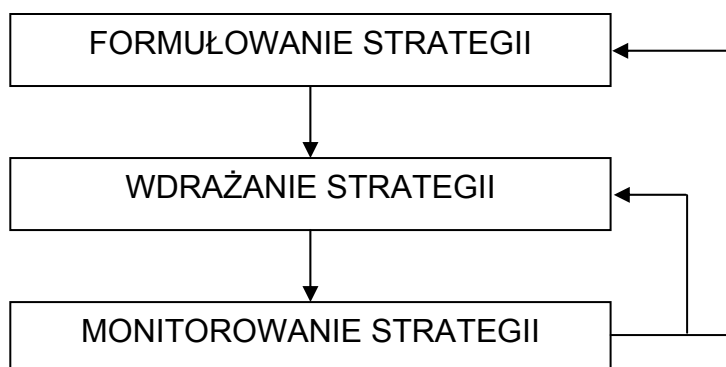
- Zarządzanie strategiczne
- Podmioty wdrażania strategii
- Projektowe działania wdrażające strategię
- Działania strukturalno-instytucjonalne
- Działania analityczno-diagnostyczne
- Działania planistyczno-programowe
- Działania informacyjno-promocyjne
- Ocena ryzyka realizacji projektów i celów strategicznych

ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

„Strategia rozwoju miasta Gliwice do roku 2022” to opracowanie będące tylko jednym z fundamentów systemu zarządzania strategicznego w mieście. Na system ten składają się trzy zasadnicze, wzajemnie dopełniające się bloki, obejmujące:

- formułowanie strategii,
- wdrażanie strategii,
- monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii.

Proces formułowania strategii został zwieńczony przygotowaniem niniejszego dokumentu. Nie znaczy to jednak, że prace analityczno-diagnostyczne, czy projektowe należy uznać za zamknięte. W trakcie wdrażania strategii konieczne będzie stopniowe aktualizowanie treści dokumentu w oparciu o monitoring uwarunkowań występujących w mieście i jego otoczeniu. Wymienione bloki procesu zarządzania strategicznego powiązane są między sobą relacjami, które ilustruje zamieszczony poniżej schemat.

- Wdrażanie strategii będzie realizowane poprzez działania zmierzające do: 126.
1. przygotowywania i implementacji projektów zgodnych z celami rozwoju miasta,
  2. stwarzania warunków organizacyjnych na rzecz wdrażania strategii, a w szczególności realizacji sformułowanych projektów.

PODMIOTY WDRAŻAJĄCE STRATEGIĘ

Wdrażanie i monitorowanie strategii będzie realizowane w układzie wielopodmiotowym. Wśród głównych grup podmiotów, których postawa i aktywność wpłynie na skuteczność wdrażania strategii należy wskazać: 127.

- władze lokalne,
- urzędników lokalnych,
- lokalne środowiska lidereckie,
- mieszkańcy o wysokim potencjale aktywności i przedsiębiorczości.

Podstawowymi podmiotami wdrażającymi strategię oraz realizującymi wymienione w kolejnych akapitach działania wdrożeniowe są: 128.

Podmiot	Rola we wdrażaniu strategii
Rada Miejska	<ul style="list-style-type: none"> - nadzorowanie realizacji strategii, - uchwalanie zmian w treści strategii,
Prezydent Miasta	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzialność za wykonanie założeń strategii, - przedstawianie Radzie Miejskiej propozycji weryfikacji treści strategii zgodnie z procedurą wprowadzania zmiany do uchwały, uregulowaną w przepisach wewnętrznych, - nadzór nad realizacją działań operacyjnych w oparciu o sprawozdania i bieżące wnioski Biura Rozwoju Miasta, odpowiedzialnego za monitorowanie wdrażania strategii rozwoju miasta, - podejmowanie czynności, zmierzających do zapewnienia środków finansowych na przyjęte do realizacji działania i projekty, a w szczególności uwzględnianie projektów strategicznych w projekcie budżetu, w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym oraz pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania, np. funduszy z programów unijnych, wkładu własnego inwestorów zewnętrznych, - nawiązywanie współpracy z partnerami w realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych podmiotów, m.in.: organów samorządowych,

	<p>innych gmin lub powiatów, samorządu województwa, instytucji naukowych i państwowych, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczanie koordynatorów projektów w oparciu o propozycje BRM, - podejmowanie decyzji o podjęciu prac nad aktualizacją strategii w oparciu o wnioski wydziałów i jednostek, wyniki analizy stanu miasta i podsumowania realizacji strategii przedstawiane przez Biuro Rozwoju Miasta,
<p>Biuro Rozwoju Miasta (BRM)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie strategii i uwarunkowań wdrażania, - zbieranie wniosków dotyczących modyfikacji strategii z wydziałów UM, od koordynatorów działań i projektów, Komisji RM, Rad Osiedlowych, Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Liderów Lokalnych (powołanej w ramach podprojektu 1.7.1) - coroczne przedkładanie Prezydentowi Miasta sprawozdań z realizacji działań i projektów strategicznych oraz zamieszczanie sprawozdań na stronie internetowej miasta, - coroczne przedkładanie Prezydentowi Miasta wniosków z przeprowadzonej oceny ryzyka na poziomie projektów strategicznych, - przedkładanie co cztery lata Prezydentowi Miasta raportu z wykonania celów strategicznych oraz zamieszczanie raportu na stronie internetowej miasta - przeprowadzanie co cztery lata oceny ryzyka realizacji celów strategicznych i przedkładanie jej Prezydentowi Miasta - przekazywanie Prezydentowi Miasta wniosków dotyczących modyfikowania strategii (w tym wprowadzania nowych działań, projektów, celów), - proponowanie Prezydentowi miasta osób na stanowiska koordynatorów projektów, - przyjmowanie, opiniowanie oraz zatwierdzanie planów i raportów z wykonania projektów przygotowanych przez koordynatorów projektów (załączniki 3a i 3b), - promowanie treści strategii, w tym zamieszczanie informacji o strategii i jej modyfikacjach na stronie internetowej www.um.gliwice.pl oraz w Miejskim Serwisie Informacyjnym,

<p>Wydziały Urzędu Miejskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostarczanie informacji do monitoringu wraz z analizą przyczynowo-skutkową wyników wdrażania strategii, - tworzenie projektów i zgłaszanie ich do strategii, - opiniowanie wniosków dotyczących modyfikacji strategii oraz jej uzupełniania o kolejne projekty zgłaszane przez podmioty lokalne (według merytorycznych kompetencji wydziałów) i przekazywanie opinii do Biura Rozwoju Miasta, - bezpośrednia realizacja projektów merytorycznie odpowiadających kompetencjom wydziałów,
<p>Koordynatorzy projektów*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - coroczne tworzenie planów wykonania projektów wraz z oceną ryzyka realizacji projektów i po akceptacji szefa pionu przedkładanie ich do zaopiniowania przez BRM (załącznik 3a), - działania organizacyjne na rzecz wdrażania konkretnych działań i projektów, w tym pozyskiwanie partnerów wdrażania (w oparciu o plany w formie zaakceptowanej przez BRM) - coroczne opracowywanie raportów z wdrażania działań bądź projektów i po akceptacji szefa pionu przedkładanie ich do zaopiniowania przez BRM (załącznik 3b)

PROJEKTOWE DZIAŁANIA WDRAŻAJĄCE STRATEGIĘ

Przygotowywaniu i realizacji projektów strategicznych sprzyjać będzie następująca sekwencja działań wdrożeniowych: 129.

DW1. Przyjęcie podstawowych formularzy związanych z kreowaniem i wdrażaniem projektów (formularz karty projektu /**załącznik nr 2**/, plan wykonania projektu /**załącznik nr 3a**/, raport z wykonania projektu /**załącznik nr 3b**/), a następnie upowszechnienie formularzy w różnych środowiskach lokalnych dla umożliwienia mieszkańcom miasta aktywnej partycypacji w realizacji strategii;

DW2. Uruchomienie „linii projektowej” polegającej na:

- inspirowaniu mieszkańców do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią i udzielaniu im pomocy przy ich wstępnej analizie; działanie realizowane poprzez wykorzystanie instrumentów informacyjnych (strona internetowa www.um.gliwice.pl oraz Miejski Serwis Informacyjny) oraz poprzez uruchomienie punktu konsultacyjnego dla wnioskodawców projektów w ramach Centrum Wspierania Projektów Obywatelskich (patrz DW9);

* W przypadku projektów interdyscyplinarnych, realizowanych przez więcej niż jeden wydział/jednostkę/firmę ocenę ryzyka przeprowadza koordynator projektu wraz z zespołem osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań

- przygotowywaniu koncepcyjnym kolejnych projektów stanowiących bazę, z której będą wybierane projekty o największych możliwościach realizacyjnych (zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia); aktualnie, wstępną bazę projektów stanowią projekty zgłoszone i rozpisane w formie kart projektu w trakcie warsztatów strategicznych oraz projekty zgłaszane do WPI;

Szczególne role w kreowaniu projektów powinna przypaść Radzie Liderów Lokalnych, której utworzenie zostało zaplanowane w ramach podprojektu 1.7.1. Dotyczy to zwłaszcza opracowywania projektów, wokół których może być zawiązywane lokalne partnerstwo strategiczne.

DW3. Selekcja zgłoszonych projektów oparta na następujących kryteriach:

- wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) rozwój miasta,
- stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów,
- poprawa aglomeracyjnego, regionalnego i ponadregionalnego wizerunku miasta, stwarzanie pozytywnych wyróżników miasta w otoczeniu,
- społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu,
- poziom kosztów, jakie musi ponieść miasto na realizację projektów,
- finansowy efekt mnożnikowy wyrażony możliwościami multiplikowania środków zainwestowanych przez miasto w realizację projektu (zdolność do koncentrowania wokół projektów podmiotów inwestujących własne środki finansowe lub pozyskiwania wsparcia z dostępnych funduszy),
- czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów cząstkowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).

Techniczne kryteria wyboru projektów do realizacji powinny uwzględniać:

- poziom szczegółowości opracowania koncepcji projektu wiążący się ze sporządzeniem kompletnej karty projektu zamieszczonej w załączniku nr 2 (dokładny opis przedsięwzięcia, uzasadnienie znaczenia projektu dla rozwoju miasta lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców),
- bezpieczeństwo finansowe projektu wyrażające się oszacowaniem kosztów realizacji projektu wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- zainteresowanie projektem podmiotów lokalnych, a w szczególności

wskazanie lidera projektu (koordynatora), który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne.

Podane kryteria powinny być znane i wykorzystywane przez wszystkie podmioty partycypujące we wdrażaniu strategii. Szczególna rola w respektowaniu i egzekwowaniu tych kryteriów należy do Biura Rozwoju Miasta oraz Rady Liderów Lokalnych, do której zadań należeć będzie promowanie zarówno treści strategii, jak i reguł dotyczących zgłaszania projektów przez różne środowiska lokalne.

DW4. Prowadzenie stałego monitoringu wewnętrznych i zewnętrznych środków, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych projektów. Działanie to powinno być realizowane przez Biuro Rozwoju Miasta przy wsparciu merytorycznych wydziałów UM. Informacje o możliwościach pozyskania wsparcia powinny być przekazywane do Rady Liderów Lokalnych oraz powinny być udostępniane zainteresowanym podmiotom lokalnym za pośrednictwem Centrum Wspierania Projektów Obywatelskich (patrz DW9).

Proponowany w dalszych częściach dokumentu proces wdrażania i modyfikowania strategii w ramach nurtu organizacyjnego koncentruje się na kilku wybranych płaszczyznach, dotyczących przedsięwzięć: 130.

- strukturalno-instytucjonalnych,
- analityczno-diagnostycznych,
- planistyczno-programowych,
- informacyjno-promocyjnych.

DZIAŁANIA STRUKTURALNO-INSTYTUCJONALNE

Działania strukturalno-instytucjonalne zmierzają do: 131.

- stworzenia organizacyjnego wsparcia procesu wdrażania strategii,
- konsolidowania wiedzy o sytuacji i rozwoju miasta oraz kontroli uwarunkowań i efektów wdrażania strategii,
- tworzenia nowych struktur pozwalających na wspólne działanie różnych podmiotów lokalnych,

W ramach działań strukturalno-instytucjonalnych proponuje się: 132.

DW5. Powołanie Rady Liderów Lokalnych (podprojekt 1.7.1.) stanowiącego swego rodzaju społeczną radę zaangażowaną w opiniowanie i wdrażanie strategii oraz promującą strategię w środowisku lokalnym. Celem powołania RLL jest

także wzmocnienie zasady subsydiarności i rozszerzenie liczby podmiotów zaangażowanych w rozwój miasta.

- DW6. Wzmocnienie kompetencyjne i kadrowe Biura Rozwoju Miasta, na którym spoczywają najważniejsze zadania związane z zarządzaniem strategicznym.
- DW7. Wyraźne zdefiniowanie roli poszczególnych wydziałów UM we wdrażaniu strategii, a w szczególności określenie:
- odpowiedzialności za osiągnięcie celów i wypełnianie powiązanych z nimi mierników,
  - odpowiedzialności za projekty,
  - roli w gromadzeniu i gospodarowaniu informacją o charakterze strategicznym.
- DW8. Przeprowadzanie dla pracowników UM szkoleń i spotkań informacyjnych na temat treści strategii, jak też jej wdrażania. Ze względu na uczestnictwo pracowników UM w warsztatach strategicznych konieczność takich szkoleń pojawiać się będzie w przyszłości w ślad za kolejnymi modyfikacjami i aktualizacjami.
- DW9. Stworzenie instytucji zorientowanych na kontaktowanie się z wybranymi grupami odbiorców, nakierowanych na animowanie lokalnej aktywności, dostarczanie lokalnym podmiotom wiedzy i kompetencji pozwalających na włączenie się w strategiczny rozwój miasta. Ze względu na sformułowane cele i założenia strategiczne, w których realizacji doniosła rola przypada przedsiębiorcom, inwestorom, organizacjom obywatelskim i turystom rekomendować można powołanie:
- Biura Obsługi Inwestora i Lokalnego Biznesu,
  - Centrum Informacji o Mieście (dla mieszkańców i odwiedzających),
  - Centrum Wspierania Projektów Obywatelskich.

DZIAŁANIA ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNE

Działania analityczno-diagnostyczne powinny umożliwić prowadzenie pełnego systemu monitoringu strategii stwarzającego podstawy do korygowania strategii i rozwijania projektów. Monitoring powinien być realizowany w trzech ujęciach: 133.

- monitoring realizacji strategii oparty na miernikach przyporządkowanych celom strategicznym (patrz s. 25),
- monitoring uwarunkowań realizacji strategii oparty na wykonanej analizie SWOT (patrz rozdział 6),
- monitoring skuteczności wdrażania projektów oparty na miernikach

zdefiniowanych w odpowiednich kartach projektów.

Pomimo zdefiniowania w ramach aktualizacji listy mierników konieczne jest także wykonanie pewnych działań zmierzających do odpowiedniego gromadzenia i interpretowania danych. Konieczne jest doskonalenie systemu informacji w mieście obejmujące dwa podstawowe działania: 134.

DW10. Ustalenie szczegółowego systemu monitoringu w oparciu o zaproponowane w strategii mierniki realizacji celów i projektów; system powinien objąć:

- coroczne ustalanie poziomu osiągania mierników realizacji celów strategicznych (propozycja BRM, konsultacja RLL, przekazanie do Prezydenta Miasta, zgłoszenie przez Prezydenta Miasta standardów realizacji strategii na kolejny rok Radzie Miejskiej),
- określenie procedury pomiaru wykonania (BRM w porozumieniu z Wydziałami UM),
- porównywanie efektów z ustalonymi standardami (BRM),
- diagnozowanie przyczyn ewentualnych odchyleń (BRM),
- podejmowanie działań korygujących w odniesieniu do projektów, systemu wdrażania, treści strategii (propozycje BRM zgłaszane do Prezydenta Miasta);

DW11. Stworzenie wielopodmiotowego systemu gromadzenia i obiegu informacji w mieście:

- rozpoznanie dysponentów informacji (wydziały UM oraz inne podmioty w mieście i otoczeniu) użytecznych do monitoringu wdrażania strategii – realizacja przez BRM,
- określenie reguł współpracy z podmiotami lokalnymi zmierzającej do ustalenia zasad przepływu informacji (RLL i BRM); działanie to, obok zapewnienia dopływu niezbędnej i aktualnej informacji na rzecz monitoringu wdrażania strategii, zwiększy dostęp lokalnych podmiotów do różnych źródeł informacji, zacieśni współpracę lokalną, ograniczy ryzyko decyzji podejmowanych przez użytkowników miasta.
- zidentyfikowanie braków w informacjach i określenie sposobów ich uzupełnienia, z uwzględnieniem możliwości pozyskiwania informacji źródłowej (np. poprzez przeprowadzanie badań ankietowych wśród podmiotów lokalnych) – propozycje BRM.

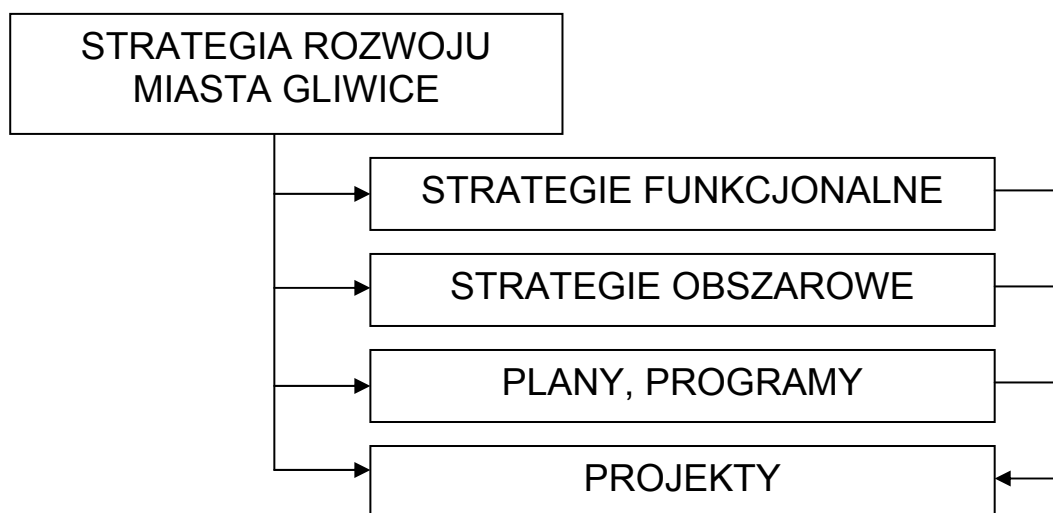
DZIAŁANIA PLANISTYCZNO-PROGRAMOWE

Działania planistyczno-programowe należy nakierować na uszczegółowienie zapisów strategii w kluczowych polach rozwoju miasta. Ze strategii – dokumentu o najwyższym stopniu ogólności – powinny być wyprowadzane kolejne plany i programy zawierające szczegółowe działania i projekty. 135.

Z aktualizacji strategii wynika konieczność dostosowania i modyfikacji innych dokumentów strategicznych i programowych w mieście. Ze strategią skorelowane są następujące dokumenty:

- ❑ Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miasta Gliwice na lata 2006-2009,
- ❑ Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miasta Gliwice na lata 2007-2010,
- ❑ Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta Gliwice na lata 2006 – 2015,
- ❑ Strategia edukacyjna miasta Gliwice,
- ❑ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice.

Część projektów wynika ze strategii w sposób bezpośredni, część zaś jest zawarta w opracowaniach uszczegóławiających strategię. Generalnie, relacje pomiędzy strategią a innymi dokumentami można wyrazić poprzez poniższy schemat:

Wśród działań planistyczno-programowych należy wymienić: 136.

DW12. Koordynowanie opracowywanych lokalnych koncepcji strategicznych, planistycznych, programowych ze strategią rozwoju miasta. Zadanie to spoczywa na zespołach (wydziałach UM) tworzących opracowania, zaś ostateczna opinia co do zgodności ze strategią należy do BRM.

DW13. Sukcesywne opracowywanie lub aktualizowanie funkcjonalnych lub sektorowych dokumentów planistyczno-programowych rozwijających i wdrażających strategię, w tym:

- programu promocji miasta,
- programu wspierania atrakcyjności biznesowo-inwestycyjnej miasta,

DW14. Powiązanie z zarządzaniem strategicznym lokalnego planowania budżetowego i projektowego, a w tym:

- coroczne opracowywanie planów i wykonywanie sprawozdań z realizacji projektów strategicznych (**załączniki 3a i 3b**),
- opracowywanie budżetów w powiązaniu ze strategią.

DW15. Zapewnianie długofalowej aktualności strategii polegające na:

- wprowadzaniu korekt bieżących,
- przeprowadzaniu planowanych aktualizacji kompleksowych w następujących horyzontach:
  - I 2009 – pierwszy przegląd oraz ocena strategii i jej wdrażania,
  - początek 2012 – ocena wdrażania i przygotowanie do nowego okresu programowania w UE,
  - 2013/2014 – aktualizacja strategii w odniesieniu do nowych celów polityki regionalnej UE,
  - 2017 - przegląd oraz ocena strategii i jej wdrażania,
  - 2019 – formułowanie nowej strategii z kontynuacją doświadczeń i systemu wdrażania;
- ewentualnych pozaplanowych, kompleksowych aktualizacjach wynikających ze skokowych, generalnych zmian w mieście lub jego otoczeniu;

DW16. Stałe odnoszenie strategii i rezultatów jej wdrażania do zasad rozwoju zrównoważonego, przygotowywanie analiz oddziaływania na środowisko w kontekście powstających projektów, analizowanie efektywności wykorzystywania posiadanych zasobów (m. in. analiza gospodarowania przestrzenią miasta i stała koordynacja strategii i MPZPM).

DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE

Celem działań informacyjno-promocyjnych jest:

- pozyskiwanie kolejnych podmiotów/sojuszników dla wdrażania strategii,
- włączanie podmiotów lokalnych w działania wdrażające strategię,
- budowanie pozycji miasta w otoczeniu i zainteresowanie ofertą miasta nowych

137.

użytkowników,

- informowanie o efektach wdrażania strategii.

Najważniejszymi podmiotami w tym kontekście są:

- Rada Liderów Lokalnych,
- Centrum Wspierania Projektów Obywatelskich,
- Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych,
- Biuro Rozwoju Miasta.

Na działania informacyjno-promocyjne powinno się złożyć: 138.

DW17. Przełożenie strategii na serię krótkich, napisanych prostym językiem opracowań promocyjnych adresowanych do konkretnych grup odbiorców (opracowania eksponujące rodzaj wsparcia udzielanego mieszkańcom podejmującym określone aktywności); szczególnie należy rekomendować promocyjne opracowania dla młodzieży.

DW18. Doskonalenie kanałów i narzędzi skutecznej, dwustronnej komunikacji między władzami lokalnymi a użytkownikami miasta w kontekście partnerskiego wdrażania strategii (RLL).

DW19. Stworzenie systemu kreowania liderów lokalnych, stymulowanie zawiązywania lokalnych środowisk liderek (dla dzielnic, grup społecznych, demograficznych, zawodowych itp.) w oparciu o potencjał RLL.

Tworzenie systemu wdrażania strategii jest procesem wymagającym czasu oraz wprowadzania kontekstowych korekt. System wdrażania będzie można uznać za właściwy jeżeli: 139.

- kolejne projekty strategiczne będą realizowane z właściwą konsekwencją,
- w każdym momencie wdrażania będzie dostępna pełna informacja zarówno o działaniach strategicznych, jak i o zmianach w uwarunkowaniach rozwoju miasta,
- liczba podmiotów oraz ich aktywność skoncentrowana wokół celów strategicznych będzie rosła,
- strategia będzie stanowiła oś zarządzania miastem, a równocześnie będzie narzędziem pozyskiwania środków z otoczenia.

OCENA RYZYKA REALIZACJI PROJEKTÓW I CELÓW STRATEGICZNYCH

- I. Do procesu monitorowania strategii należy wprowadzić procedurę zarządzania ryzykiem, której celem jest zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji projektów strategicznych w brzmieniu określonym poniżej. 140.

- II. Ryzyko związane z realizacją projektów strategicznych oceniane jest raz w roku podczas przygotowywania planów wykonania projektu, zgodnie z procedurą opisaną poniżej. Karta oceny ryzyka realizacji projektu stanowi załącznik nr 3c niniejszego dokumentu
- III. W przypadku realizacji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych, osoba odpowiedzialna za zarządzanie projektem zobowiązana jest przeprowadzić ocenę ryzyka raz w roku, zgodnie z poniższą procedurą, chyba, że wytyczne zewnętrzne do realizacji projektu ustanawiają odrębną procedurę zarządzania ryzykiem.
- IV. Ryzyko związane z realizacją celów strategicznych oceniane jest raz na cztery lata podczas opracowywania raportu z wykonania celów strategicznych, zgodnie z procedurą opisaną poniżej.

Procedura zarządzania ryzykiem

1. Słownik pojęć

- 1) **Projekty wewnętrzne** – należy przez to rozumieć projekty realizowane przez Urząd oraz miejskie jednostki organizacyjne.
- 2) **Projekty zewnętrzne** - należy przez to rozumieć projekty, które nie są realizowane przez Urząd oraz Miejskie Jednostki Organizacyjne (MJO).
- 3) **Jednostka realizująca projekt** – należy przez to rozumieć podmiot, który realizuje projekt strategiczny.
- 4) **Ryzyko** – to każde zdarzenie (zarówno zewnętrzne – niezależne od organizacji, jak i wewnętrzne – na które organizacja ma wpływ), którego wystąpienie spowoduje, że cele strategiczne i cele projektu nie zostaną osiągnięte lub cel strategiczny i projekt nie będzie realizowany.
- 5) **Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka** – to oczekiwana częstotliwość występowania zdarzenia zdefiniowanego jako ryzyko. Opis poziomów prawdopodobieństwa zawiera poniższa tabela:

Prawdopodobieństwo	Opis
Pewne lub prawie pewne	Jestem pewny lub prawie pewny, że zdarzenie wystąpi
Prawdopodobne	Oczekuję że zdarzenie może wystąpić w określonych przypadkach
Znikome	Podejrzewam, że zdarzenie może wystąpić jedynie w wyjątkowych okolicznościach

- 6) **Skutek wystąpienia ryzyka** – należy przez to rozumieć wpływ zdarzenia zidentyfikowanego jako ryzyko na osiąganie celów i realizowanie projektów.

Skutek	Opis
Poważny	Zdarzenie spowoduje: 1. poważną stratę finansową albo poważny uszczerbek wizerunku jednostki realizującej projekt, 2. uszczerbek mający krytyczny lub bardzo duży wpływ na osiągnięcie celów i na realizację projektu, 3. poważny uszczerbek w zakresie jakości wykonywanego projektu. Z wystąpieniem zdarzenia wiąże się długotrwały i trudny proces przywracania stanu poprzedniego.
Umiarkowany	Zdarzenie spowoduje: 1. znaczącą stratę posiadanych zasobów, 2. negatywny wpływ na efektywność działania, jakość wykonywanych projektów, 3. uszczerbek wizerunku jednostki realizującej projekt Z wystąpieniem zdarzenia może się wiązać trudny proces przywracania stanu poprzedniego.
Minimalny	Zdarzenie spowoduje: 1. niewielką stratę finansową, 2. zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu projektów. Nie wpływa na wizerunek jednostki realizującej projekt. Skutki zdarzenia można łatwo usunąć.

- 7) **Poziom ryzyka** – należy przez to rozumieć kombinację prawdopodobieństwa i skutku wystąpienia ryzyka. Identyfikuje się dwa poziomy ryzyk: nieakceptowany i akceptowany.

Prawdopodobieństwo (P)	Skutek (S)	Poziom ryzyka
Pewne lub prawie pewne (pp)	poważny (p), umiarkowany (u)	Nieakceptowany
	minimalny (m)	Akceptowany
prawdopodobne (p)	poważny (p), umiarkowany (u), minimalny (m)	Akceptowany
znikome (z)	poważny (p), umiarkowany (u), minimalny (m)	Akceptowany

2. Procedura oceny ryzyka w jednostkach realizujących projekt

- 1) Identyfikacji i oceny ryzyka realizacji projektów oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonują koordynatorzy na arkuszu stanowiącym załącznik nr 3c do Strategii.
- 2) Identyfikacji i oceny ryzyka realizacji celów strategicznych oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonuje naczelnik Biura Rozwoju Miasta.
- 3) Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym projektom/zadaniom proponowanym do zamieszczenia w projektach planów finansowych na kolejny rok budżetowy oraz ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom strategicznym, których ocena dokonywana jest co cztery lata, podczas opracowywania raportu z wykonania celów strategicznych.
- 4) Podczas identyfikacji ryzyka mogą zostać wykorzystane poniżej wskazane kategorie ryzyka.

KATEGORIA RYZYKA	
Ryzyko finansowe	
Budżetowe / Środków finansowych	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dostępnością środków, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów, nieefektywnym wykorzystaniem środków.
Oszustwa i kradzieży	Związane ze stratą środków rzeczowych i finansowych będącą wynikiem przestępstwa lub wykroczenia.
Podlegające ubezpieczeniu	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia np. ryzyko pożaru, wypadku.
Zamówień publicznych i zlecenia zadań publicznych	Związane z podejmowaniem decyzji oraz udzielaniem zamówień publicznych lub zlecaniem zadań publicznych innym podmiotom, np. ryzyko naruszenia zasad, form lub trybu ustawy – Prawo zamówień publicznych.
Strat finansowych	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np. odszkodowań, odsetek karnych, kosztów procesowych.
Ryzyko dotyczące zasobów ludzkich	
Personelu	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników oraz brakiem predyspozycji pracowników do wykonywania określonych zadań.
Bhp	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkami przy pracy.
Organizacyjne	Związane z brakiem zaangażowania partnerów w realizację projektu
Ryzyko działalności	
Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i adekwatnością regulacji wewnętrznych.
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np. ryzyko nieprecyzyjnie określonych obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej.
Kontroli zarządczej	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej np. ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontrolnych.
Informacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje, np. ryzyko braku komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.
Wizerunku	Związane z wizerunkiem jednostki organizacyjnej realizującej projekt, np. ryzyko negatywnych opinii.

Systemów informatycznych	Związane z używanymi systemami i programami informatycznymi oraz ochroną zawartych w nich danych, np. ryzyko awarii, ryzyko udostępnienia danych osobom nieuprawnionym, ryzyko nieuprawnionej modyfikacji danych.
Ryzyko zewnętrzne	
Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np. wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności.
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi, np. kursy walut, inflacja.
Spoleczne	Związane z protestami społecznymi
Prawne	Związane ze skomplikowaniem i zmianami prawa oraz niejednolitym orzecznictwem a także brakiem prawa do dysponowania nieruchomościami.

- 5) Ocena ryzyka polega na określeniu prawdopodobieństwa i skutku wystąpienia ryzyka, a następnie na ustaleniu jego poziomu. Identyfikuje się dwa poziomy ryzyka:
- ryzyko na poziomie akceptowanym – zidentyfikowany, przez osobę przeprowadzającą ocenę, poziom ryzyka, przy którym nie zachodzi konieczność podjęcia działań w odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka,
  - ryzyko na poziomie nieakceptowanym – zidentyfikowany, przez osobę przeprowadzającą ocenę, poziom ryzyka, przy którym konieczne jest podjęcie działań przeciwdziałających lub ograniczających wystąpienie ryzyka
- 6) W celu obniżenia nieakceptowanego poziomu ryzyka do poziomu akceptowanego należy zastosować poniższe metody:
- przeciwdziałanie – wprowadzenie zmian w procesie realizacji projektu/celu, zaostrenie mechanizmów kontroli (np. poprzez zwiększenie częstotliwości monitorowania, dodatkowy nadzór nad realizacją projektu/celu);
  - przeniesienie ryzyka – przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu np. w drodze ubezpieczenia;
  - rekomendowanie rezygnacji z realizacji projektu/celu obarczonego nieakceptowanym poziomem ryzyka - wraz z uzasadnieniem, jeżeli zmiana warunków zewnętrznych lub wewnętrznych powoduje, że kontynuacja zadania staje się niecelowa lub nieefektywna, a z formalnego punktu widzenia istnieje możliwość odstąpienia od dalszej realizacji projektu/celu.
- 7) W odniesieniu do ryzyka nieakceptowanego:
- w przypadku projektów wewnętrznych - projektowane działania zapobiegawcze powodujące zmiany w budżecie i/lub wzrost zatrudnienia oraz uzasadnione odstąpienie od kontynuacji realizacji projektu wymagają akceptacji szefa pionu. Akceptacji prezydenta miasta wymagają działania zapobiegawcze powodujące wzrost zatrudnienia w MJO.
  - w przypadku projektów zewnętrznych - projektowane działania zapobiegawcze powodujące uzasadnione odstąpienie od kontynuacji realizacji projektu wymagają poinformowania naczelnika Biura Rozwoju Miasta (BRM).

- 8) Informację o wynikach oceny ryzyka wraz z decyzją o planowanych działaniach (z uwzględnieniem osoby odpowiedzialnej i terminu realizacji) osoby dokonujące oceny przekazują naczelnikowi BRM.
- 9) W oparciu o informacje, o których mowa w ppkt 8) naczelnik BRM co roku opracowuje wnioski z przeprowadzonej oceny ryzyka na poziomie projektów strategicznych i przekazuje je Prezydentowi Miasta.
- 10) wnioski o których mowa w ppkt 9) stanowią dane wejściowe do weryfikacji strategii rozwoju miasta.
- 11) Co cztery lata, na etapie sporządzania raportu z wykonania celów strategicznych naczelnik BRM opracowuje wnioski z przeprowadzonej oceny ryzyka na poziomie celów strategicznych i przekazuje je Prezydentowi Miasta.
- 12) Wnioski o których mowa w ppkt 11) stanowią dane wejściowe do weryfikacji strategii rozwoju miasta.

STRATEGIA ZINTEGROWANEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA GLIWICE DO ROKU 2022

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

GLIWICE W LICZBACH

Zebrany materiał statystyczny, przedstawia w ujęciu dynamicznym procesy występujące w Gliwicach w ostatnich latach. Wskaźniki dla miasta przedstawione są na tle pozostałych trzynastu miast Aglomeracji Górnośląskiej, a w wielu przypadkach znajduje się także odniesienie do średnich wartości dla całego województwa. Ponadto większość cech została przedstawiona w sposób rankingowy wskazując jednocześnie na pozycję Gliwic względem pozostałych miast. Poniższe tabele stanowią opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

L.p.	Jednostka terytorialna	Stale miejsce zameldowania stan na 31 XII ogółem							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Katowice	322 264	320 039	317 832	315 610	313 219	310 751	308 883	307 179
2	Sosnowiec	231 585	230 026	228 264	226 354	224 503	222 478	221 032	219 352
3	Gliwice	199 660	198 624	197 633	196 654	195 763	194 426	193 639	193 089
4	Zabrze	194 613	193 768	192 833	191 643	190 424	189 426	188 678	188 029
5	Bytom	193 185	191 740	190 249	188 712	187 338	185 841	184 913	183 788
6	Ruda Śląska	150 087	148 806	147 945	147 108	145 988	145 068	144 460	143 807
7	Tychy	133 117	132 637	132 120	131 710	131 006	130 427	130 114	130 107
8	Dąbrowa Górnicza	132 085	131 564	130 910	130 502	129 802	129 143	128 602	128 025
9	Chorzów	116 644	115 717	115 133	114 624	114 036	113 660	113 302	113 014
10	Jaworzno	97 192	97 065	96 852	96 606	96 220	95 937	95 685	95 512
11	Mysłowice	75 767	75 598	75 464	75 389	75 170	75 096	75 143	75 065
12	Siemianowice Śląskie	74 198	73 770	73 450	72 887	72 394	71 868	71 498	71 086
13	Piekary Śląskie	60 857	60 511	60 130	59 807	59 502	59 223	58 959	58 677
14	Świętochłowice	56 377	56 146	55 865	55 447	55 099	54 745	54 571	54 292

L.p.	Jednostka terytorialna	Ludność na 1 km ² - ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Świętochłowice	4328	4309	4282	4256	4226	4194	4182	4161
2	Chorzów	3427	3407	3389	3373	3454	3445	3434	3424
3	Siemianowice Śląskie	2962	2941	2926	2907	2890	2865	2845	2828
4	Bytom	2791	2769	2747	2724	2703	2678	2664	2649
5	Sosnowiec	2544	2527	2508	2484	2464	2446	2431	2410
6	Zabrze	2433	2421	2407	2391	2376	2363	2355	2346
7	Katowice	1982	1965	1951	1934	1906	1892	1876	1870
8	Ruda Śląska	1919	1902	1890	1879	1865	1854	1845	1838
9	Tychy	1616	1612	1604	1599	1591	1583	1579	1579
10	Gliwice	1512	1504	1495	1488	1481	1473	1468	1464
11	Piekary Śląskie	1516	1508	1500	1492	1483	1477	1471	1463
12	Mysłowice	1146	1141	1140	1139	1137	1135	1136	1135
13	Dąbrowa Górnicza	701	699	696	692	685	681	679	676
14	Jaworzno	637	636	635	633	626	624	622	621

L.p.	Jednostka terytorialna	Urodzenia żywe na 1000 ludności - ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Mysłowice	8,4	8,4	8,6	9,4	8,9	9,9	10,8	11,1
2	Tychy	8,7	8,6	9,3	9,5	9,6	10,3	11,3	11,0
3	Ruda Śląska	8,8	8,9	9,1	9,1	9,5	9,8	11,1	10,9
4	Chorzów	7,7	8,5	8,1	8,5	9,6	9,9	10,2	10,9
5	Piekary Śląskie	8,0	8,1	7,8	8,5	8,8	8,8	9,7	10,5
6	Siemianowice Śląskie	8,2	7,8	8,7	8,4	8,6	9,4	10,1	10,3
7	Świętochłowice	9,1	8,8	9,9	9,9	9,9	9,9	10,7	10,3
8	Bytom	8,0	8,0	8,3	8,5	8,9	9,2	9,7	10,0
9	Jaworzno	8,4	7,9	8,2	8,5	8,2	9,2	9,5	9,7
10	Zabrze	7,7	7,7	8,3	8,4	8,8	8,9	9,7	9,6
11	Dąbrowa Górnicza	7,6	7,4	7,6	8,1	8,4	9,0	10,0	9,5
12	Katowice	7,3	7,4	7,6	7,7	8,2	8,6	9,0	9,4
13	Gliwice	6,9	7,3	7,6	7,9	8,8	8,7	9,7	9,4
14	Sosnowiec	6,8	7,3	7,4	7,4	8,1	8,4	9,1	9,0

L.p.	Jednostka terytorialna	Zgony na 1000 ludności - ranking wg 2009 rosnąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Tychy	7,4	7,1	7,4	7,6	7,7	8,5	8,6	8,4
2	Zabrze	8,6	8,7	8,9	9,5	9,2	9,1	9,4	9,3
3	Gliwice	8,9	9,0	9,1	9,4	9,0	9,7	10,1	9,6
4	Jaworzno	9,0	9,4	9,6	9,7	9,7	9,8	10,1	10,2
5	Mysłowice	8,4	8,9	9,6	9,0	9,7	10,2	9,9	10,6
6	Dąbrowa Górnicza	9,5	9,9	10,0	10,7	10,4	10,9	11,2	11,0
7	Bytom	9,6	9,7	10,1	10,9	10,6	11,5	10,8	11,1
8	Ruda Śląska	10,3	10,3	10,1	10,8	11,1	11,2	11,2	11,4
9	Piekary Śląskie	10,6	11,3	10,9	10,9	10,3	11,0	11,4	11,4
10	Katowice	10,8	10,7	11,1	11,2	11,1	11,4	11,5	11,7
11	Sosnowiec	10,0	10,4	10,4	10,7	11,5	11,2	11,6	11,9
12	Świętochłowice	10,8	10,7	11,6	11,6	11,3	11,6	10,8	11,9
13	Siemianowice Śląskie	10,5	10,7	10,1	10,6	11,8	12,1	12,0	12,8
14	Chorzów	12,7	13,2	13,2	13,2	13,0	13,2	13,3	13,2

L.p.	Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny na 1000 ludności - ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Tychy	1,3	1,5	1,9	1,9	1,9	1,8	2,7	2,7
2	Mysłowice	0,0	-0,4	-1,0	0,4	-0,8	-0,3	0,8	0,5
3	Zabrze	-0,8	-1,0	-0,7	-1,1	-0,4	-0,2	0,3	0,3
4	Gliwice	-2,0	-1,7	-1,5	-1,5	-0,2	-1,1	-0,4	-0,3
5	Jaworzno	-0,6	-1,5	-1,4	-1,2	-1,6	-0,5	-0,6	-0,5
6	Ruda Śląska	-1,5	-1,5	-1,0	-1,7	-1,6	-1,4	-0,1	-0,5
7	Piekary Śląskie	-2,6	-3,2	-3,1	-2,5	-1,5	-2,3	-1,8	-1,0
8	Bytom	-1,6	-1,7	-1,7	-2,4	-1,7	-2,2	-1,1	-1,1

9	Dąbrowa Górnicza	-1,9	-2,5	-2,4	-2,6	-2,0	-1,8	-1,2	-1,6
10	Świętochłowice	-1,7	-1,9	-1,7	-1,7	-1,4	-1,7	-0,1	-1,6
11	Katowice	-3,6	-3,3	-3,5	-3,5	-2,9	-2,8	-2,6	-2,3
12	Chorzów	-5,0	-4,8	-5,1	-4,7	-3,4	-3,4	-3,1	-2,4
13	Siemianowice Śląskie	-2,4	-3,0	-1,5	-2,2	-3,2	-2,7	-1,9	-2,5
14	Sosnowiec	-3,3	-3,1	-3,0	-3,3	-3,4	-2,8	-2,5	-2,8

L.p.	Jednostka terytorialna	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Chorzów	57,8	57,4	57,6	57,3	57,6	58,0	58,7	59,1
2	Katowice	54,9	54,2	53,8	53,6	53,9	54,3	54,5	55,0
3	Bytom	54,7	54,1	53,8	53,7	53,7	53,7	54,0	54,5
4	Świętochłowice	52,3	51,7	51,2	51,1	51,3	51,8	52,5	53,2
5	Piekary Śląskie	55,8	54,7	53,9	53,1	52,6	52,6	52,7	53,1
6	Ruda Śląska	53,9	53,0	52,6	52,2	52,2	52,0	52,4	52,7
7	Siemianowice Śląskie	51,9	51,2	51,1	50,8	50,9	51,2	51,6	52,5
8	Zabrze	54,7	53,6	52,9	52,3	51,5	51,1	51,0	51,4
9	Gliwice	52,2	50,9	50,4	49,7	49,7	49,6	50,3	50,9
10	Jaworzno	56,7	55,0	54,0	52,8	52,1	51,5	51,3	50,8
11	Mysłowice	54,1	52,8	51,4	50,2	49,5	49,3	49,5	49,6
12	Sosnowiec	47,4	46,4	45,8	45,5	45,9	46,3	47,0	47,9
13	Dąbrowa Górnicza	47,0	45,7	44,7	44,1	44,1	44,4	44,8	45,7
14	Tychy	47,2	46,0	45,0	44,6	44,3	44,3	44,8	45,5

L.p.	Jednostka terytorialna	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – ranking wg 2009 rosnąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Mysłowice	59,4	64,7	68,9	73,0	77,4	81,6	84,7	87,8
2	Ruda Śląska	63,5	68,0	72,3	76,4	79,9	84,0	87,1	90,0
3	Tychy	61,3	66,2	70,7	75,0	79,7	83,4	87,6	91,6
4	Świętochłowice	69,6	74,0	77,6	81,1	85,7	90,6	94,6	98,4
5	Jaworzno	69,8	73,9	79,0	83,6	88,6	93,2	98,2	102,2
6	Zabrze	67,7	73,1	79,0	84,1	89,1	94,1	99,1	103,8
7	Piekary Śląskie	76,2	81,1	87,0	91,5	96,1	100,7	104,0	107,4
8	Dąbrowa Górnicza	78,0	82,4	86,9	91,1	95,9	100,7	104,8	108,9
9	Siemianowice Śląskie	76,2	81,9	88,0	93,2	97,8	103,8	108,0	112,0
10	Bytom	75,6	81,3	86,9	92,3	97,5	102,2	107,2	112,3
11	Chorzów	91,8	94,8	98,1	101,0	104,9	108,6	111,7	114,4
12	Gliwice	79,5	85,7	91,5	97,1	102,3	106,9	111,7	116,7
13	Sosnowiec	86,8	92,4	98,0	103,4	109,4	115,2	120,4	125,7
14	Katowice	91,2	97,7	103,7	109,3	115,8	121,9	128,3	133,4

L.p.	Jednostka terytorialna	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - ranking wg roku 2009 rosnąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Tychy	17,9	18,3	18,7	19,1	19,6	20,1	20,9	21,8
2	Mysłowice	20,2	20,7	21,0	21,2	21,6	22,2	22,7	23,2
3	Dąbrowa Górnicza	20,6	20,7	20,8	21,0	21,6	22,3	22,9	23,8
4	Ruda Śląska	20,9	21,5	22,1	22,6	23,2	23,7	24,4	25,0
5	Jaworzno	23,3	23,4	23,9	24,0	24,5	24,8	25,4	25,7
6	Zabrze	22,1	22,6	23,3	23,9	24,2	24,8	25,4	26,2
7	Świętochłowice	21,5	22,0	22,4	22,9	23,7	24,6	25,5	26,4
8	Sosnowiec	22,0	22,3	22,7	23,1	24,0	24,8	25,7	26,7
9	Gliwice	23,1	23,5	24,1	24,5	25,1	25,6	26,5	27,4
10	Piekary Śląskie	24,1	24,5	25,1	25,4	25,8	26,4	26,9	27,5
11	Siemianowice Śląskie	22,5	23,1	23,9	24,5	25,2	26,1	26,8	27,7
12	Bytom	23,6	24,3	25,0	25,8	26,5	27,1	27,9	28,8
13	Katowice	26,2	26,8	27,4	28,0	28,9	29,8	30,6	31,5
14	Chorzów	27,7	27,9	28,5	28,8	29,5	30,2	31,0	31,6

L.p.	Jednostka terytorialna	Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) - ranking wg roku 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Ruda Śląska	21,4%	20,6%	20,0%	19,4%	19,1%	18,6%	18,4%	18,2%
2	Mysłowice	22,0%	21,0%	20,1%	19,3%	18,7%	18,2%	17,9%	17,7%
3	Świętochłowice	20,3%	19,6%	19,1%	18,7%	18,3%	17,9%	17,7%	17,5%
4	Chorzów	19,1%	18,7%	18,4%	18,1%	17,8%	17,6%	17,5%	17,3%
5	Piekary Śląskie	20,3%	19,5%	18,7%	18,1%	17,6%	17,2%	16,9%	16,7%
6	Jaworzno	21,3%	20,4%	19,6%	18,8%	18,2%	17,6%	17,1%	16,7%
7	Zabrze	21,1%	20,2%	19,3%	18,6%	18,0%	17,4%	17,0%	16,7%
8	Bytom	20,1%	19,4%	18,7%	18,2%	17,7%	17,3%	16,9%	16,6%
9	Tychy	19,9%	19,0%	18,2%	17,6%	17,1%	16,7%	16,5%	16,3%
10	Siemianowice Śląskie	19,4%	18,6%	18,0%	17,4%	17,0%	16,6%	16,4%	16,2%
11	Gliwice	19,1%	18,2%	17,5%	16,8%	16,4%	16,0%	15,8%	15,6%
12	Katowice	18,5%	17,8%	17,2%	16,7%	16,2%	15,9%	15,5%	15,2%
13	Dąbrowa Górnicza	18,0%	17,2%	16,5%	16,0%	15,6%	15,3%	15,1%	15,0%
14	Sosnowiec	17,2%	16,5%	15,9%	15,4%	15,0%	14,7%	14,5%	14,4%

L.p.	Jednostka terytorialna	Udział pracujących ogółem w głównym miejscu pracy w ogóle ludności wg stałego miejsca zameldowania - stan na 31 XII – ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
1	Katowice	46,7%	44,9%	45,4%	45,5%	47,5%	50,1%	51,2%	50,4%
2	Tychy	25,9%	27,2%	27,8%	28,6%	30,3%	33,6%	36,7%	37,6%
3	Gliwice	30,0%	29,0%	30,1%	31,9%	34,1%	36,1%	37,0%	35,8%
4	Dąbrowa Górnicza	30,5%	30,0%	29,4%	29,6%	30,5%	31,9%	31,4%	29,0%
5	Mysłowice	28,2%	26,2%	25,8%	26,2%	26,6%	27,3%	27,0%	28,5%
6	Ruda Śląska	26,4%	26,1%	25,4%	25,1%	25,0%	24,6%	25,3%	25,2%
7	Sosnowiec	21,9%	21,0%	20,5%	21,2%	21,4%	23,1%	23,5%	23,0%
8	Chorzów	23,6%	21,5%	21,5%	21,9%	22,2%	22,5%	23,9%	23,0%
9	Zabrze	20,0%	19,8%	20,0%	20,3%	20,6%	21,2%	21,9%	21,7%
10	Jaworzno	19,8%	19,4%	19,0%	22,1%	23,0%	20,7%	21,4%	21,2%
11	Piekary Śląskie	20,7%	20,0%	20,7%	24,5%	20,3%	19,9%	20,9%	20,8%
12	Bytom	20,7%	18,3%	17,7%	18,0%	17,7%	17,9%	17,7%	18,2%
13	Siemianowice Śląskie	17,1%	15,1%	15,0%	15,7%	16,8%	17,1%	18,3%	17,8%
14	Świętochłowice	17,1%	15,7%	14,8%	14,7%	15,0%	15,7%	16,1%	14,8%

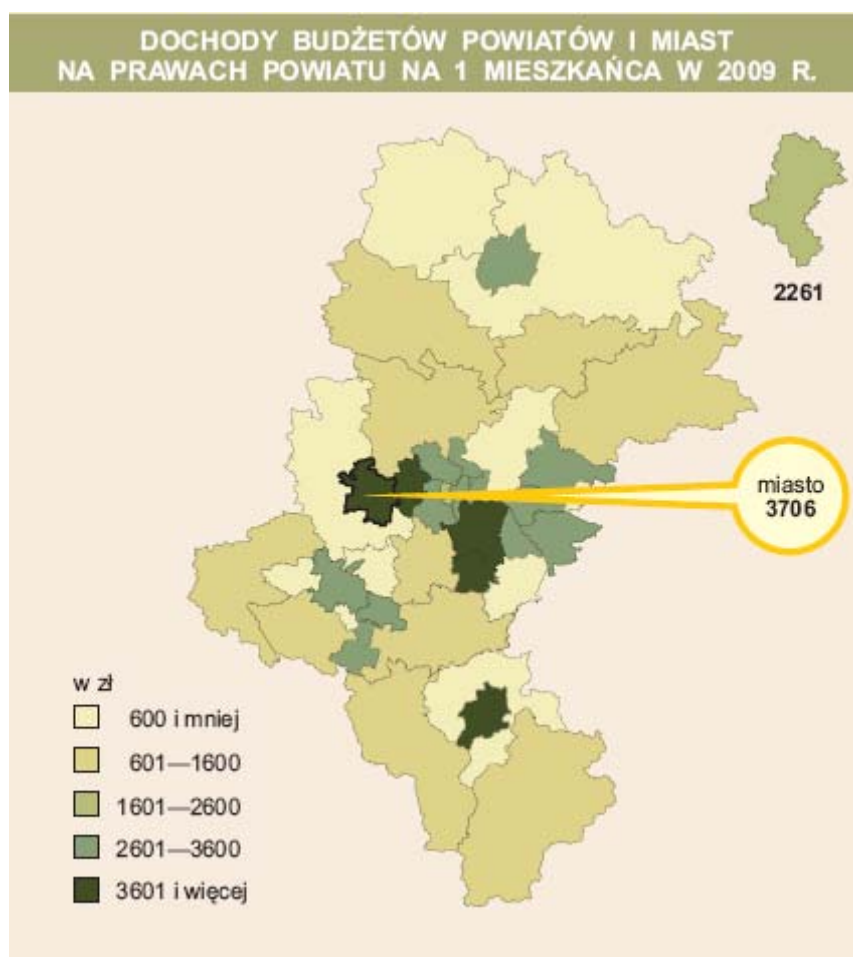
L.p.	Jednostka terytorialna	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem - ranking wg 2009 malejąco							
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
1	Katowice	2 707,36	3 033,42	3 272,16	3 395,63	3 523,92	3 727,38	4 150,44	4 494,03
2	Jaworzno	2 372,25	2 450,31	2 539,98	2 753,98	3 035,84	3 230,36	3 608,26	3 920,16
3	Gliwice	2 611,36	2 436,82	2 579,36	2 739,11	2 879,53	3 146,53	3 495,73	3 654,92
4	Dąbrowa Górnicza	2 348,19	2 384,65	2 519,76	2 641,41	2 826,02	3 088,83	3 386,12	3 649,12
5	Zabrze	2 080,43	2 266,48	2 343,34	2 449,82	2 568,83	2 804,13	3 095,19	3 232,35
6	Tychy	2 893,06	2 288,19	2 264,05	2 313,10	2 500,39	2 766,57	3 073,55	3 127,98
7	Sosnowiec	2 007,92	2 086,10	2 133,39	2 196,13	2 333,91	2 524,96	2 880,92	2 988,73
8	Siemianowice Śląskie	1 946,03	2 030,95	2 041,54	2 143,24	2 393,50	2 584,80	2 875,42	2 960,73
9	Bytom	2 278,72	2 056,68	2 050,36	2 149,55	2 288,45	2 480,20	2 830,20	2 918,55
10	Chorzów	1 897,22	2 004,63	2 062,53	2 124,55	2 232,30	2 493,66	2 837,42	2 902,80
11	Ruda Śląska	2 755,98	2 374,86	2 060,76	2 140,52	2 326,18	2 510,79	2 777,33	2 889,28
12	Mysłowice	1 797,41	1 861,33	1 951,77	2 091,24	2 229,48	2 423,41	2 684,48	2 795,14
13	Piekary Śląskie	2 488,83	1 842,64	1 958,47	2 022,67	2 148,01	2 395,67	2 633,21	2 728,81
14	Świętochłowice	1 922,12	1 925,65	2 036,42	2 107,74	2 213,47	2 381,12	2 509,03	2 628,03

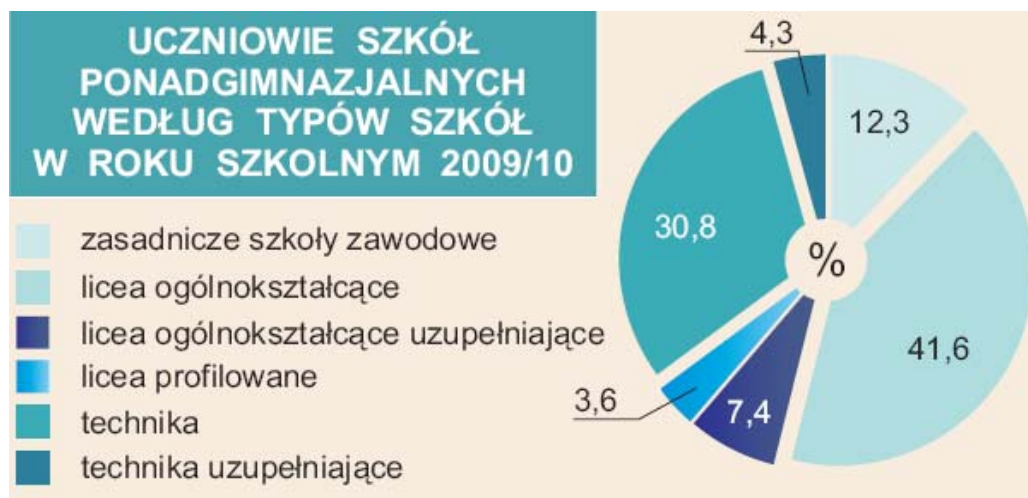
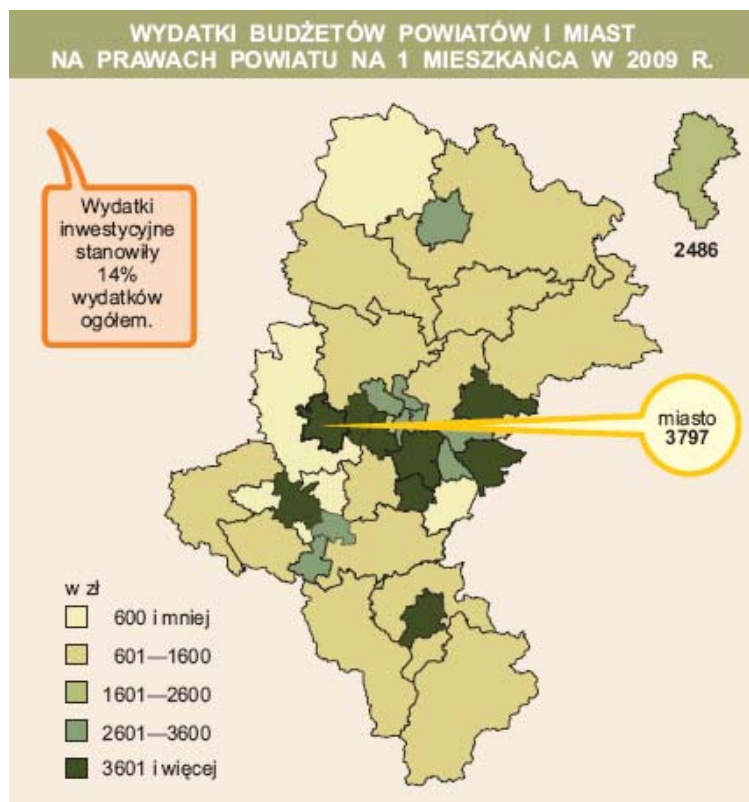
L.p.	Jednostka terytorialna	Produkcja sprzedana przemysłu wg PKD 2004 ogółem - ranking wg 2008 malejąco						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
		[mln zł]	[mln zł]	[mln zł]	[mln zł]	[mln zł]	[mln zł]	[mln zł]
1	Katowice	9 699,4	23 602,2	31 785,1	27 603,9	30 093,8	31 751,6	34 191,7
2	Gliwice	7 110,2	5 971,8	8 741,2	9 819,4	13 433,9	14 981,6	15 328,3
3	Tychy	6 816,3	6 664,9	8 503,1	7 253,5	7 077,1	8 852,4	9 797,1
4	Dąbrowa Górnicza	6 315,3	2 862,3	5 091,7	4 841,6	5 236,5	6 405,1	7 540,4
5	Sosnowiec	2 943,8	3 126,7	4 005,0	3 922,5	4 204,2	4 741,9	5 100,1
6	Zabrze	1 588,3	2 194,0	2 658,4	2 576,4	2 694,2	2 812,0	3 096,2
7	Chorzów	1 264,5	1 452,8	2 004,8	2 031,6	2 225,0	2 822,9	2 929,5
8	Siemianowice Śląskie	561,5	609,7	671,9	760,7	826,3	1 135,4	2 085,7
9	Ruda Śląska	2 218,6	740,3	1 171,0	1 192,1	1 336,1	1 431,4	1 799,2
10	Jaworzno	925,8	892,7	940,5	1 188,2	1 395,4	1 464,3	1 695,2
11	Bytom	1 633,5	901,3	1 060,7	1 191,7	1 260,2	1 529,8	1 609,4
12	Mysłowice	503,8	536,3	693,3	767,8	892,0	917,5	989,0
13	Piekary Śląskie	732,0	259,1	311,5	257,9	287,4	327,7	404,4
14	Świętochłowice	774,9	324,8	299,1	315,5	401,4	367,5	355,6

L.p.	Jednostka terytorialna	Produkcja sprzedana przemysłu wg PKD 2004 na 1 mieszkańca - ranking wg 2008 malejąco						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
		[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
1	Katowice	29 659	72 911	98 969	86 602	95 235	101 294	109 878
2	Gliwice	34 900	29 555	43 470	49 128	67 474	75 713	77 821
3	Tychy	51 330	50 334	64 489	55 204	54 089	67 910	75 630
4	Dąbrowa Górnicza	47 771	21 742	38 861	37 089	40 358	49 544	58 653
5	Siemianowice Śląskie	7 563	8 256	9 156	10 439	11 405	15 770	29 201
6	Chorzów	10 774	12 522	17 357	17 657	19 443	24 819	25 818
7	Sosnowiec	12 662	13 552	17 473	17 266	18 669	21 237	22 997
8	Jaworzno	9 560	9 228	9 735	12 326	14 528	15 314	17 772
9	Zabrze	8 138	11 301	13 759	13 421	14 135	14 827	16 406
10	Mysłowice	6 657	7 098	9 213	10 216	11 895	12 234	13 197
11	Ruda Śląska	14 755	4 970	7 921	8 111	9 156	9 878	12 472
12	Bytom	8 451	4 697	5 574	6 312	6 732	8 234	8 731
13	Piekary Śląskie	12 028	4 284	5 178	4 314	4 830	5 534	6 865
14	Świętochłowice	13 735	5 786	5 348	5 693	7 275	6 713	6 531

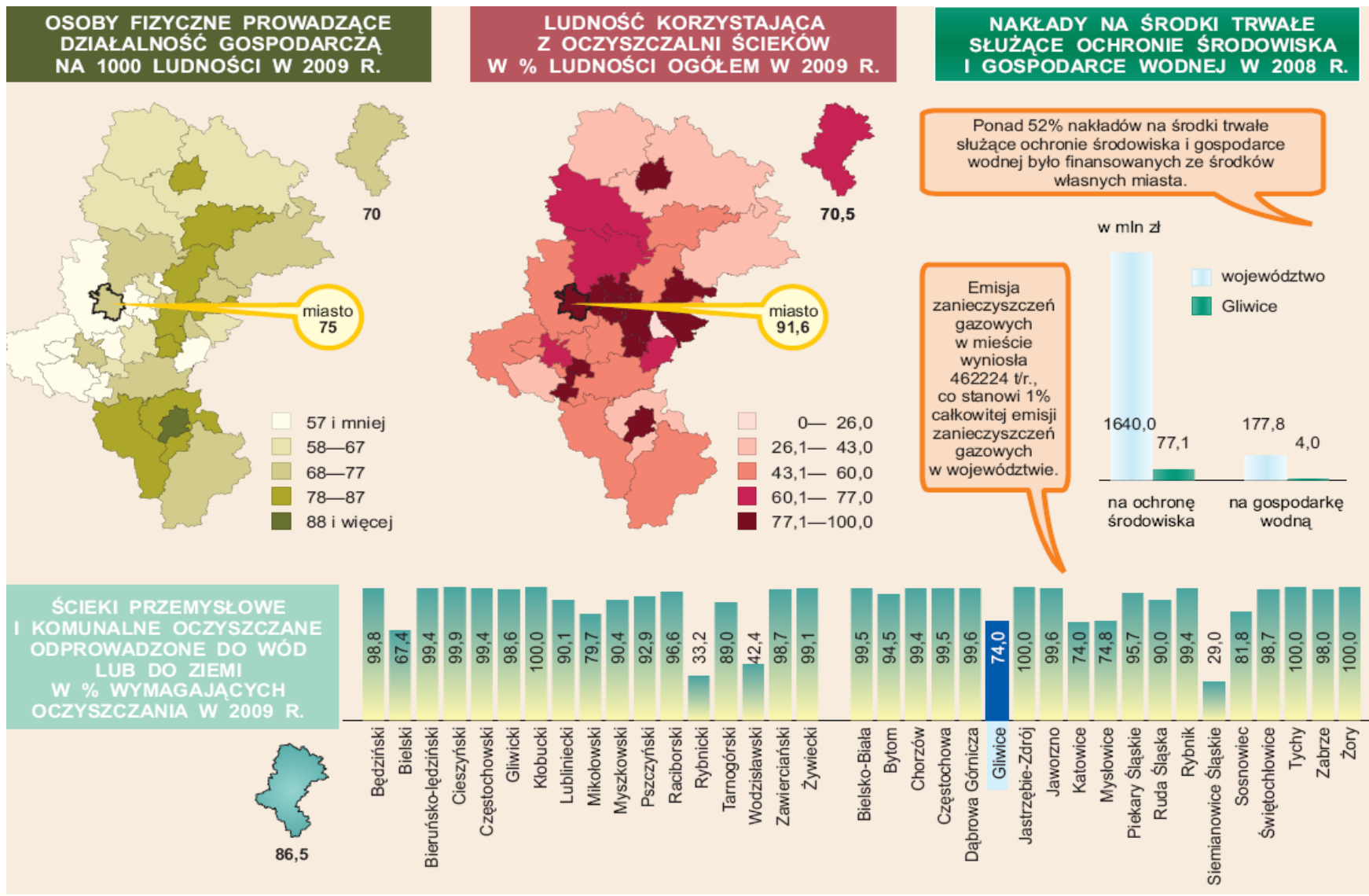
Poniżej prezentowane są wykresy i mapy lokujące Gliwice na tle miast aglomeracji oraz pozycjonujące Gliwice na tle innych miast na prawach powiatu.

Źródło: Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl), Statystyczne Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Katowicach

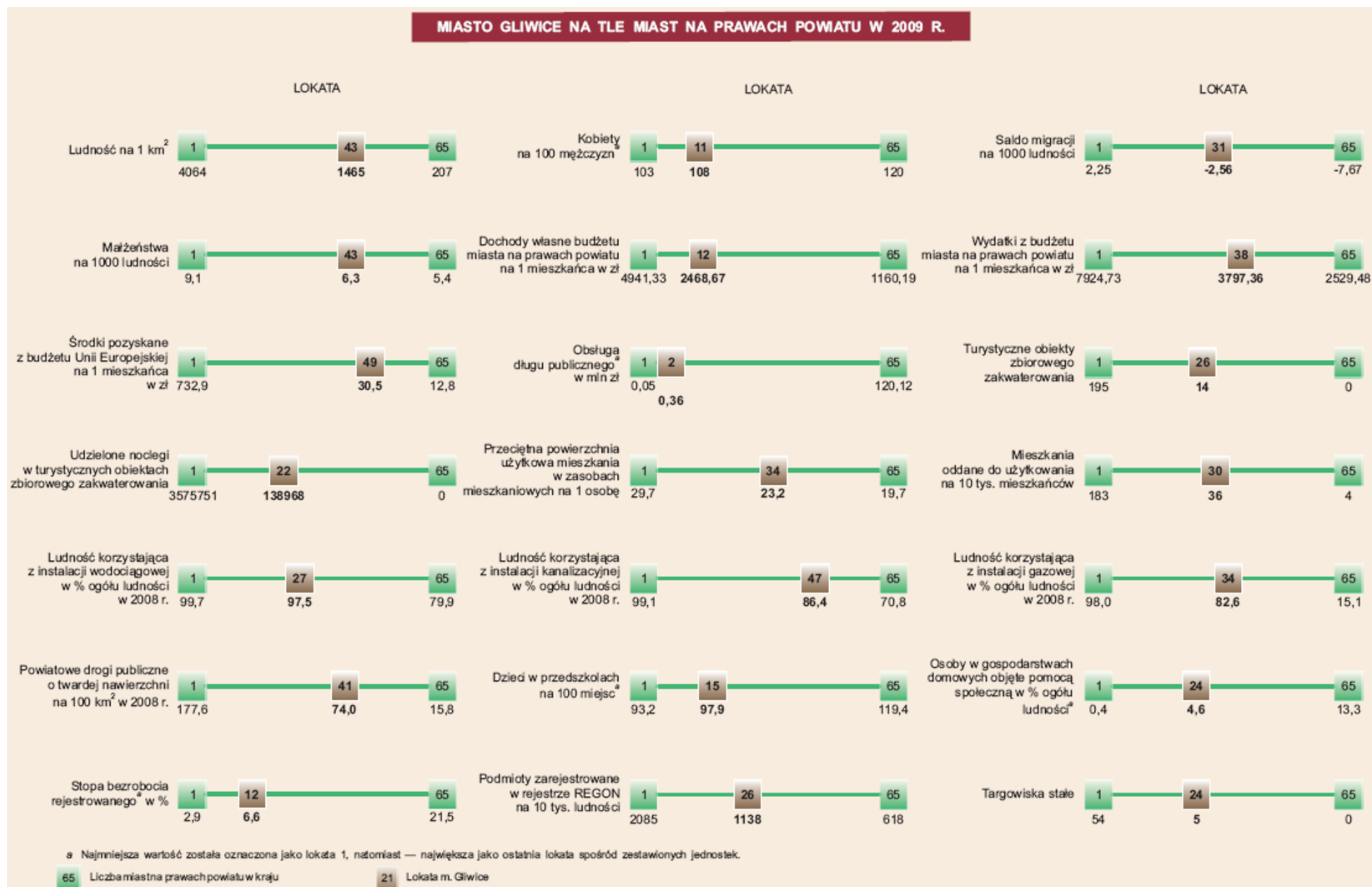

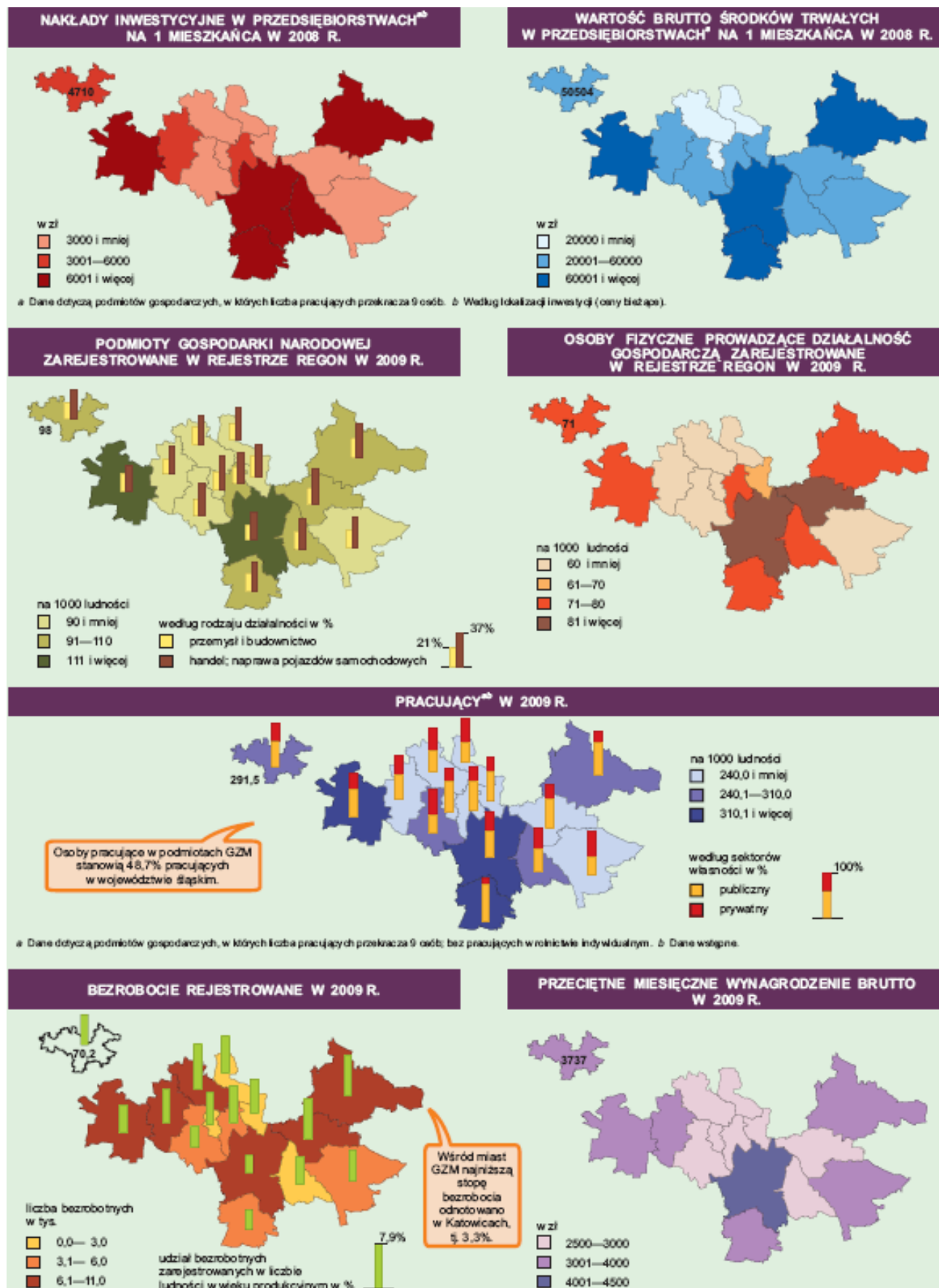

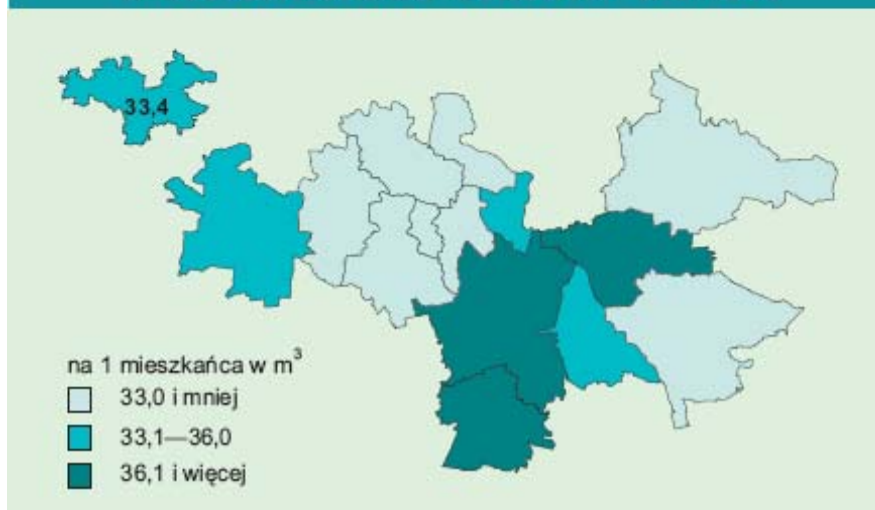
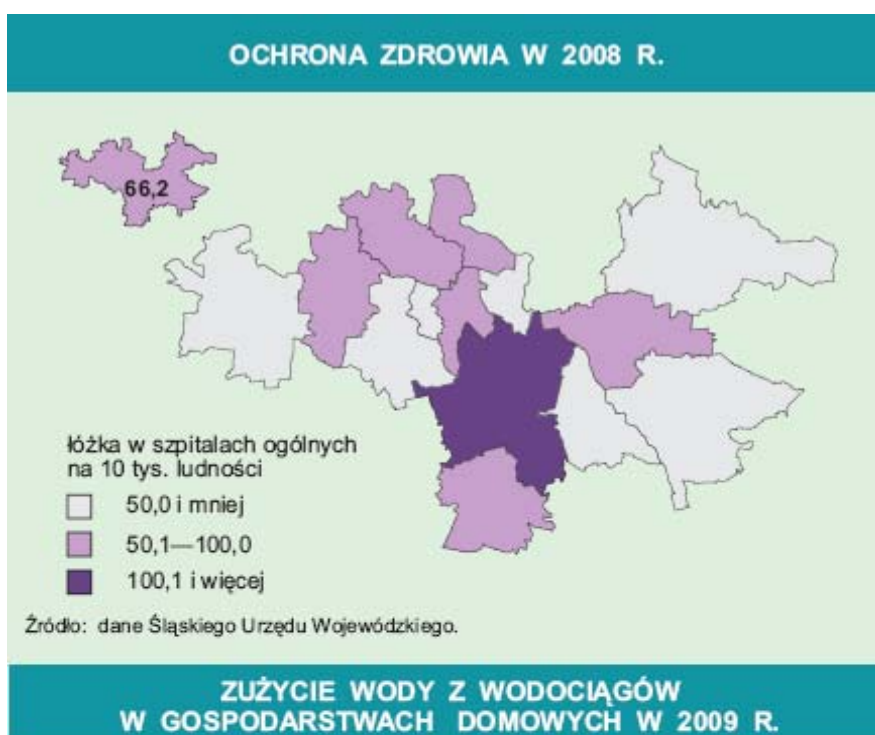
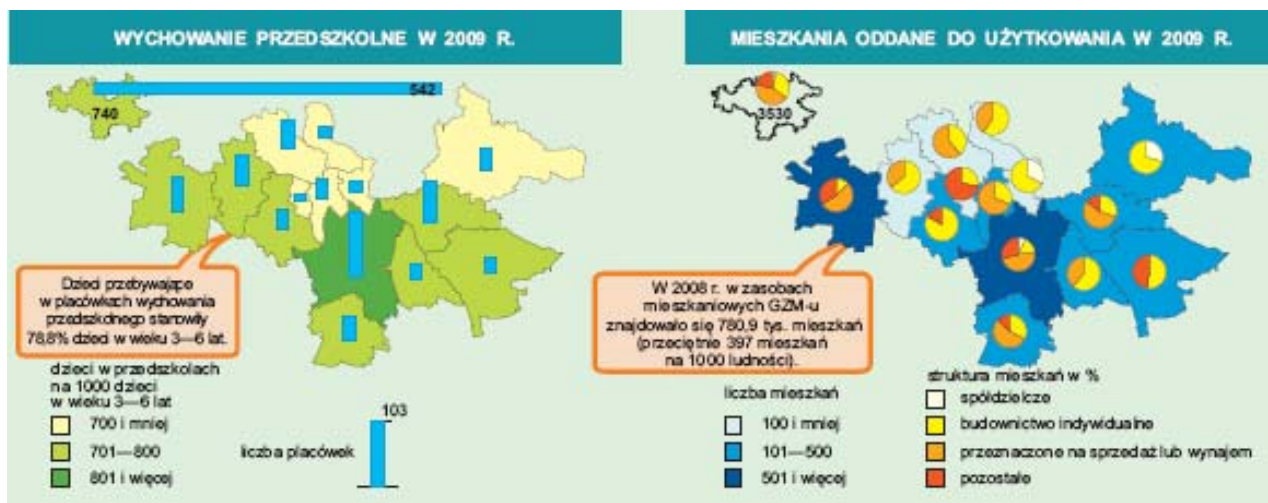
Jednostka terytorialna	Wybrane dane o rynku pracy w 2009 r.									
	Pracujący	Bezrobotni zarejestrowani	W tym kobiety w % ogółem	Stoпа bezrobocia rejestrowanego w %	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem	W tym kobiety	Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok ogółem w % ludności aktywnej zawodowo	Udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w % ogółem	Oferty pracy
Województwo	1 174 996	168 425	53,4	9,2	5,6	6,1	33 748	1,9	20,0	3 886
Gliwice	69 303	6 310	52,7	6,6	4,9	5,3	1 076	1,1	17,1	469
Bytom	33 510	9 315	56,4	16,7	7,9	9,2	2 317	4,2	24,9	121
Chorzów	25 971	4 627	53,7	11,1	6,5	7,3	666	1,6	14,4	56
Dąbrowa Górnicza	37 096	6 131	50,3	10,7	7,0	7,3	814	1,4	13,3	97
Jaworzno	20 208	3 377	57,3	11,0	5,4	6,4	788	2,6	23,3	35
Katowice	154 837	6 618	53,9	3,3	3,3	3,7	669	0,3	10,1	331
Mysłowice	21 392	2 489	62,8	8,6	5,0	6,4	540	1,9	21,7	3
Piekary Śląskie	12 221	2 422	58,1	13,2	6,3	7,6	680	3,7	28,1	245
Ruda Śląska	36 256	3 441	57,6	7,1	3,7	4,4	270	0,6	7,8	94
Siemianowice Śląskie	12 681	2 790	54,8	13,1	6,0	6,8	221	1,0	7,9	134
Sosnowiec	50 468	10 224	51,3	12,3	6,9	7,3	2 173	2,6	21,3	328
Świętochłowice	8 058	1 995	55,1	14,2	5,7	6,5	248	1,8	12,4	297
Tychy	48 868	3 222	54,7	5,2	3,6	4,1	413	0,7	12,8	251
Zabrze	40 789	7 206	55,7	11,9	5,8	6,6	1 658	2,7	23,0	257

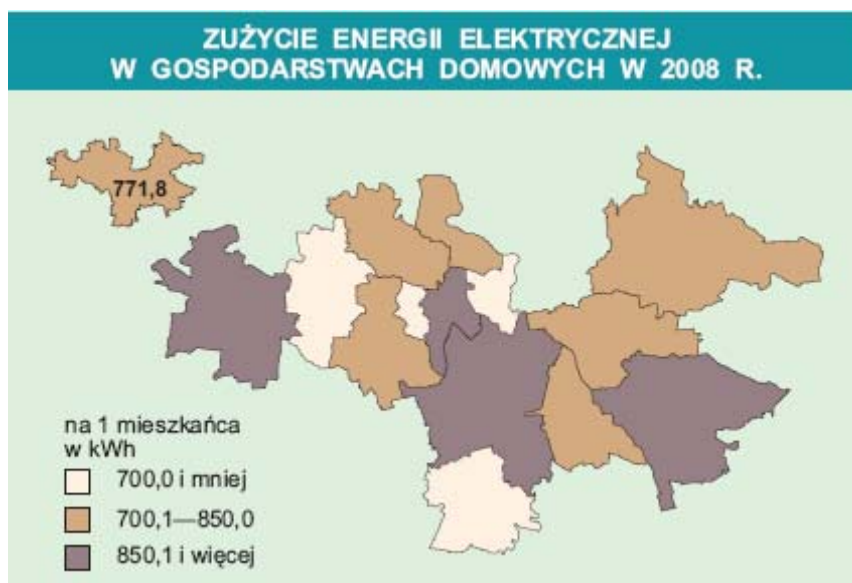

Załącznik 2. KARTA PROJEKTU

Urząd Miejski w Gliwicach

„AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU MIASTA GLIWICE DO ROKU 2022”

KARTA PROJEKTU - FORMULARZ

Prosimy o sporządzenie karty projektowej dla każdego projektu priorytetowego z punktu widzenia realizacji celów strategicznych miasta. Prosimy zwłaszcza o **przygotowanie kart projektowych dla projektów, w które chcielibyście się Państwo osobiście lub poprzez swoją instytucję zaangażować**. Prosimy o wypełnienie karty projektu według poniższego wzoru (o ile to możliwe w formie komputerowej).

Dane wnioskodawcy projektu:

Imię i nazwisko:

Nazwa instytucji:

Adres, telefon, email:

KARTA PROJEKTU

1. **Nazwa projektu** (czytelna, jasna, może być z użyciem słownictwa fachowego):
2. **Nazwa „komercyjna” projektu** (efektywna, przemawiająca do głównych realizatorów i beneficjentów):
3. **Lokalizacja projektu** (wskazać konkretną lokalizację np. projekt osiedlowy, dzielnicowy, miejski, ponadlokalny /ewentualnie, jeżeli to możliwe, podać proponowany adres/):
4. **Podmiot wiodący w realizacji projektu** (główny podmiot zarządzający realizacją projektu: nazwa instytucji, adres, telefon, e-mail, ew. imię i nazwisko):
5. **Partnerzy realizujący projekt** (kto może współpracować przy realizacji projektu):

Podmiot	Rola w realizacji projektu

6. **Cel strategiczny** (główny realizowany cel strategiczny do wyboru z listy celów strategicznych ujętych w Strategii)
7. **Cel projektu** (nowa wartość tworzona w wyniku realizacji projektu dla miasta):

8. **Cele szczegółowe** (wymierne efekty określające stopień zrealizowania projektu, sformułowane w sposób mierzalny, ilościowy, osadzone w czasie):

Cel szczegółowy/miernik	Zakładany poziom realizacji (liczba i jednostka)	Zakładany czas osiągnięcia celu

9. **Główni beneficjenci projektu** (kto skorzysta na zrealizowaniu projektu i jakie korzyści odniesie):

Beneficjent	Rodzaj i wymiar uzyskiwanych korzyści

10. **Zakres projektu** (dla projektów złożonych określić co składa się na projekt /główne moduły, podprojekty, zadania/):

11. **Struktura instytucjonalna projektu** (zaznaczyć właściwą formę i uzupełnić informacje):

- A realizowanie projektu w ramach istniejących instytucji (podać nazwy instytucji):
- B powołanie nowej instytucji (jakiej):
- C brak sformalizowania instytucjonalnego.

12. **Dostosowanie projektu do zasobów i sytuacji miasta** (stopień wykorzystania atutów miasta, niwelowanie jego słabości, dostosowanie do uwarunkowań w otoczeniu, rozwiązywanie ważnych problemów miasta) – prosimy o krótki opis:

Siły miasta wykorzystywane przez projekt	
Słabości miasta niwelowane przez projekt	
Szanse w otoczeniu wykorzystywane przez projekt	
Zagrożenia w otoczeniu niwelowane przez projekt	

13. **Środki niezbędne do uruchomienia projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i jakość) zgodnie z posiadaną wiedzą środków koniecznych do wdrożenia projektu:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do uruchomienia projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	
Inne (jakie):	

14. **Środki niezbędne do funkcjonowania projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i rodzaj) zgodnie z posiadaną wiedzą:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do funkcjonowania projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	
Inne (jakie):	

15. **Wymiar czasowy projektu** (czas na pełne uruchomienie projektu, czas uzyskania pierwszych dostrzegalnych efektów, czas, w którym projekt będzie atrakcyjny dla beneficjentów) – prosimy o krótki opis:

Data wypełnienia formularza:

Załącznik 3a.

PLAN WYKONANIA PROJEKTU NA ROK BUDŻETOWY ...

Nazwa projektu:				
Krótką charakterystyką projektu				
PLANOWANE NAKŁADY				
Łączna wielkość nakładów finansowych przewidzianych na realizację projektu:				
w tym wielkość środków gminy:				
Wielkość nakładów finansowych przewidzianych na realizację projektu w roku budżetowym:				
w tym wielkość środków gminy:				
WIELKOŚĆ PLANOWANEGO WSPARCIA FINANSOWEGO ZE ŹRÓDEŁ INNYCH NIŻ ŚRODKI GMINY (w tym: kredyty, dotacje celowe, fundusze UE, międzynarodowe fundusze finansujące)				
Źródło		Wielkość uzyskanego wsparcia		
PLANOWANY ZAKRES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ (BIZNES, INSTYTUCJE, ORGANIZACJE OBYWATELSKIE, MIESZKAŃCY) W REALIZACJI PROJEKTU (finansowy i pozafinansowy)				
Podmiot		Rodzaj i wielkość zaangażowania podmiotu		
HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY ORAZ PLANOWANE REZULTATY WDRAŻANIA PROJEKTU (finansowe i pozafinansowe)				
I.p.	Nazwa zadania	Planowany koszt	Rodzaj rezultatu	Wielkość wyrażająca rezultat
Planowany poziom zaawansowania realizacji projektu w % na koniec roku budżetowego				

Podpis koordynatora:

Data:

Podpis szefa pionu:

Data:

Załącznik 3b.

RAPORT Z WYKONANIA PROJEKTU W ROKU BUDŻETOWYM ....

Nazwa projektu:							
NAKŁADY							
Łączna wielkość nakładów finansowych dotychczas poniesionych na realizację projektu:							
w tym wielkość środków gminy:							
Wielkość nakładów finansowych poniesionych na realizację projektu w roku budżetowym:							
w tym wielkość środków gminy:							
Wielkość poniesionych nakładów w stosunku do planu wykonania projektu (załącznik 3a dla projektu sformułowany na dany rok budżetowy) – zaznaczyć poprzez wstawienie znaku X		Zgodne z planem	Większe od zaplanowanych	Mniejsze od zaplanowanych			
Wielkość zaangażowanych środków własnych gminy w stosunku do planu wykonania projektu (załącznik 3a dla projektu sformułowany na dany rok budżetowy) – zaznaczyć poprzez wstawienie znaku X		Zgodne z planem	Większe od zaplanowanych	Mniejsze od zaplanowanych			
Wyjaśnienie przyczyn ewentualnych odchyleń w stosunku do planu wykonania:							
WIELKOŚĆ POZYSKANEGO WSPARCIA FINANSOWEGO ZE ŹRÓDEŁ INNYCH NIŻ ŚRODKI GMINY (w tym: kredyty, dotacje celowe, fundusze UE, międzynarodowe fundusze finansujące)							
Źródło		Wielkość uzyskanego wsparcia					
ZAKRES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ (BIZNES, INSTYTUCJE, ORGANIZACJE OBYWATELSKIE, MIESZKAŃCY) W REALIZACJI PROJEKTU (finansowy i pozafinansowy)							
Podmiot		Rodzaj i wielkość zaangażowania podmiotu					
REZULTATY WDRAŻANIA PROJEKTU (finansowe i pozafinansowe)							
I.p.	Nazwa zadania	Poniesiony koszt	Rodzaj rezultatu		Wielkość wyrażająca rezultat		
Wielkość uzyskanych rezultatów w stosunku do planu wykonania (załącznik 3a dla projektu sformułowany na dany rok budżetowy) – zaznaczyć poprzez wstawienie znaku X			Zgodne z planem	Większe od zaplanowanych	Mniejsze od zaplanowanych		
Wyjaśnienie przyczyn ewentualnych odchyleń w stosunku do planu wykonania:							
Poziom zaawansowania realizacji projektu w % na koniec roku budżetowego							

Podpis koordynatora:

Data:

Podpis szefa pionu:

Data:

Załącznik 3c.

KARTA OCENY RYZYKA REALIZACJI PROJEKTU

Uwagi			
Postępowanie z ryzykiem nieakceptowanym, tj. ocenionym jako ryzyko istotne (wraz z terminem realizacji i osobą odpowiedzialną w przypadku podejmowania działań zapobiegawczych)			
poziom ryzyka (akceptowany, nieakceptowany)			
Skutek wystąpienia ryzyka (do wyboru z listy: poważny, umiarkowany, minimalny)			
Prawdopodobieństwo (do wyboru z listy: pewne lub prawie pewne, prawdopodobne, znikome)			
Wdrożone działania obniżające poziom ryzyka (już funkcjonujące)			
Skutek ryzyka (dokładny opis)			
Przyczyna ryzyka			
Zidentyfikowane ryzyko			
Cel zadania/projektu			
Nazwa zadania/projektu			
p. nr			

Podpis koordynatora:

Data:

Podpis szefa pionu:

Data:

Załącznik 4.

KORELACJA STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZE STRATEGIAMI KRAJOWYMI I WOJEWÓDZKIMI

KORELACJA PRIORYTETÓW ROZWOJU MIASTA GLIWICE Z PRIORYTETAMI
STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”

PRIORYTETY ROZWOJU MIASTA GLIWICE	PRIORYTETY STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”
1. Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych.	A. Województwo śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie C. Województwo śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej
2. Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście.	B. Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie
3. Rozwijanie funkcji metropolitalnych.	A. Województwo śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie B. Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie C. Województwo śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej
4. Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej.	B. Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie
5. Budowa społeczeństwa obywatelskiego.	A. Województwo śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie B. Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie C. Województwo śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2010.

KORELACJA CELÓW ROZWOJU MIASTA GLIWICE
Z CELAMI STRATEGICZNYMI I KIERUNKAMI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”

CELE ROZWOJU MIASTA GLIWICE	CELE STRATEGICZNE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”	KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA CELÓW STRATEGICZNYCH STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020”
Cele dla priorytetu 1: <i>Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych</i>		
1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji. → <i>zindywidualizowana obsługa inwestorów, oferta terenów inwestycyjnych, stworzenie centrum biurowo-usługowego, kwalifikacje mieszkańców.</i>	A.2 Rozwinięta infrastruktura nowej gospodarki	A.2.1 Poprawa warunków inwestycyjnych w regionie A.2.2 Finansowe i organizacyjne wsparcie biznesu A.2.3 Rozwój informatyki i telekomunikacji A.2.4 Rozbudowa i unowocześnienie systemów energetycznych i przesyłowych
	A.3 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	A.3.1 Wspieranie wdrożeń nowych technologii i rozwój B+R A.3.2 Wspieranie procesów restrukturyzacji i adaptacji gospodarczej
1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii. → <i>obsługa podmiotów gospodarczych, otoczenie biznesu, udział placówek edukacyjnych, uczelni i ośrodków badawczo-rozwojowych w rozwoju gospodarczym, zacieśnianie współpracy podmiotów gospodarczych.</i>	A.2 Rozwinięta infrastruktura nowej gospodarki	A.2.3 Rozwój informatyki i telekomunikacji
	A.3 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	A.3.1 Wspieranie wdrożeń nowych technologii i rozwój B+R
1.3. Rozwijające się w oparciu dogodnie położenie komunikacyjne funkcje logistyczne. → <i>wykorzystanie przecięcia autostrad, portu i kolei dla rozwoju funkcji logistycznych i transportu multimodalnego.</i>	C.1 Duże znaczenie metropolii, miast i regionu w przestrzeni europejskiej	C.1.2 Rozbudowa i integracja systemu transportowego.
1.4. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta przekładający się na tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia w mieście. → <i>wspieranie MŚP</i>	A.1. Wysoki poziom wykształcenia i umiejętności mieszkańców	A.1.3 Poprawa zatrudnialności i aktywności zawodowej mieszkańców
	A.2 Rozwinięta infrastruktura nowej gospodarki	A.2.2 Finansowe i organizacyjne wsparcie biznesu

<p>Cele dla priorytetu 2: <i>Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście</i></p>		
<p>2.1. Wysoki standard życia, wyróżniający pozytywnie Gliwice w Aglomeracji Górnośląskiej, odpowiadający poziomowi występującemu w miastach europejskich. → <i>ekonomiczny wymiar jakości życia, dostępność do usług społecznych.</i></p>	<p>B.1 Zdrowy i bezpieczny mieszkaniac województwa</p>	<p>B.1.1 Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług medycznych B.1.2 Upowszechnienie oraz promocja aktywnego i zdrowego stylu życia B.1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego</p>
<p>2.2. Miasto przyjazne dla mieszkańców o ograniczonych możliwościach samodzielnego rozwoju. → <i>zapewnienie udziału w rozwoju miasta wszystkim grupom społecznym, usuwanie barier dla osób starszych i niepełnosprawnych, ograniczanie patologii i marginalizacji.</i></p>	<p>B.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni</p>	<p>B.3.1 Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic B.3.2 Poprawa warunków mieszkaniowych</p>
<p>2.3. Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju. → <i>ekologiczna świadomość użytkowników miasta, dostarczanie możliwości zachowań proekologicznych, kryteria ekologiczne w podejmowaniu decyzji.</i></p>	<p>B.2 Wysoka jakość środowiska naturalnego</p>	<p>B.2.1 Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych B.2.2 poprawa jakości powietrza B.2.3 Ochrona przed hałasem B.2.4 uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami B.2.5 Rewitalizacja terenów zdegradowanych B.2.6 Zachowanie i odtworzenie bio- i georóżnorodności B.2.7 Rozwój trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej</p>

Cele dla priorytetu 3: <i>Rozwijanie funkcji metropolitalnych</i>		
3.1. Miasto będące znaczącym ośrodkiem naukowo-akademickim w kraju. → <i>nauka, procesy kształcenia, współpraca nauki i biznesu.</i>	A.1. Wysoki poziom wykształcenia i umiejętności mieszkańców	A.1.1 Poprawa jakości kształcenia A.1.2 Rozwój kompetencji i usług społeczeństwa informacyjnego
	A.2 Rozwinięta infrastruktura nowej gospodarki	A.2.3 Rozwój informatyki i telekomunikacji
	C.3 Silny ośrodek nauki i kultury	C.3.1 Tworzenie warunków rozwoju nauki i wzmocnienie potencjału uczelni wyższych oraz ośrodków badawczych
3.2. Wysoki poziom dostępnej w mieście oferty kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej. → <i>rozwój środowisk twórczych, oferta spędzania wolnego czasu.</i>	B.1 Zdrowy i bezpieczny mieszkaniowy województwa	B.1.2 Upowszechnienie oraz promocja aktywnego i zdrowego stylu życia
	C.1 Duże znaczenie metropolii, miast i regionu w przestrzeni europejskiej	C.1. 3 Organizacja i uczestnictwo w przedsięwzięciach o zasięgu międzynarodowym
	C.3 Silny ośrodek nauki i kultury	C.3. 2 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych C.3.3 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury regionu
3.3 Rozwijająca się w mieście turystyka metropolitalna wykorzystująca materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta. → <i>zasoby, infrastruktura, imprezy i wydarzenia.</i>	B.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni	B.3.6 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu
	C.1 Duże znaczenie metropolii, miast i regionu w przestrzeni europejskiej	Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych.
3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej. → <i>udział we wzmacnianiu Aglomeracji Górnośląskiej, projekty ponadlokalne, tworzenie nowej całości z sąsiednimi mniejszymi gminami.</i>	C.1 Duże znaczenie metropolii, miast i regionu w przestrzeni europejskiej	C.1.1 Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych C.1. 3 Organizacja i uczestnictwo w przedsięwzięciach o zasięgu międzynarodowym
	C.2 Wysoka pozycja regionu w procesie kreowania rozwoju Europy	C.2.1 Rozwój współpracy międzyregionalnej, transnarodowej i transgranicznej C.2.2 Intensyfikacja współpracy wewnątrzregionalnej C.2.3 Kreowanie pozytywnego wizerunku regionu

Cele dla priorytetu 4: <i>Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej</i>		
<p>4.1. Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ład, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług. → <i>utrzymanie zabytków, nowe obiekty, mała architektura, zieleń urządzona, eliminowanie uciążliwości cywilizacyjnych.</i></p>	<p>B.2 Wysoka jakość środowiska naturalnego</p>	<p>B.2.1 Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych B.2.2 poprawa jakości powietrza B.2.3 Ochrona przed hałasem B.2.4 uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami B.2.5 Rewitalizacja terenów zdegradowanych B.2.6 Zachowanie i odtworzenie bio- i georóżnorodności B.2.7 Rozwój trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej</p>
	<p>B.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni</p>	<p>B.3.1 Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic B.3. 4 Rozwój i modernizacja komunikacji publicznej obszarów miejskich</p>
<p>4.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej. → <i>przygotowane tereny dla budownictwa mieszkaniowego i inwestycji, rozwiązanie problemów transportowych, ograniczenie zjawisk ekstensywnego wykorzystywania przestrzeni miasta, rewitalizacja przestrzeni i obiektów.</i></p>	<p>B.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni</p>	<p>B.3.1 Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic B.3.2 Poprawa warunków mieszkaniowych. B.3.3 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej. B.3. 4 Rozwój i modernizacja komunikacji publicznej obszarów miejskich</p>

<p>Cele dla priorytetu 5: <i>Budowa społeczeństwa obywatelskiego</i></p>		
<p>5.1. Wysoki poziom zainteresowania mieszkańców doskonaleniem własnych kwalifikacji i dostarczanie przez miasto możliwości kształtowania przez mieszkańców karier zawodowych. → <i>rozwój systemu edukacji, promowanie odpowiedzialnych postaw mieszkańców.</i></p>	<p>A.1. Wysoki poziom wykształcenia i umiejętności mieszkańców</p>	<p>A.1.1 Poprawa jakości kształcenia</p> <p>A.1.3 Poprawa zatrudnialności i aktywności zawodowej mieszkańców</p>
	<p>C.3 Silny ośrodek nauki i kultury</p>	<p>C.3.1 Tworzenie warunków rozwoju nauki i wzmocnienie potencjału uczelni wyższych oraz ośrodków badawczych</p>
<p>5.2. Miasto zapewniające możliwości profesjonalnych działań wszystkich podmiotów życia społecznego. → <i>współdecydowanie o kierunkach rozwoju miasta, partycypacja w realizacji projektów lokalnych, aktywność społeczna, działalność charytatywna, pielęgnowanie spuścizny historycznej,</i></p>	<p>B.1 Zdrowy i bezpieczny mieszkaniowiec województwa</p>	<p>B.1.5 Wzmocnienie aktywności społecznej</p>
	<p>C.3 Silny ośrodek nauki i kultury</p>	<p>C.3. 2 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2005.

KORELACJA PRIORYTETÓW ROZWOJU MIASTA GLIWICE Z WYBRANYMI
PRIORYTETAMI STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2007 – 2020

PRIORYTETY ROZWOJU MIASTA GLIWICE	WYBRANE PRIORYTETY STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2007 - 2015
<p>1. Budowa nowoczesnych struktur gospodarczych.</p>	<p>Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie stabilnych podstaw makroekonomicznych rozwoju gospodarczego. • Rozwój przedsiębiorczości. • Zwiększanie dostępu do zewnętrznego finansowania inwestycji. • Podniesienie poziomu technologicznego gospodarki przez wzrost nakładów na badania i rozwój oraz innowacje. • Rozwój społeczeństwa informacyjnego. • Ochrona konkurencji. • Eksport i współpraca z zagranicą. • Rozwój sektora usług. • Restrukturyzacja tradycyjnych sektorów przemysłowych i prywatyzacja <p>Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości i zmniejszanie obciążeń pracodawców. • Upowszechnienie elastycznych form zatrudnienia oraz wzrost mobilności zasobów pracy • Inicjatywy na rzecz równości szans na rynku pracy. • Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. • Rozwijanie instytucji dialogu społecznego i wzmacnianie negocjacyjnego systemu stosunków pomiędzy pracownikami i pracodawcami. • Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy. • Wzrost efektywności instytucjonalnej obsługi rynku pracy • Prowadzenie racjonalnej polityki migracyjnej
<p>2. Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście.</p>	<p>Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej (infrastruktura społeczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura edukacji. • Infrastruktura ochrony zdrowia i socjalna. • Infrastruktura kultury, turystyki i sportu.
<p>3. Rozwijanie funkcji metropolitalnych</p>	<p>Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decentralizacja procesów rozwojowych (...) • Rozwój obszarów metropolitalnych.
<p>4. Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej.</p>	<p>Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej (infrastruktura techniczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura transportowa. • Infrastruktura mieszkaniowa. • Infrastruktura teleinformatyczna. • Infrastruktura energetyki. • Infrastruktura ochrony środowiska. <p>Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie ładu przestrzennego.

5. Budowa społeczeństwa obywatelskiego.	Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa <ul style="list-style-type: none"> • Budowa zasługującej na społeczne zaufanie, sprawnej władzy publicznej i przeciwdziałanie korupcji. • Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych. • Promocja polityki integracji społecznej, w tym prorodzinnej, zwłaszcza w zakresie funkcji ekonomicznych, opiekuńczych i wychowawczych.. • Zapewnienie bezpieczeństwa narodowego i poczucia bezpieczeństwa. • Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny.
---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, listopad 2006 r.

KORELACJA KIERUNKÓW I CELÓW ROZWOJU REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2003-2013
Z WYBRANYMI CELAMI ROZWOJU MIASTA GLIWICE

KIERUNKI I CELE ROZWOJU REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2003-2013			WYBRANE CELE ROZWOJU MIASTA GLIWICE
Kierunki	Cele strategiczne	Cele szczegółowe	
Zwiększenie udziału firm o wysokiej innowacyjności w ogólnej liczbie małych i średnich firm	Wzrost poziomu zaufania wśród firm poprzez polepszenie klimatu biznesu	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności MŚP do użytecznych informacji Uporządkowanie systemu finansowania działalności innowacyjnej MŚP Zwiększenie wpływu na otoczenie administracyjno-prawne i gospodarcze Wykorzystanie najlepszych praktyk jako inspiracji dla MŚP do podejmowania działań innowacyjnych 	<p>CS 1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.</p> <p>CS 1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.</p>
	Wspieranie doskonałości w MŚP	<ul style="list-style-type: none"> Wzmacnianie podejścia strategicznego w MŚP Promowanie kultury innowacyjnej w MŚP Wspieranie efektywnego wykorzystanie przez MŚP potencjału rynkowego na jednolitym rynku europejskim Wspieranie wykorzystania technologii informatycznych (ICT) w MŚP 	
Zwiększenie wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego	Wzmacnianie doskonałości w sektorze B+R	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie kultury innowacyjnej w sektorze B+R Wspieranie reorientacji rynkowej Zwiększenie udziału w międzynarodowych sieciach współpracy 	<p>CS 1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.</p> <p>CS 3.1. Miasto będące znaczącym ośrodkiem naukowo-akademickim w kraju.</p>
	Wprowadzanie do sektora B+R technologii niezbędnych dla rozwoju gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie specjalizacji sektora B+R działającego w tradycyjnych sektorach Wspieranie powstawania nowych specjalizacji w działalności B+R Promowanie najlepszych praktyk jako wizytówki regionu 	
Zapewnienie skutecznego Regionalnego Systemu Innowacji opartego na wzajemnym zaufaniu, kreatywności i doskonałości	Rozwój współpracy partnerskiej na rzecz innowacji	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie współpracy sektorowej z udziałem MŚP Utworzenie elastycznej struktury sieciowej na rzecz innowacji Wspieranie procesu przewidywania trendów rynkowych 	<p>CS 1.1. Wysoka atrakcyjność miasta dla lokalizowania innowacyjnych inwestycji.</p> <p>CS 1.2. Korzystne warunki dla powstawania sieci współpracy biznesowo-badawczej oraz zawiązywania klastrów przemysłów wysokich technologii.</p> <p>CS 3.4. Miasto inspirujące do współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej.</p>
	Wspieranie powstawania nowych innowacyjnych produktów i firm	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie wzornictwa i projektowania użytkowego Zwiększenie wykorzystania prawa własności przemysłowej Wspieranie kultury innowacyjnej w systemie edukacji Wspieranie powstawania innowacyjnych firm Ułatwienie transferu technologii 	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013, Katowice, 2003 r.

Załącznik 6.

LISTA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W WARSZTATACH POŚWIĘCONYCH AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA W 2007 ROKU

Lp.	Nazwisko i imię	Reprezentowana instytucja
1.	Adamkiewicz Mieszko	Radny Rady Miasta Gliwice
2.	Antosz Halina	Urząd Miejski, Wydział Środowiska
3.	Badura Beata	Muzeum w Gliwicach
4.	Banaszewska Sylwia	Urząd Miejski, Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta
5.	Bester Edmund	Śląskie Centrum Logistyki S.A.
6.	Białowąż Henryk	Miejski Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach
7.	Bonk Beata	Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach
8.	Brol Witold	Urząd Miejski, Wydział Nadzoru Właścicielskiego
9.	Chojnacki Wojciech	Remondis Gliwice sp. z o.o.
10.	Curyło Leszek	Radny Rady Miasta Gliwice
11.	Czekaj Marzena	Urząd Miejski, Biuro Rozwoju Miasta
12.	Czyż Marcin	Politechnika Śląska
13.	Dąbrowska Irena	Urząd Miejski, Wydział Przedsiębiorstw Gospodarczych i Usług Komunalnych
14.	Dragon Dominik	Radny Rady Miasta Gliwice
15.	Dulias Przemysław	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości
16.	Dykacz Lesław	Radny Rady Miasta Gliwice
17.	Franek Anna	Gliwicki Ośrodek Adaptacyjno Rehabilitacyjny
18.	Frankiewicz Zygmunt	Prezydent Miasta Gliwice
19.	Fundament Gabriela	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach
20.	Gałażewska Monika	Urząd Miejski, Wydział Edukacji
21.	Gamrot Katarzyna	Urząd Miejski, Wydział Przedsiębiorstw Gospodarczych i Usług Komunalnych
22.	Gillner Andrzej	Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych
23.	Gruca Marzena	Studentka
24.	Golis Tomasz	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości
25.	Górny Stella	Urząd Miejski, Wydział Kadr, Szkoleń i Płac
26.	Grabowiecki Tadeusz	Przewodniczący Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji
27.	Gajdziński Leszek	Urząd Miejski, Wydział Inwestycji i Remontów
28.	Gralka Ewa	Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
29.	Gruszecka Anna	Technopark Gliwice sp. z o.o.

30.	Harazim Bożena	Urząd Miejski, Wydział Edukacji
31.	Hopfinger Joanna	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach
32.	Jagięła Radosław	Zarząd Budyneków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
33.	Jarczewski Andrzej	Radny Rady Miasta Gliwice
34.	Jajszcok Katarzyna	Urząd Miejski, Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta
35.	Jaśniok Michał	Radny Rady Miasta Gliwice
36.	Jeżyk Beata	Urząd Miejski, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
37.	Każmierczak Jan	Przewodniczący Rady Miasta Gliwice
38.	Knebloch Małgorzata	Urząd Miejski, Wydział Planowania Przestrzennego
39.	Knyps Alicja	Urząd Miejski, Wydział Podatków
40.	Kołodziej Konrad Ks.	Kuria Diecezjalna
41.	Kopczyński Paweł	Urząd Miejski, Biuro Rozwoju Miasta
42.	Kornicki Wiesław	Przedsiębiorstwo Składowania I Utylizacji Odpadów sp. z o.o. Gliwice
43.	Korzeniowska Małgorzata	Urząd Stanu Cywilnego
44.	Kos Piotr	Radny Rady Miasta Gliwice
45.	Kotra Jacek	Technopark Gliwice sp. z o.o.
46.	Koza Violetta	Urząd Miejski, Biuro Rozwoju Miasta
47.	Król Adam	Habitat for humanity
48.	Krusze Piotr	Przedsiębiorstwo Wodociągów I Kanalizacji sp. z o.o. w Gliwicach
49.	Krztoń Grażyna	Urząd Miejski, Wydział Nadzoru Właścicielskiego
50.	Kubiński Michał	Zarząd Dróg Miejskich
51.	Kuwałek Magdalena	Urząd Miejski, Wydział Księgowości
52.	Kuźniewicz Marek	Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach
53.	Lazar Grażyna	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach
54.	Łapiński Janusz	Radny Rady Miasta Gliwice
55.	Łoik Jerzy	Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. Podstrefa Gliwice
56.	Malarska Beata	Urząd Miejski, Wydział Gospodarki Nieruchomościami
57.	Matusiak Irena	Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach
58.	Mikołaj Joanna	Przedsiębiorstwo Wodociągów I Kanalizacji sp. z o.o. w Gliwicach
59.	Neumann Adam	Urząd Miejski – Zastępca Prezydenta Miasta
60.	Nowak Andrzej	Straż Miejska w Gliwicach
61.	Nowatkowska-Banaszak Joanna	Urząd Miejski, Wydział Kadr, Szkoleń i Płac
62.	Pająk Jan	Radny Rady Miasta

63.	Paprocka Irena	Dom Dziecka nr 3
64.	Pasternak Krzysztof	Komenda Miejska Policji w Gliwicach
65.	Pilsyk Krystyna	Urząd Miejski, Wydział Inwestycji i Remontów
66.	Pokorska Ewa	Urząd Miejski, Wydział Architektury i Budownictwa
67.	Przybyła Katarzyna	Urząd Miejski, Biuro Obsługi Klienta
68.	Przypaśniak Joanna	Urząd Miejski, Wydział Kultury, Sportu i Promocji Miasta
69.	Pszonak Marek	Radny Rady Miasta Gliwice
70.	Rzepka Katarzyna	Urząd Miejski, Biuro Prezydenta Miasta i Rady Miejskiej
71.	Setnik Agnieszka	Urząd Miejski, Wydział Środowiska
72.	Seweryn Małgorzata	Urząd Miejski, Wydział Planowania Przestrzennego
73.	Słonka-Markiewicz Jolanta	Dom Dziecka nr 2
74.	Sochańska Barbara	Urząd Miejski, Wydział Inwestycji i Remontów
75.	Sowa Krystyna	Radna Rady Miasta Gliwice
76.	Sroka Jan	Centrum Ratownictwa Gliwice
77.	Sznajder Jan	Towarzystwo Pomocy Św. Brata Alberta
78.	Szymborski Andrzej	Agencja Rozwoju Lokalnego sp. z o.o. w Gliwicach
79.	Świstak Jerzy	Miejski Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach
80.	Tomal Andrzej	Miejski Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach
81.	Urbaniak Lidia	Gliwicki Ośrodek Adaptacyjno Rehabilitacyjny
82.	Woźniak Lucyna	Wydział Zdrowia UM
83.	Wieczorek Grzegorz	Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach
84.	Wieczorek Jarosław	Radny Rady Miasta Gliwice
85.	Więckowska Urszula	Radna Rady Miasta Gliwice
86.	Wydrychiewicz Wojciech	Kanclerz Politechniki Śląskiej
87.	Zaleski Marek	Urząd Miejski, Samodzielny Referat Obrony Cywilnej
88.	Zarzycka Irena	Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
89.	Zarzycki Andrzej	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości
90.	Zarzycki Piotr	Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach
91.	Zbrożek Krzysztof	Urząd Miejski, Wydział Informatyki

Załącznik 7.

ORIENTACYJNE ROZMIESZCZENIE PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH W MIEŚCIE

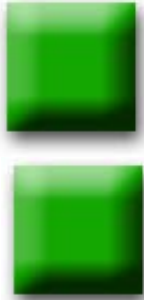

Załącznik 6. Orientacyjne rozmieszczenie projektów inwestycyjnych w mieście.

LEGENDA DO PLANU Z ORIENTACYJNYM ROZMIESZCZENIEM PROJEKTÓW
INWESTYCYJNYCH W MIEŚCIE (DO ZAŁĄCZNIKA 6).

Nazwa projektu/działania	SYMBOL PROJEKTU NA MAPIE/INSTYTUCJA KOORDYNUJĄCA
Program operacyjny 1: PRZEDSIĘBIORCZE GLIWICE	
<p>1.1. <i>Strefa Przemysłowa „Nowe Gliwice” plus:</i></p> <p>1.1.1. etap I: Studium przestrzenno – funkcjonalne terenów poprzemysłowych i przemysłowych (rewitalizacja techniczna) w dzielnicy Ligota Zabrska</p> <p>1.1.2. etap II Utworzenie Strefy Przemysłowej „Nowe Gliwice Plus</p>	
1.2. <i>CGŚ - City Górnego Śląska</i> - przygotowanie terenów pod City (biura o najwyższej klasie)	Urząd Miejski Gliwice (UM Gliwice)
<p>1.3. <i>Centrum Logistyczne w Gliwicach:</i></p> <p>1.3.1. Centrum Logistyczne Pole Wschód – rewitalizacja terenów poprzemysłowych Kopalni Sośnica na centrum logistyczne w Gliwicach – Sośnicy,</p> <p>1.3.2. Modernizacja i rozbudowa centrum logistycznego w Gliwicach Porcie</p> <p>1.3.3. Rewitalizacja terenów PKP (stacji rozrządowych, Gliwice Port, Gliwice, Gliwice Sośnica) na centrum logistyczne</p>	
1.4. <i>Mój wolny czas – mój kapitał</i> - intensyfikacja szkoleń osób bezrobotnych w zakresie podstaw prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)
1.5. <i>Ulga dla biznesu</i> – system preferencji w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz udzielanie pomocy publicznej przedsiębiorcom, elastyczna polityka podatkowa w ramach budowy nowoczesnych struktur gospodarczych	UM Gliwice
1.6. <i>Klaster przemysłów IT</i> – skupienie instytucjonalno – infrastrukturalne środowisk naukowo-badawczych i biznesowych w ramach budowy nowoczesnych struktur gospodarczych	Politechnika Śl.
1.7. <i>Prywatyzacja przedsiębiorstw komunalnych dla ich unowocześnienia i poprawy efektywności ekonomicznej</i>	UM Gliwice
<p>1.8. <i>Spółeczna ofensywa</i> – system wsparcia działalności społecznej</p> <p>1.8.1. Powołanie <i>Rady Liderów Lokalnych</i> – gremium podmiotów (sektor biznesowy i obywatelski) konsultujące zmiany w strategii i promujące strategię w środowiskach lokalnych</p> <p>1.8.3. Centra Aktywności Lokalnej (CAL) - Sieć centrów aktywizacji społecznej</p> <p>1.8.4. Akademia Działaczy Lokalnych</p>	<p>UM Gliwice</p>
1.9. <i>EduAkcja Obywatelska</i> – rozwijanie edukacji obywatelskiej w szkołach oraz rozwój wolontariatu	Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych (GCOP)
1.10. Wypracowanie form współpracy i współdziałania samorządu na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego	UM Gliwice
Program operacyjny 2: DOBRA SZKOŁA – LEPSZA PRACA	
2.1. <i>Gliwicka szkoła – wysokie</i>	UM Gliwice
2.1.1. <i>Gliwicka szkoła multimedialna – utworzenie systemu wspomagania oświaty za pomocą najnowszych technik teleinformatycznych</i>	UM Gliwice
2.1.2. Racjonalizacja i modernizacja sieci szkół i placówek oświatowych odpowiadających potrzebom i aspiracjom mieszkańców miasta	

<p>2.1.3. <i>Gliwickie Forum Oświatowe</i> - utworzenie forum obywatelskiego mającego wpływ na realizację zadań oświaty i wychowania w Gliwicach</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>2.2. Poszerzenie oferty edukacyjnej na poziomie wyższym</p>	<p>Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości (GWSP)</p>
<p>Program operacyjny 3: GLIWICE PO GODZINACH</p>	
<p>3.1. <i>Gliwickie hale i stadiony</i> – rozwój bazy sportu wyczynowego i profesjonalnych widowisk:</p> <p>3.1.1. Przebudowa i rozbudowa stadionu przy ul. Okrzei w Gliwicach</p> <p>3.1.2. Budowa hali widowiskowo- sportowej „Podium”</p>	
<p>3.1.4. Budowa Centrum Sportowo-Kulturalnego w Gliwicach - Łabędach</p>	
<p>3.2. <i>Gliwiczanie w ruchu</i> – rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na potrzeby mieszkańców:</p> <p>3.2.1. wyposażenie dzielnic miasta w podstawową infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (boiska, hale sportowe, baseny)</p> <p>3.2.2. rozbudowa sieci dróg rowerowych</p>	
<p>3.4. <i>Gliwickie szlaki</i> - stworzenie tematycznych szlaków turystycznych (spacerowych, rowerowych, samochodowych) łączących atrakcje miasta</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>3.4.1. szlak zabytków inżynierskich</p>	
<p>3.4.2. szlak zabytków sakralnych</p>	

3.4.3. szlak nekropolii gliwickich	
3.4.4. szlaki edukacyjne np. w edukacji regionalnej	UM Gliwice
3.5. <i>Czas wolny – czas wyboru</i> - dostosowywanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta do potrzeb i upodobań mieszkańców	UM Gliwice
3.6. <i>Z kulturą przez miasto</i>	
3.6.2. Giełda sztuki - Gliwice miejscem kreacji, prezentacji, sprzedaży szeroko pojętej sztuki oraz organizatorem cyklicznych przeglądów artystycznych, warsztatów muzycznych i plastycznych	
3.7. <i>Galeria Ziemi</i> – rozbudowa Palmiarni Miejskiej wraz z zapleczem oraz remont istniejących obiektów Palmiarni	
3.8. <i>Ekumeniczny Festiwal Muzyki Sakralnej</i>	UM Gliwice
3.9. Promocja aktywnego i zdrowego trybu życia	UM Gliwice
Program operacyjny 4: BEZPIECZNE GLIWICE	
4.1. <i>Zintegrowany System Ratownictwa Regionalnego (ZSRR)</i>	
4.1.1. rozbudowa zintegrowanego systemu reagowania służb ratowniczych, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz organów administracji publicznej	CRG ul. Bolesława Śmiałego 2b
4.1.2. budowa szpitalnego oddziału ratunkowego	
4.1.3. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	
4.2. Monitoring wizyjny miasta – modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego	Śląska Sieć Metropolitalna sp. z o.o.
4.3. Realizacja programu „Bezpieczne Gliwice”	UM Gliwice
Program operacyjny 5: GLIWICE – WSPIERAJĄCE POTRZEBUJĄCYCH	
5.1. <i>Infrastruktura dla potrzebujących</i>	
5.1.1. Zabezpieczenie lokali socjalnych zgodnie z potrzebami	UM Gliwice

<p>5.1.2. Dom św. Brata Alberta w Gliwicach – dom dla bezdomnych (w rozumieniu Ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych)</p> <p>5.1.3. Budowa budynków komunalnych</p>	
<p>5.2. <i>Równy start, równe szanse</i></p> <p>5.2.1. Wczesna interwencja w zapobieganiu rozwojowi niepełnosprawności u dzieci (usprawnianie systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych)</p> <p>5.2.2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych</p> <p>5.2.3. Niepełnosprawny - kompletne wsparcie - doskonalenie metod pomocy osobom niepełnosprawnym</p> <p>5.2.4. Bliżej potrzebujących - doskonalenie systemu pomocy społecznej</p> <p>5.2.5. Wyjść na prostą - zapobieganie wykluczeniu społecznemu</p> <p>5.2.6. Szczęśliwa rodzina -bezpieczna przyszłość - tworzenie systemu wsparcia dla funkcjonowania rodziny</p>	<p>GOAR, SKPON, Komisja ds. Rodziny RM w Gliwicach</p> <p>”</p> <p>”</p> <p>”</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)</p> <p>”</p> <p>”</p>
<p>5.3. Rozszerzenie systemu opieki paliatywno-hospicyjnej</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>Program operacyjny 6: PRZYJAZNA ADMINISTRACJA</p>	
<p>6.1. <i>Sprawna administracja</i> - doskonalenie metod zarządzania administracją samorządową w oparciu o normy międzynarodowe</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>6.2. Wdrażanie Informatycznego Systemu Zarządzania Miastem</p>	<p>”</p>
<p>6.4. Polityka informacji o mieście</p> <p>6.4.1. Multimedialna strona internetowa miasta</p> <p>6.4.2. Rozbudowa Miejskiego Serwisu Informacyjnego</p>	<p>”</p> <p>”</p> <p>”</p>
<p>Program operacyjny 7: GLIWICE – NOWE OBLICZE</p>	
<p>7.1. <i>Gliwice welcome to.</i> – jednolity system informacyjno – promocyjny w punktach pierwszego kontaktu przyjezdnych z Gliwicami, (dworce, główne drogi, lotnisko, internet)</p>	
<p>7.2. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zielonych w mieście</p> <p>7.3. Nowa Starówka - aktywizacja funkcjonalna Centrum Miasta</p>	
<p>7.4. Nowa Starówka- rewaloryzacja Starówki i ul. Zwycięstwa</p> <p>7.4.1. Przebudowa nawierzchni ulic Starego Miasta</p> <p>7.4.2. „W przyszłość z przeszłością” - sukcesywna ochrona zabytków</p> <p>7.4.3. Ochrona, promocja i upowszechnianie zabytków kultury i sztuki</p>	

7.7. Wyeksponowanie istniejących atrakcji turystycznych	
7.8. Rewaloryzacja Ruin Teatru Miejskiego	
7.9. Rewitalizacja Radiostacji - Gliwice.eu	
7.10. Realizacja projektów wskazanych w obszarowych programach rewitalizacji	UM Gliwice
7.11. Zagospodarowanie terenów przemysłowo-składowych na południowych obrzeżach miasta	UM Gliwice
7.12. Zagospodarowanie obszarów zlokalizowanych w centrum Gliwic, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego	UM Gliwice
Program operacyjny 8: WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO GLIWIC	
<p>8.1. <i>Obwodnice miasta:</i></p> <p>8.1.1. Zachodnia i Południowa Obwodnica Miasta - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G 2/2 dla obciążenia ruchem KR 5 w południowo - zachodniej części miasta.</p> <p>8.1.2. Obwodnica Centrum - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G2/2, dla obciążenia ruchem KR5</p> <p>8.1.3. Obwodnica dzielnicy Ostropa - połączenie autostrady A4 z Zachodnią obwodnicą miasta w Gliwicach.</p>	
8.2. Monitorowanie włączenia dróg miejskich do Drogowej Trasy Średnicowej	UM Gliwice
8.3. Rozbudowa układu komunikacyjnego miasta Gliwice	UM Gliwice
8.4. Nowoczesny transport zbiorowy	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej (PKM)
8.5. Budowa miejsc parkingowych na terenie miasta	

<p>8.6. Budowa pasa startowego o nawierzchni sztucznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą</p>	
<p>Program operacyjny 9: GLIWICE – W ZGODZIE Z PRZYRODĄ</p>	
<p>9.1. Infrastruktura dla ludzi i przyrody:</p>	
<p>9.1.1. Nowa jakość w gospodarce wodno-ściekowej: 9.1.1.1. poprawa jakości wody pitnej do poziomów standardów Unii Europejskiej i racjonalizacji jej zużycia, 9.1.1.2. modernizacja gospodarki ściekowej w Gliwicach, 9.1.1.3. skanalizowanie dzielnic peryferyjnych miasta dotychczas nie objętych kanalizacją, 9.1.1.4. modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w Gliwicach – II etap</p>	
<p>9.1.2. stworzenie sprawnego systemu oczyszczania i odprowadzania wód opadowych</p>	
<p>9.1.3. Poprawa gospodarki odpadami: - budowa sortowni odpadów, - budowa kompostowni, - zamknięcie I- komory składowiska odpadów,</p>	
<p>9.2. Nowa energia dla miasta: wykorzystanie energii ciepłej z elektrowni biogazowej</p>	
<p>9.3. Ograniczenie źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza: termomodernizacja obiektów komunalnych</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>9.4. Rewitalizacja rzeki Kłodnicy</p>	
<p>9.5. Edukacja ekologiczna</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>9.6. Opracowanie Mapy Akustycznej Gliwic</p>	<p>UM Gliwice</p>
<p>Program operacyjny 10: MIESZKAJ W GLIWICACH</p>	
<p>10.1. Przygotowywanie terenów atrakcyjnych pod budownictwo mieszkaniowe (wielo- i jednorodzinne) oraz usługowe.</p>	
<p>10.2. Budowa mieszkań pod wynajem w ramach Towarzystw Budownictwa Społecznego</p>	<p>UM Gliwice</p>